

Financieel jaarverslag 2025

Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam
's-Lands Zeemagazijn Kattenburgerplein 1
1018KK Amsterdam

Bestuursverslag

1. Inleiding	2
2. Collectie- en tentoonstellingsbeleid	5
3. Publiek	21
4. Partners en fondsenwerving	26
5. Organisatie en bedrijfsvoering	30
Verslag raad van toezicht	44
Jaarrekening	46
Balans	47
Resultatenrekening	49
Functioneel	51
Kasstroom	53
Grondslagen	54
Toelichting balans	62
Toelichting resultatenrekening	73
Toelichting functioneel	81
Gelieerde rechtspersonen	82
Handtekening	83
Overige gegevens:	84
Accountantsverklaring	85
Bijlage nevenfuncties	88

BESTUURSVERSLAG

1. Inleiding

2025 was een bijzonder jaar voor Het Scheepvaartmuseum: het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode 2025-2028 en vertaling van ons activiteitenplan **Mens en Zee** waarmee Het Scheepvaartmuseum een nieuwe koers inslaat.

Binnen deze nieuwe koers vormt onze rijke collectie nog altijd het uitgangspunt. Maar de verhalen die we vertellen zijn geüpdatet en vertegenwoordigen meer verschillende perspectieven. Er is meer ruimte voor persoonlijke ervaringen en voor de symbolische betekenis van voorwerpen en afbeeldingen.

In dit jaarplan geven we aan hoe we onze uitgangspunten vertalen naar praktische doelstellingen voor 2025 en hoe deze bijdragen aan de realisatie van onze strategische doelstellingen voor de komende jaren. De aanbevelingen van OCW en de visitatiecommissie op het gebied van digitale transformatie, rol van onderzoek en duurzaamheid nemen we hierin mee.

2025 was ook het jaar waarin we met de benoeming van een tweede directeur-bestuurder werkten in een nieuwe bestuursstructuur. Met deze versterking wil het museum zorgen voor een meer integrale aansturing van het museum en de commerciële tak, en invulling geven aan onze taken op het gebied van beheer en presentatie van de collectie en het museumgebouw.

In 2025 hebben we gezien dat de bezoekersaantallen minder hard groeien ten opzichte van voorgaande jaren. De begrote groei hebben we niet kunnen realiseren. Mede hierdoor zijn er financiële uitdagingen om de totale begroting van het museum sluitend te krijgen. Dit betekent dat we zorgvuldig met onze mensen en middelen moeten omgaan om nog steeds ons hoge museale ambitieniveau te behalen. We maken daarom duidelijke keuzes; we leggen accenten op activiteiten waarmee we meer en ander publiek trekken en inkomsten genereren, en besparen kosten waar mogelijk. De vraag 'waarmee leveren we een cruciale bijdrage aan onze grote museumambitie' staat centraal bij het maken van keuzes en zal vaak onderwerp van een gezonde discussie zijn.

Als één activiteit tekenend is voor 2025 dan is het SAIL: honderden duizenden belangstellenden kwamen naar de Amsterdamse haven en velen daarvan bezochten ook het museum. Onze conservatoren gaven live een toelichting op wat er op het water gebeurde, terwijl in het museum een aantrekkelijk publieksprogramma werd bezocht; vijf dagen lang was het museum gratis toegankelijk. We ontvingen tijdens deze dagen 28.995 bezoekers.

Trots zijn we ook op onze eerste echte modetentoonstelling: *Oceanista, Fashion & Sea*, die het maritieme verleden, het modebeeld van nu en de duurzame toekomst van kleding met elkaar verbindt.

Terugkijkend naar 2025 en met een blik op 2026:

- Zijn de tentoonstellingen *De zee in kaart* (vaste opstelling), *Oceanista*, *Atlantisch Venster #4* en *Waterschip* gerealiseerd, is het tweejaarlijks symposium Vlootschouw weer gehouden en het onderzoek naar samenwerking in de Cariben opgestart. Ook is het oral history-project over Indonesische bemanningsleden van de Holland Amerika Lijn voortgezet;
- Op educatiegebied is een nieuw mbo-programma ontwikkeld. Het ontwikkelen van een online toolkit voor educatie is verplaatst naar 2026 als onderdeel van digitale transformatie strategie;
- De samenwerking met ROC Amsterdam is gerealiseerd en zal in 2026 verder worden uitgebreid;
- Op het gebied van filantropie & partnerships is een nalatenschap-programma in ontwikkeling. Het is niet gelukt om in 2025 een plan op te stellen om een hoofdsponsor te vinden; dit krijgt prioriteit in 2026;

- De nieuwe afdeling Service en Veiligheid is niet gerealiseerd in 2025 en momenteel wordt onderzocht of en hoe we hier invulling aan gaan geven.
- Ook in 2025 is weer een grote stap gezet in onze digitale transformatie.
- Op het gebied van HR is het nieuwe HR-tool Dialog geïmplementeerd en ingezet als middel voor het 'goede gesprek' over performance, talent en betrokkenheid onder medewerkers.

Financieel

2024 was een jaar waarin het museum, ondanks extra inspanningen, geconfronteerd werd met lagere publieksinkomsten, hogere project- en personeelskosten en daardoor een negatief financieel resultaat, waarvan de effecten in 2025 nog deels zijn doorgewerkt. Hoewel in de begroting 2025 rekening was gehouden met een stabiel herstel van publieksinkomsten en een reguliere voortgang van projectactiviteiten, bleef de realisatie achter bij deze verwachtingen. De lagere bezoekersaantallen hadden direct effect op de eigen inkomsten, terwijl enkele projecten hogere kosten met zich meebrachten of minder baten opleverden dan gepland. Het jaar 2025 laat een exploitatieresultaat zien van €491.711 negatief, terwijl in de begroting nog werd uitgegaan van een positief resultaat van €327.883. Het verschil tussen begroting en realisatie wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere bezoekersaantallen (begroot: 365.000, werkelijk: 333.696), hogere personeelslasten en tegenvallende resultaten op diverse projecten.

De begroting van 2025 vormde het eerste jaar van het activiteitenplan 2025–2028, waarop ook de meerjarenbegroting is gebaseerd. Voor 2026 is uitgegaan van een negatief exploitatieresultaat van €113.000, gebaseerd op een bezoekersaantal van 335.000 (inclusief evenementbezoekers).

Na goedkeuring door de Raad van Toezicht is het negatieve resultaat over 2025, in lijn met de voorgestelde resultaatbestemming van het bestuur, onttrokken aan de algemene reserve. Na deze onttrekking bedraagt de algemene reserve €3.434.798.

Vooruitblik en begroting 2026

Onze doelstellingen in 2026:

1. Het Scheepvaartmuseum verbindt geschiedenis met actualiteit en erfgoed met de maatschappelijke thema's van nu. O.a. om die reden wordt de afdeling Collecties versterkt met een onderzoeker gespecialiseerd in kennis over maritiem-historische ecologie en oceanografie. *Van wie is de Oceaan?* (Werktitel) wordt een vaste opstelling in 2027. We actualiseren ook onze verzamelstrategie in 2026. Binnen deze nieuwe verzamelstrategie en in ons onderzoek houden we aandacht voor de ambities die we hebben op het gebied van diversiteit en inclusie. Verdere uitbreiding van onderzoek naar en digitalisering van de collectie wordt in 2026 gerealiseerd.
2. Het publiek van de toekomst is meer divers, digitaal en maatschappelijk bewust. Jongeren vormen voor ons in 2026 een belangrijk kompas voor deze koers: zij zoeken betekenis, creativiteit en herkenning. Door middel van een bredere publieksprogrammering en een nieuw digitaal platform willen we de binding met ons publiek verder bestendigen. Hiervoor is extra geld gereserveerd in de projectbegroting.
3. Naast ons Thuishaven-programma voor de directe buurt bouwen we verder actief aan langdurige samenwerkingen en aan (inter)nationale netwerken met collega-instellingen, mediapartners, bedrijven en gemeenschappen in Nederland, de Cariben en Suriname. Voor educatie wordt verder ingezet op programmering speciaal ontwikkeld voor het MBO.

4. De focus in 2026 zal liggen op een financieel gezonde organisatie met aandacht voor duurzaamheid en sociale veiligheid. Daarnaast kijken we naar een meer integraal beleid op het gebied van filantropie en partnerships. Onze koppositie op het gebied van duurzaamheid willen we graag behouden door o.a. ook het depotgebouw van het gas af te krijgen.

Begroting 2026

BATEN	Boekjaar 2026
Publieksinkomsten	€ 3.035.000
Bijdragen uit private middelen en sponsorinkomsten	€ 1.247.703
Indirecte inkomsten	€ 890.639
Subsidies	€ 11.014.544
TOTALE BATEN	€ 16.187.886
LASTEN	Boekjaar 2026
Publieksactiviteitenlasten	€ 3.895.949
Huisvestingslasten	€ 7.343.526
Collectie-lasten	€ 2.564.960
Afschrijvingen	€ 145.071
Personeelslasten niet zijnde publiek en/of collectie	€ 1.527.661
Overige lasten	€ 923.719
Totale lasten	€ 16.400.886
RESULTAAT	€ -213.000
Saldo rentebaten / -lasten	€ 100.000
Mutaties algemene reserve, bestemmingsreserve en/of -fonds**	€ 113.000
Exploitatieresultaat na resultaatbestemming	€ 0

Missie

Onze missie: We laten zien hoe het maritieme verleden van Nederland doorwerkt in ons hedendaags leven, hoe de scheepvaart en de zee van invloed zijn op actuele en toekomstige maatschappelijke thema's.

Het museum wil een meerstemmige plek zijn, waar de maritieme cultuur ook wordt toegelicht en ingekleurd door rituelen, debat en uitwisseling van persoonlijke verhalen. Omdat het verhaal van Het Scheepvaartmuseum niet alleen over schepen gaat maar vooral over mensen.

Onze missie vormt de basis van onze organisatie. Van daaruit geven we de toekomst vorm. Dat doen we aan de hand van een strategie die is gebaseerd op vier uitgangspunten:

1. Het Scheepvaartmuseum is een meerstemmig maritiem museum met een rijk en veelzijdig aanbod dat onderzoek debat en uitwisseling stimuleert.
2. Het Scheepvaartmuseum is een plek voor een breed en divers publiek
3. Het Scheepvaartmuseum staat midden in de samenleving en verbindt zich met diverse partners in de buurt, de stad het land en wereldwijd
4. Het Scheepvaartmuseum onderneemt duurzaam, sociaal en veilig

Een verantwoording over hoe we in 2025 aan deze uitgangspunten vorm hebben gegeven is te lezen in de volgende hoofdstukken.

Daarnaast is deze periode toegankelijkheid het overkoepelende thema. De toegankelijkheid van het museum verbeteren we aan de hand van een integrale werkwijze om zo scherp te kunnen sturen op thema's als

- Diversiteit & inclusie,
- Duurzaamheid,
- Digitalisering
- Veiligheid.

2. Collectie- en tentoonstellingsbeleid

Een meerstemmig maritiem museum met een aanbod dat onderzoek, debat en uitwisseling stimuleert

Inleiding en doelstellingen

Het Scheepvaartmuseum stelt zich ten doel de collectie optimaal zichtbaar te maken en de verzamelde kennis over de collectie met een zo breed mogelijk publiek te delen. Het museum positioneert zich daarbij als een toegankelijk internationaal kennis- en expertisecentrum op het gebied van de Nederlandse maritieme geschiedenis en cultuur en zorgt voor ontsluiting van en kennis over de collectie. Een samenhangende presentatie, fysieke en digitale toegang, wetenschappelijk onderzoek en collectieregistratie spelen hierbij een cruciale rol.

In het Activiteitenplan 2025-2028 *Mens en zee* legt het museum een nadruk op het verzamelen en presenteren van vooral persoonlijke verhalen in relatie tot de scheepvaart en de zee en kiest verder voor herkenbare en maatschappelijk actuele onderwerpen in tentoonstellingen, onderzoek en publicaties. Aangezien de collectie veel omvangrijker is dan in het museum ooit kan worden getoond, wordt daarbij volop ingezet op zowel fysieke én digitale toegankelijkheid tot informatie over de collectie.

Het museum geeft ruim baan aan vernieuwend onderzoek, onder andere door het succesvolle fellowshipsprogramma verder uit te breiden met het nieuwe Van de Velde Fellowship, meer samenwerking met andere musea en culturele instellingen, jaarlijkse publicaties, en het continueren van symposia zoals de Fellowshipsmiddag, Museumsymposium en Vlootschouw. Voor het verzamelen van persoonlijke verhalen streeft het museum ernaar om jaarlijks een oral history-project uit te voeren

op het gebied van gender, arbeid of migratie in relatie tot de scheepvaart en het komt met een visie op hedendaags verzamelen.

Als impuls aan de digitale toegang tot de collectie is het streven om in 2028 het aantal digitale objectfoto's te hebben uitgebreid van 86% naar 90%. Daarbij wordt informatie niet alleen gedeeld op de eigen website, maar in toenemende mate ook op andere online platforms. Dit vraagt om een goede registratie van de collectie, waarbij alle procedures voor het Collectiebeheer zijn beschreven volgens Spectrum.

Toegankelijkheid collectie

Digitalisering

Op het gebied van het digitale aanbod van informatie over de museumcollectie zijn in 2025 opnieuw belangrijke stappen gezet. Digitalisering van deze informatie in beeld en tekst is binnen het huidige beleidsplan een belangrijke doelstelling om de zichtbaarheid van de collectie verder te vergroten, vooral buiten de muren van het museumgebouw. Samen met diverse leveranciers is in 2025 gewerkt om data op duurzame wijze te beheren en toegankelijk te maken. In dit kader werd de fotografie van nieuwe aanwinsten en de bestaande collectie verder voortgezet. Aan het einde van het jaar was 87% van de collectie gedigitaliseerd.

De grootste slag wordt geslagen met de digitalisering van de unieke handschriftencollectie. Dit meerjarige project ging in 2024 officieel van start met de conservering van handschriften bij het papierrestauratiebedrijf Hoogduin voorafgaand aan de feitelijke digitalisering die in 2025 in meerdere kleinere batches bij het digitaliseringsbedrijf GMS plaatsvond. Het museum ontvangt hiervoor subsidie vanuit het nationale programma Metamorfoze voor het behoud van en duurzame toegang tot het papieren erfgoed van Nederland. Naar verwachting is de gehele handschriftencollectie in 2026 digitaal beschikbaar voor het publiek.

Door de groei van deze en andere grootschalige digitaliseringsprojecten zijn de grenzen van het huidige beeldopslagsysteem bereikt. Tegelijkertijd blijft de digitale collectie verder doorgroeien. Samen met leverancier Moving Media is in 2025 een omvangrijke upgrade van de Beeldbank voorbereid om in 2026 uit te voeren. Het uitgewerkte plan voorziet in een centrale en veilige opslag van digitale en born digital bestanden; transcoding naar duurzame en toegankelijke formaten; verrijking van bestanden met aanvullende metadata; uitwisseling van metadata met het collectieregistratiesysteem Axiell Collections.

Een van de speerpunten in het digitaliseringsbeleid is het vergroten van de zichtbaarheid van de museumcollectie op vooral andere digitale platforms, waaronder Collectie Nederland. Samen met Double Digit en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed werd gewerkt aan de uitwisseling van collectie-informatie. Hierdoor kon het aantal objecten dat op Collectie Nederland te vinden is worden vergroot van 295 naar 19.689. Om nog meer records te kunnen tonen is het van belang vooral auteursrechten uit te zoeken en vast te leggen. Dat gebeurt binnen het project Copyclear. Hierin wordt samengewerkt met Wikidata in het verrijken en koppelen van gegevens over vervaardigers van objecten in de museumcollectie. Daarbij is informatie over de groepen vervaardigers uit de museumcollectie in kaart gebracht en gekoppeld met Wikidata. Het gaat om kaartenmakers, instrumentenmakers, modelbouwers, globemakers en fotografen. Verder werd een start gemaakt met het inventariseren van namen van (ontwerp)tekenaars werkzaam op scheepswerven.

In 2025 stapte het museum voor persistent identifiers van digitale informatie over de collectie over van *handles* naar *Archival Resource Keys* of ARK's. Hiermee is een stap gezet richting duurzame en betrouwbare identificatie van digitale objecten. Verder werd de integratie van het IIIF-protocol voor digitaal beeldmateriaal tussen de verschillende systemen, zoals de eerdergenoemde Beeldbank en de collectiewebsite doorgevoerd. Gebruik van IIIF, oftewel het International Image Interoperability

Framework, is een van de basisvoorwaarden voor het succesvol delen van digitale erfgoed informatie binnen het Netwerk Digitaal Erfgoed.

Bij digitalisering werkt het museum nauw samen met leveranciers en andere musea. In samenwerking met de Anne Frank Stichting en Moving Media werd een proof of concept uitgewerkt voor een IIIF Scene Video Editor. Deze editor maakt het mogelijk om video's te doorzoeken op basis van transcripties, scènes te markeren en fragmenten gemakkelijk te delen met gebruikers. Hierdoor hoeft niet de gehele video te worden gedeeld wat scheelt in bandbreedte en waarmee eventuele privacygevoelige informatie niet wordt verspreid. De editor is gebouwd op het IIIF-framework en draagt bij aan het beter toegankelijk maken van audiovisuele collecties binnen het museumveld. Dit pilotproject werd financieel mogelijk gemaakt dankzij een bijdrage van Stichting Pica in het kader van financieringsregeling Verbonden digitaal erfgoed. Met leverancier Double Digit werden de Collection Publisher, Collection Manager en Collectie Mobile-applicaties verder ontwikkeld. Samen met Datamachine werd voor collega's een workshop gehouden over AI en de mogelijkheden van Visual Search en AI-agents voor het beschrijven van de collectie van het Scheepvaartmuseum.

Het museum is penvoerder voor een nieuw te ontwikkelen digitaal Netwerk Maritieme Bronnen. Andere leden van de stuurgroep zijn het Huygens Instituut, het Maritiem Museum Rotterdam en het Zuiderzeemuseum. In november kon het eerste, werkende prototype van de nieuwe website onder de titel Maritiem Digitaal 2.0 worden getoond aan de deelnemers van de najaarsbijeenkomst van het Maritiem Portal in Den Helder. Deze eerste release is vooral gericht op het veiligstellen van de oorspronkelijke data van de meer dan twintig jaar oude website. Deze data is hiermee succesvol veiliggesteld. Vanuit deze basis wordt de toepassing in 2026 verder ontwikkeld.

De fotografen hebben zich in het depot vooral gericht op de fotografie van nieuwe aanwinsten en het uitvoeren van fotografie vanwege bestellingen en aanvragen van derden. Zij brachten een werkbezoek aan het Centraal Museum voor een demonstratie door Opus Instruments en ArtLab van de Apollo IRR-camera voor infraroodonderzoek naar verborgen lagen in de schilderkunst.

Wijzigingen in het registratiesysteem worden automatisch bijgewerkt in het digitale aanbod op de collectiewebsite (collectie.hetscheepvaartmuseum.nl). Deze website kreeg in het najaar een nieuwe update. Informatie over de museumcollectie is verder digitaal te raadplegen via de website Maritiem Digitaal (www.maritiemdigitaal.nl) van de samenwerkende maritieme musea in Nederland en België, en de website Collectie Nederland van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (www.collectienederland.nl). Het museum droeg ook actief bij aan het Maritiem Portal (maritiemportal.nl) met vooral maritiem-historische (onderzoeks)informatie.

Bibliotheek

De bibliotheek van Het Scheepvaartmuseum huisvest één van de belangrijkste maritiem-historische collecties ter wereld en biedt een fysieke en laagdrempelige ontmoetingsplek voor conservatoren, fellows, stagiairs en externe onderzoekers. Daarnaast is de bibliotheek de vraagbaak waar vele bezoekers met uiteenlopende vragen over het museum, maritieme geschiedenis en genealogie terecht kunnen.

Het totaal aantal fysieke bezoeken aan de bibliotheek kwam uit op 5519. Het aantal beantwoorde informatievragen bedroeg 3085. Het merendeel van de vragen wordt per e-mail ontvangen en afgehandeld. Vragenstellers en bezoekers aan de bibliotheek worden daarbij te woord gestaan door twee informatiespecialisten en een team van 15 vrijwilligers.

In de bibliotheek werden in 2025 ook activiteiten voor grotere groepen georganiseerd. Zo was ook dit jaar de museumbibliotheek een van de vaste deelnemers aan Stap op de rode loper. Dit Amsterdamse leesbevorderingsproject vindt traditiegetrouw in januari plaats, waarbij vmbo-studenten een bezoek

aan de bibliotheek brachten. Daarnaast werden groepen studenten ontvangen, onder andere van de Universiteit van Amsterdam, Universiteit Leiden en Columbia University.

In de zomer kon de bibliotheek rekenen op een grote toeloop van bezoekers, vooral tijdens SAIL Amsterdam. De bibliotheek was ook extra geopend tijdens de Scheepsmodelbouwexpo op zaterdag 27 september. In de bibliotheek werd een workshop gegeven over het raadplegen van de gedigitaliseerde technische tekeningen en de verzamelde modelbouwers konden er vragen stellen over specifieke boeken en bouwplannen.

De bibliotheek fungeert ook regelmatig als filmlocatie waaronder voor de NPO-documentaire 'Sporen van slavernij', voor het RTL-programma 'De Erfgenaam', waarbij een expert op het gebied van koloniale geschiedenis in de bibliotheek werd geïnterviewd, en op 18 september vanwege het 25-jarig jubileum van Museumnacht.

In 2025 werd het inhalen van registratie-achterstanden in de bibliotheekregistratie afgerond. Vervolgens kon aandacht worden besteed aan het opschonen en verbeteren van de bestaande registratie. Naar aanleiding van een aandachtspunt benoemd door de Inspectie voor Overheidsinformatie en Erfgoed is een meerjarenplanning uitgewerkt voor gecombineerde standplaats- en conditiecontroles van de gehele museale bibliotheekcollectie. Een eerste proefcontrole werd succesvol uitgevoerd. Deze controles zullen tot en met 2028 worden uitgevoerd.

Om de online vindbaarheid van de bibliotheekcollectie verder te vergroten, is door de registratoren en bibliotheekmedewerkers gewerkt aan zo'n 115.000 vermeldingen van het "huidige standplaats"-veld. Hierdoor wordt het voor een bezoeker meteen zichtbaar of een object beschikbaar en raadpleegbaar is in de bibliotheek of in het depot aanwezig is en apart moet worden aangevraagd.

In december werd het bibliotheekteam structureel uitgebreid met de aanstelling van een derde informatiespecialist. Ook startte in 2025 een nieuwe vrijwilliger.

Er werden 435 nieuwe publicaties toegevoegd aan de bibliotheekcollectie.

	2025	2024
Aantal bibliotheekbezoekers	5.519 (253 openingsdagen)	4.764 (258 openingsdagen)
Aantal informatievragen (in de bibliotheek, telefonisch en per e-mail)	3.085	3.172
Aantal nieuw ingeschreven publicaties	435	883

Onderzoek

Fellowships

Het Scheepvaartmuseum heeft een succesvol fellowshipsprogramma dat onderzoekers in staat stelt voor langere tijd onderzoek te doen in de collectie binnen het museum. Hiervoor zijn twee onderzoeksbeurzen in het leven geroepen, het Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship en het Dr. Ernst Crone Fellowship, die respectievelijk een fellowship mogelijk maken voor beginnende en gevorderde onderzoekers voor een periode van zes en twaalf maanden.

In 2025 waren in totaal acht fellows actief in Het Scheepvaartmuseum. In het kader van het Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship rondde drie fellows in 2025 hun onderzoek af: Merle van Lier met een onderzoek naar de representatie van Marokko en Noord-Afrika op vroegmoderne kaarten, Sander Rooijackers over een achttiende-eeuws reisverslag naar Philadelphia en Anne-Linde Ruiter onderzocht de iconografie van zeventiende-eeuwse vrouwen van admiraals en kapiteins op schilderijen.

In mei startte Mia Vrijens als Prof. J.C.M. Warnsinck Fellow met haar onderzoek naar verpleegkundige handelingen door niet-medisch personeel aan boord van koopvaardij schepen in de tweede helft van de twintigste eeuw. Zij gebruikte hiervoor het zogenaamde “rode boekje” uit de collectie met instructies voor het verrichten van medische handelingen op zee in het geval er geen gediplomeerd arts of verpleegkundige aan boord is. Verder nam zij interviews af om via mondelinge geschiedenis te achterhalen op welke manier deze handelingen in de praktijk werden uitgevoerd.

In september startte Hugo Post zijn onderzoek naar Surinaamse en Caribische scheepslieden aan boord van de Nederlandse stoomschepen van de Koninklijke West-Indische Maildienst (KWIM) in het begin van de twintigste eeuw. Hiermee bouwt hij voort op onderzoek dat al is gedaan voor de tentoonstelling *Schaduw en op de Atlantische Oceaan*. Hij gaat foto's gebruiken uit de museumcollectie en die in een bredere context plaatsen met archiefbronnen en contemporaine tijdschriften. Linsey Duijmelink startte gelijktijdig met een onderzoek naar alleenstaande vrouwen aan boord van schepen van de Holland-Amerika Lijn (1871-1938). Door passagierslijsten, scheepsjournalen, brochures, affiches en prentbriefkaarten uit de collectie van Het Scheepvaartmuseum te combineren met archiefmateriaal uit het Rotterdamse stadsarchief, hoopt zij nieuw licht te werpen op deze in de maritieme historiografie tot nu toe veronachtzaamde groep migranten.

Dr. Bob Pierik rondde zijn onderzoek af in het kader van het in 2024 toegekende Dr. Ernst Crone Fellowship. Hij richtte zich op het gebruik van het Amsterdamse IJ in de vroegmoderne tijd. Door de collectie van het museum te combineren met de Notariële Akten uit het Amsterdamse Stadsarchief, kon hij nieuw licht werpen op de sociale processen die er op het stedelijke water plaatsvonden. In september startte dr. Geke Burger haar onderzoek als Dr. Ernst Crone Fellow naar de handel in (scheeps)hout uit Noorwegen in de zeventiende eeuw. Hiervoor maakt ze gebruik van visuele bronnen uit de museumcollectie en andere collecties, en verricht ze onderzoek in archieven voor geschreven bronnen die het visuele materiaal in perspectief kunnen plaatsen. Haar onderzoek zal tot medio 2027 duren.

Alle gastonderzoekers deden hun onderzoek in nauwe samenwerking met de conservatoren van het museum. De fellows die in 2024 hun onderzoek hebben afgerond, presenteerden de resultaten in meerdere artikelen en tijdens een drukbezochte Fellowshipsmiddag, die op 28 februari 2025 plaatsvond. De middag werd afgesloten met een feestelijke presentatie van het boek *Redden op de Rede. Redden in het Waddengebied in de 18^e eeuw*, het resultaat van het onderzoek dat door Rien

Meppelink Fellow Gwen Lemmers in 2024 werd uitgevoerd in Het Scheepvaartmuseum. De bijeenkomst werd door 140 deelnemers bijgewoond.

Op 6 november werd een bijeenkomst georganiseerd voor de leden van de Fellowshipskring met de fellows, onderzoekers en conservatoren van het museum. Na een welkom door Jelle van Lottum als voorzitter van de Stichting Fellowships nam Geke Burger de toehoorders mee door haar promotieonderzoek en boek over Scheurrak SO1, Diederick Wildeman nam hen mee door de tentoonstelling De zee in kaart en tot slot was er een eerste kennismaking met de nieuwe lichting fellows.

Fellowships	beschikbare plaatsen	2025
Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowships	vier per kalenderjaar	6
Dr. Ernst Crone Fellowship	eens in de twee jaar	2
Van de Velde Fellowship (start in 2025)	eens in de twee jaar	-
Aantal fellows	5	8

Conservatoren

Dankzij een bijdrage van de Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum kon de uitbreiding van het conservatorenteam met een conservator voor de visserijcollectie worden voortgezet. Door de overname van een groot deel van de collectie van het voormalige Nationaal Visserijmuseum uit Vlaarding en werkt deze conservator aan de beschrijving van en het verdere onderzoek naar deze nieuwe deelcollectie in het museum.

In december kwam een einde aan de driejarige financiering waarmee de nieuwe functie van een junior conservator werd mogelijk gemaakt. Aan de financiering van deze functie leverden zowel het museum, de VNHS en het Fonds 1999 een financiële bijdrage.

Dankzij de genereuze bijdrage van Stichting Het Meyjes Fonds kan het museum sinds 2019 de functie van wetenschappelijk onderzoeker instellen. Met de financiering door Het Meyjes Fonds kan deze tijdelijke onderzoeksplaats voor twee dagen in de week worden ingesteld voor de duur van tien jaar. De Meyjes wetenschappelijk onderzoeker richt zich op de Amsterdamse (houten) scheepsbouw en plaatste deze in een landelijke en internationale context. Daarbij wordt samengewerkt met maritiem historici en archeologen in binnen- en buitenland.

Vanwege het maritieme evenement SAIL Amsterdam was het team van conservatoren als commentatoren bij meerdere media – variërend van NOS, *De Telegraaf* tot AT5 – live te zien en te horen of verzorgden zij rondleidingen, werden door de vrijwilligers met het stoomschip *Christiaan Brunings* vaartochten door het festivalgebied gemaakt en stonden zij de vele extra bezoekers aan het museum in de bibliotheek te woord.

Stages

In 2025 waren zeven stagiairs verbonden aan de afdeling Collectievorming & Onderzoek en een aan de afdeling Collectiebeheer. Zij hielpen de conservatoren en collectiebeheer met onderzoek voor de nieuwe vaste presentaties en tijdelijke tentoonstellingen of hielpen mee bij het uitvoeren van collectietaken.

Onderwijs

In november en december hebben masterstudenten publieksgeschiedenis van de Universiteit van Amsterdam in groepjes aan een tentoonstellingsconcept gewerkt voor de presentatieruimte van het museum. Zij hebben hiervoor onderzoek gedaan aan de hand van objecten in de collectie. Collega's van verschillende afdelingen hebben met hun expertise bijgedragen, waardoor de studenten vanuit verschillende perspectieven meer konden leren over het maken van een tentoonstelling met een maritiem-historische collectie.

Onderzoeksprojecten

In het kader van het oral history-project Kru Berbicara voerde conservator Sara Keijzer met onderzoeker Bob van de Poll een tweede ronde van interviews in Indonesië met oud-bemanningsleden van de Holland-Amerika Lijn. Net als in het eerste onderzoek stond queercultuur aan boord van Nederlandse passagiersschepen centraal, maar kwamen ook andere ervaringen van het Indonesisch personeel aan boord van de schepen aan bod. Het onderzoek wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van Lloyd's Register Foundation.

Het museum participeert in meerdere onderzoeks- en digitaliseringsprojecten en ondersteunt aanvragen van externe wetenschappelijk onderzoekers bij de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). In de meeste gevallen gaat het om het ter beschikking stellen van de collectie en conservatoren of door het aanbieden van de mogelijkheid een pilotproject, symposium of presentatie in het museum te organiseren. Onderzoeksconservator Suze Zijlstra werkte in 2025 aan een vervolg op haar door NWO gefinancierde onderzoek over de representatie van vrouwen op schilderijen in de museumcollectie.

Congressen en studiedagen

Het museum hecht grote waarde aan kennisoverdracht. Naast tentoonstellingen worden hiervoor vooral studiedagen en congressen georganiseerd. Een daarvan is de reeds genoemde jaarlijkse Fellowshipsmiddag op 28 februari.

Op 27 juni vond de derde editie van Vlootschouw plaats in Het Scheepvaartmuseum. Dit tweejaarlijkse congres biedt een gevarieerd aanbod aan pitches over recent onderzoek in de maritieme archeologie en geschiedenis. Tijdens Vlootschouw werden ook meerdere boeken gepresenteerd, waaronder *Houten Scheepsbouw in de Nederlanden van de late middeleeuwen tot nu*, dat in december 2024 werd uitgegeven door Het Scheepvaartmuseum in samenwerking met Walburg Pers. Vlootschouw werd door 85 deelnemers bezocht.

Op 15 november vond het jaarlijkse Museumsymposium plaats. Dit jaar werd het symposium georganiseerd in samenwerking met de Netwerk Historische Kartografie en stond in het teken van cartografie. Naast verschillende lezingen was er gelegenheid om de nieuwe cartografie-tentoonstelling *De zee in kaart* te bezoeken. Het symposium werd door 96 deelnemers bezocht.

Op 12 december vond in het museum het zeventiende Glavimans Symposium plaats, ook bekend als de Dag van de historische maritieme archeologie in Nederland. Dit symposium werd georganiseerd in samenwerking met de Glavimans Stichting en trok 125 archeologen en historici naar het museum. De dag stond dit jaar in het teken van waterschepen ter gelegenheid van de opening die dag van de tijdelijke tentoonstelling *Waterschip* in het museum.

Publieksevenementen

Een ander noemenswaardig evenement dat inmiddels kan rekenen op grote publieke belangstelling was de derde editie van de Historische Scheepsmodelbouwexpo, die op zaterdag 27 september in het museum werd gehouden. Naast het tonen van scheepsmodellen door de leden van de Nederlandse Vereniging van Modelbouwers, werden door medewerkers en modelbouwers lezingen, workshops en andere presentaties gegeven, waren er rondleidingen op de *Christiaan Brunings* en was de bibliotheek geopend. Daarmee is dit inmiddels een vast terugkerend evenement geworden op de kalender van de scheepsmodelbouwgemeenschap.

Publicaties

In 2025 verschenen meerdere artikelen van de hand van conservatoren, onderzoekers en fellows in tijdschriften en andere publicaties (zie hiervoor het publicatieoverzicht in de bijlage). Daarnaast bracht het museum in december het tweede deel in de cahierreeks uit met de titel *In het licht van de rijzende zon. De fotoalbums van Dirk de Graeff van Polsbroek 1857-1869* samen met Waanders Uitgevers. Dit deel is ook in het Engels verschenen als *In the light of the rising sun. The photo albums of Dirk de Graeff van Polsbroek 1857-1869*. Voor dit boek deed auteur Sara Keijzer onderzoek naar de unieke foto's van Japan die zijn verzameld door de Nederlandse diplomaat Dirk de Graeff van Polsbroek, en de manier waarop deze foto's de westerse blik op Japan in deze tijd hebben gevormd. Het onderwerp sluit nauw aan bij de tijdelijke tentoonstelling Ekō die in maart 2026 in het museum zal openen.

Collectiebeheer en -registratie

De afdeling Collectiebeheer was nauw betrokken bij de voorbereiding en totstandkoming van nieuwe presentaties in het museum en voerde meerdere wissels uit van objecten in de vaste opstelling. Verder werden transporten in verband met bruiklenen georganiseerd, waarbij het museum ook gebruik maakt van de mogelijkheid om virtueel te koerieren. De afdeling is ook nauw betrokken bij overleg over duurzaamheid in het museum, met name waar het gaat om eisen voor museaal binnenklimaat, transport (vervoer en gebruik van verpakkingsmaterialen), vitrines en conservering.

Een van de aandachtspunten is het aanvullen en uitbreiden van de basisregistratie met het oog op publicatie van deze informatie online. Het museum besteedt daarbij extra aandacht aan het uitzoeken en regelen van auteursrechten met het oog op publicatie van digitale afbeeldingen door het vastleggen van afspraken hierover in contracten met rechthebbenden. Alle werkprocessen, de interne administratie en de documentatie van de collectie zijn of worden vastgelegd in overeenstemming met Spectrum, de internationale standaard voor Collectiebeheer in het museale werkveld.

In de afgelopen periode is er ook meer aandacht voor de fysieke en digitale veiligheid en weerbaarheid van cultureel erfgoed, onder andere in musea. Door het regelmatig oefenen van scenario's waarbij collectie moet worden ontruimd of schade is opgetreden aan objecten, blijven alle betrokkenen scherp en alert. In 2025 voerde het team van collectiebeheerders meerdere CHV-oefeningen uit waarbij met meerdere calamiteiten als scenario werd gewerkt.

Op 18 en 19 februari bracht de Inspectie voor Overheidsinformatie en Erfgoed een tweedaags bezoek aan het museum en de depots Behouden Huis en Hoogwoud. Tijdens dit locatiebezoek werden alle aspecten van het Collectiebeheer besproken en getoetst. Er werden veel gesprekken gevoerd met medewerkers en alle locaties waar collectie aanwezig is, werden geïnspecteerd. De bevindingen zijn vervolgens in een rapport met het museum gedeeld.

Collectieregistratie

De collectiebeheerders hebben in 2025 verdere voortgang geboekt met het beschrijven en toegankelijk maken van meerdere grote verzamelingen. Een voorbeeld zijn drie albums met unieke foto's en tekeningen bijeengebracht door de Nederlandse consul in Japan Dirk de Graeff van Polsbroek. Deze albums zijn in de afgelopen jaren onderzocht en beschreven door vrijwilliger Diaz Kleefstra. Zijn onderzoek leverde een omvangrijke database met nieuwe gegevens op, die nu aan deze records is toegevoegd. De albums werden ook per albumblad, foto en tekening apart gedigitaliseerd en toegankelijk gemaakt. Het resultaat van dit project leverde een belangrijke bijdrage aan de publicatie *In het licht van de rijzende zon* en de tentoonstelling Ekō die in 2026 in het museum zal openen.

Verder werden registratiewerkzaamheden verricht ten behoeve van meerdere digitaliseringsprojecten zoals van technische tekeningen, affiches, prenten, tekeningen en handschriften. Op projectbasis werden verschillende grotere aanwinsten geregistreerd, zoals de overdracht van de visserijcollectie

door het Museum Vlaardingen. De registratie van ongeveer 3000 kaarten van de Hydrografische Dienst werd medio 2025 afgerond.

Collectiebeheer

Het uitgangspunt voor het toezicht op het dagelijks beheer van de collectie vindt plaats binnen het kader van het wettelijke toezicht door de Rijksinspectie voor Overheidsinformatie en Erfgoed. De Raad van Toezicht ziet hierop binnen het museum toe. Met betrekking tot de collectie van de VNHSM wordt de voortgang en eventuele aandachtspunten uit dit toezicht met het verenigingsbestuur besproken en tussentijds in het regulier overleg van het hoofd collecties van het museum met het bestuurslid collecties van de Vereniging nader afgestemd.

De zorg voor de collectie heeft ook betrekking op een goed museaal binnenklimaat. Hiervoor werd de temperatuur en de relatieve vochtigheid in het museumgebouw en beide depots het hele jaar door gemonitord. In het museumgebouw blijft het klimaat vrij stabiel. In het depot Hoogwoud werd het klimaat kritisch gevolgd nadat door de warme zomermaanden een relatieve vochtigheid van 75% bij een temperatuur 20 graden werd geregistreerd. Deze waarden zijn in het najaar weer gedaald.

Dankzij de enthousiaste inzet van een groep zeer toegewijde vrijwilligers kan de uit 1900 stammende stoomijsbreker *Christiaan Brunings* nog steeds in de vaart worden gehouden. Ook in 2025 was het historische vaartuig onder stoom aanwezig bij diverse manifestaties verspreid door het land – waaronder tijdens SAIL – en werden voor belangstellenden rondvaarten in de Amsterdamse haven georganiseerd. Voor het meerjarig onderhoud van de *Christiaan Brunings* werd een onderhoudsplan opgesteld en een fondsenwervingscampagne voorbereid.

Conservering

In 2025 werden 130 kleine en grotere restauraties aan objecten uit de collectie verricht, waaronder 65 glasnegatieven, 37 zeekaarten, veertien boeken, zes films, twee schilderijen, twee albums, twee prenten en een document. Verder werden enkele scheepsmodellen en andere objecten behandeld voorafgaand aan bruiklenen aan collega-musea. De meeste werkzaamheden werden uitgevoerd door de restaurator scheepsmodellen of door externe restauratoren en specialisten in nauw overleg met de conservatoren en ondersteund door de collectiebeheerders.

Collectievorming

Aanwinsten

In 2025 zijn door meerdere aankopen en schenkingen 2268 museale voorwerpen en 435 publicaties voor de bibliotheek als collectie ingeschreven. Bepalend bij de keuze tot verwerving zijn de vijf collectiethema's (Nederlanders en de wereld; Nederland als maritieme natie; De zee als bron van inspiratie; De zee als uitdaging; Amsterdam als havenstad) in het verzamelbeleid van het museum. Dit beleid is, in overleg met het bestuur van de Vereniging, in het vigerende *Collectieplan 2025-2028* vastgesteld.

Aankopen

Op een veiling bij het Venduehuis der Notarissen werd het schilderij *Interieur met een vissersecht paar* van Pieter de Putter (circa 1600-1659) aangekocht. De Putter behoort tot de eerste Nederlandse kunstenaars die zich specialiseerden in stillevens met vis. Het overgrote deel van zijn carrière was hij werkzaam in Den Haag. De aankoop past in de het-verzamelbeleid nu het museum, sinds de overname van de visserijcollectie van het Museum Vlaardingen, de nationale visserijcollectie beheert. Portretten van vissers, vissersvrouwen of andere inwoners van vissersgemeenschappen zijn daarin nog onderbelicht.

Op een veiling bij Schulman werd een zilveren penning aangekocht die werd geslagen ter gelegenheid van het huwelijk van koningin Wilhelmina met prins Hendrik, hertog van Mecklenburg-Schwerin in 1901. De penning werd ontworpen door Pier Jacob Pander (1864-1919) en uitgegeven door Koninklijke Begeer. Het in het oog springende element op deze penning is dat het echtelijk paar is afgebeeld in een huwelijksbootje. Hoe bekend het fenomeen 'in het huwelijksbootje stappen' ook is – een van de oudst bekende verwijzingen dateert uit 1782 en komt van Betje Wolff en Aagje Deken – in museale collecties komen maar nauwelijks objecten voor die naar deze maritieme traditie verwijzen.

De Nederlandse kunstenaar Anton Heyboer (1924-2005) is bij velen bekend om zijn non-conformistische levensstijl. Heyboer had tussen 1948 en 1953 een vissersvlet met visserijnummer YM348. Heyboer gaf het zelf de naam *La Mar Santa Cruz Piscadore*. De tuigage bestond uit een paaltje als mast en een zeil van aan elkaar gebonden stukken dekzeil. Volgens collega-kunstenaar Frans Verpoorten was het geheel zo zwaar, dat er een storm moest staan om vooruit te komen. Later in zijn carrière heeft Heyboer de IJmuiden 348 nog vaak en in veel varianten geschilderd. Daar is de tekening die het museum verwierf een voorbeeld van. De compositie lijkt daarbij voor een groot deel te zijn ontleend aan een foto uit circa 1950. De aquarel is daarmee een abstract zelfportret van de schilder op zijn bootje.

Voor de nieuwe tentoonstelling *De zee in kaart* bestond de behoefte ook enkele hedendaagse watersportkaarten te tonen. Sinds 1964 worden deze kaarten van de zogenaamde 1800-serie door de Hydrografische Dienst uitgebracht. De serie is zeer bekend bij iedereen die het water op gaat, maar blijkt nog nauwelijks in Nederlandse maritieme collecties vertegenwoordigd. Hierop is met de Hydrografische Dienst overeengekomen eens in de tien jaar een nieuwe set op te nemen in de collectie. Onderzocht wordt of ook retrospectief nog enkele oudere sets aan de collectie worden toegevoegd. Voor gebruik in de tentoonstelling werd een actuele kaartenset aangekocht.

In de nacht van 25 op 26 juni 1848 verging de Britse schoener *Martha* achter De Westen bij Texel. Slechts vier van de negen opvarenden overleefden de ramp: de stuurman, twee matrozen en een scheepsjongen. De *Martha* vervoerde voornamelijk spoorstaven. Een driedelige prent toont de berging vanuit verschillende perspectieven. Deze betrekkelijke zeldzame afbeelding geeft een goed beeld van de berging van een schip in de negentiende eeuw en werd bij Antiquariaat Het Narrenschip gekocht.

Door twee afzonderlijke verwervingen konden meerdere stereodia's aan de collectie toegevoegd. De ene betreft stereokaarten die betrekking hebben op de scheepvaart en scheepsbouw in Amsterdam rond de eeuwwisseling en de eerste decennia van de twintigste eeuw. De serie foto's van de ontvangst van de Franse president is een mooi voorbeeld van hoe Nederland, en de havenstad Amsterdam in het bijzonder, zich graag profileert als maritieme natie. Ook de onderwijskaarten laten zien hoe het maritieme bedrijf als een vanzelfsprekende en in het openbare leven zeer zichtbare bedrijfstak was ingebed in de samenleving. Veel foto's zijn in de omgeving van 's Lands Zeemagazijn gemaakt. Deze maritieme dwarsdoorsnede in stereo is een zeer passende toevoeging voor onze collectie, die op dit moment slechts vier stereofoto's van Amsterdam rijk is. De andere verwerving betreft stereofoto's van 'Operation Sail 1986' waarbij een vloot van 34 Nederlandse ronde- en platbodemjachten het honderdjarig bestaan van het Vrijheidsbeeld in New York luister bijzetten. De foto's werden gemaakt door Curtice Taylor, een Amerikaanse fotograaf en educator sinds de vroege jaren '80 en destijds verbonden aan de fotografieafdeling van de School of Visual Arts in New York.

Schenkeningen

Het grootste deel van de museale verwervingen bestond ook dit jaar uit schenkingen en legaten.

De collectie scheepsmodellen werd aangevuld met twee halfmodellen van Whitbread 60 jachten, met respectievelijk de opschriften *Heineken* en *EF Language*. Met dergelijke jachten werd deelgenomen aan de driejaarlijkse The Ocean Race om de wereld (voorheen bekend als de Whitbread Round the World Race en Volvo Ocean Race). Deelnemers zijn vrij om hun eigen bootontwerpen in te voeren, zolang ze zich aan de ontwerpregels houden. Hier kwamen de Whitbread 60 (W60), later bekend als Volvo Ocean 60 (VO60), jachten uit voort. De *Heineken* – gebouwd als de *Yamaha 1* – was het eerste W60-model. Het ontwerp bleek een groot succes en werd tot aan de editie van 2001-2002 gebruikt. Tijdens de editie van 1993-94 maakte Lisette Cleyndert deel uit van een geheel vrouwelijke bemanning onder leiding van schipper Dawn Riley. Cleyndert deed in 1997-98 nogmaals mee aan de race. Ditmaal met de *EF Language*, een jacht ontworpen door Bruce Farr. Met schipper Christine Guillou behaalde het team opnieuw de negende plaats. De modellen komen uit de nalatenschap van de vader van zeilster Lisette Cleyndert. De halfmodellen sluiten goed aan bij een voor het museum belangrijk onderwerp: watersport. Daarnaast bevat de collectie meerdere objecten over de Whitbread 60 en The (Volvo) Ocean Race, zoals scheepsmodellen, wedstrijdkleding, technische tekeningen, foto's, trofeeën en zelfs voedingsmiddelen zoals die worden gebruikt tijdens de race.

Via een andere schenking werd het museum nog een scheepsmodel rijker. Het gaat om een volmodel (schaal 1:100) van het motorschip *Betsy* dat rond 1995 door een onbekende modelbouwer werd gemaakt voor de grootvader van de schenker. Het thema binnenvaart is nog niet heel nadrukkelijk vertegenwoordigd binnen de collectie van het museum. Het betreft vooral modellen van zeilende binnenvaartschepen. Het schip *Betsy* waarop het model is gebaseerd, werd in 1930 op de scheepswerf De Haan & Oerlemans in Heusden gebouwd voor Harjo Scheepvaart Maatschappij te Rotterdam. In 1935 kwam het schip in eigendom van de schippersfamilie Hulsman die meer dan een halve eeuw op het schip werkten en woonden. Het schip werd in 1997 verkocht en vaart tegenwoordig onder de naam *Levant*.

Fotograaf Tryntje Nauta schonk de twaalfdelige fotoserie *De zee roept*. Deze serie toont studenten van het Maritiem Instituut Willem Barentsz op Terschelling van 2009 tot 2010. De serie werd in 2011 tentoongesteld in het Fries Museum, vergezeld van een publicatie met muziek door Meindert Talma, en was daarna op vele andere plekken te zien. De fotoserie laat zien hoe hedendaagse kunstenaars als fotografen de zee en scheepvaart gebruiken als bron van inspiratie. Nauta leefde een aantal weken op de campus en heeft de studenten en hun leef vertrekken – uitkijkend over zee – van dichtbij kunnen portretteren. De serie verbeeldt de overgangsfase naar hun nieuwe identiteit, waarin zich een spanning aftekent tussen het uniforme en het individuele. Het leven van zeelieden in spé op het MIWB is niet eerder op een kunstzinnige wijze vastgelegd. De foto's van Nauta bieden een inkijkje in hun geïsoleerde – voor velen onzichtbare – leefwereld, ver weg van het leven aan de wal. Binnen de collectie raakt de serie aan de aan maritiem onderwijs gerelateerde objecten, zoals de collectie van de Kweekschool voor de Zeevaart, de fotoserie van Jamie Karreman over een training tijdens de opleiding tot onderzeebootcommandant en de serie *Boegbeelden* van Colette Lukassen.

Mevrouw Stroëcker schonk negen schetsbladen van Johan Conrad Greive (1837-1891), die rond 1863-65 door de Amsterdamse (zee)schilder werden vervaardigd. Greive was in zijn tijd een succesvol schilder en kreeg meerdere onderscheidingen. Hij bekleedde verschillende bestuursfuncties bij de kunstenaarsvereniging Arte et Amicitiae en was werkend lid bij het kunstenaarsgenootschap Felix Meritus. De negen schetsbladen zijn op verschillende locaties in Nederland gemaakt, waaronder Amsterdam, Kampen en Den Haag. De meest bijzondere tekening is in Dordrecht gemaakt en verbeeldt het aflopen van het Japanse fregat *Kai-Yoo-Mar*. Deze schets is later tot prent gemaakt. De gebeurtenis vond plaats op donderdagmiddag 2 november 1865, op de werf van C. Gips & Zonen aan het Wilgenbos te Dordrecht. Onder de toeschouwers bevonden zich vele notabelen, waaronder ook de minister van Marine en de directie van de Nederlandsche Handel Maatschappij. Enkele Japanse

officiëren, die enkele jaren eerder naar Nederland waren gekomen om kennis op te doen van de moderne scheepsbouw en westerse marine tactieken, waren eveneens aanwezig. De schetsen vormen een mooie aanvulling op de collectie van de negentiende-eeuwse Nederlandse zeeschilders. Met het verzamelen van vooral tekeningen en ander studiemateriaal kunnen onderzoekers een breder beeld van het oeuvre en de werkwijze van maritieme schilders krijgen. De twee bovengenoemde schetsen geven bovendien meer diepgang aan de prentencollectie door het rechtstreekse verband tussen de prent en de schets. Het werk van J.C. Greive is door een groot aantal Nederlandse kunstmusea verzameld.

Door een schenking van mevrouw Klop kon een aquarel van zeeschilder Willem Vaarzon Morel Jr. (1931-2023) aan de collectie worden toegevoegd. Het betreft een afbeelding van twee marineschepen in de Marinehaven te Den Helder. Afgebeeld zijn het S-fregat *Hr.Ms. Philips van Almonde* (F823) van de Kortenaerklasse (operationeel 1981-2003) en de mijnenveger *Hr.Ms. Alkmaar* (M850) van de gelijknamige Alkmaarklasse (operationeel 1983-2005). In navolging van zijn schilderende vader en opa volgde Willem jr. een opleiding aan de Rijksacademie van Beeldende Kunst in Amsterdam, waar hij later in zijn carrière ook leraar en directeur zou worden. In zijn diensttijd van 1951 en 1953 werkte hij bij de marine als duiker voor het opruimen van zeemijnen. Vier aquarellen in de collectie geven een indruk van deze werkzaamheden. In totaal zijn er twaalf werken van Vaarzon Morel jr. in de museumcollectie aanwezig.

Dankzij een schenking van de heer Rogaar is het museum een in Nagasaki vervaardigde prent van het spiegelretourschip *Schellag* rijker dat in 1736 voor de Zeeuwse kamer van de VOC werd gebouwd. In 1738 en in 1748 was het schip in Deshima. De titel van de prent is geschreven in Kanji (Chinees). Vrij vertaald staat er 'Schilderij/tekening van een Nederlands schip'. De collectie telt momenteel 37 Nagasaki-prenten waarvan 21 scheepsportretten. Echter, op geen van deze prenten kan de scheepsnaam worden achterhaald. Dat maakt deze prent een waardevolle aanvulling op de collectie. Daarnaast waren de meeste gegevens die in het Japans op veel scheepsprenten zijn weergegeven, ontleend aan de beschrijvingen die kunstenaar Hayashi Rin Shihei destijds in zijn ontwerpen van de *Schellag* had opgenomen.

Via de erven van oud-kapitein G. Jansen, die van 1936 tot circa 1956 aan boord van de ijsbreker-directievaartuig *Christiaan Brunings* werkte, ontving het museum zijn verslagen en foto's die een beeld geven van de inzet van de *Christiaan Brunings* in de periode 1936-1956. Bijzonder daarbij zijn documenten die meer licht werpen op de Tweede Wereldoorlog en het doorrijzen van de grote rivieren.

De schenking van 38 technische tekeningen van de hand van scheepsontwerper Max Gunning maakt de collectie van alle zgn. Gunningjachten in één klap compleet. De tekeningen hebben betrekking op de ontwerpen *Alcyone I*, *Alcyone II*, *Alcyone II Expanded*, *Cormorant* en *Alcyone III*. Naamgever Max Gunning (1895-1972) verlegde vanaf 1948 zijn focus als scheepsontwerper naar plezierjachten. In dat jaar liet hij voor eigen gebruik het zeiljacht *Alcyone* bouwen op de scheepswerf Gerardus Majella van de firma J.W. Valentijn en Zonen. Deze *Alcyone* diende als basis voor de latere *Alcyone I*, *II*, *III* en *Cormorant*-klasse waarvan er tussen 1948 en 1984 in totaal 41 zijn gebouwd. Het museum had al tekeningen van de *Alcyone III*, maar deze was niet verder gekomen dan de ontwerpfase. De jachten van Gunning worden ook vaak aangeduid als 'grundels', een Nederlands type platbodem.

Het museum ontving ook een omvangrijke schenking tekeningen van het Bureau voor Scheepsbouw. Dit ontwerp bureau werd opgericht door Pieter Hendrik de Groot (1901-1967) en later voortgezet door zijn zoon Maarten. BVS heeft een breed scala aan ontwerpen gemaakt, variërend van veerboten voor de TESO (Den Helder-Texel v.v.), de Provinciale Stoomboot Dienst (veerdiensten in Zeeland) en GVB (veerdiensten in Amsterdam), reddingboten voor de KNRM, de replica van de Oost-Indiëvaarder *Amsterdam*, de werkschepen voor de aanleg van de Oosterscheldedam en de pier bij Hoek van Holland tot verschillende marineschepen. In overleg met de huidige eigenaar wordt een selectie

gemaakt uit de ruim 1300 projecten en deze zullen in de komende jaren stapsgewijs aan de collectie worden toegevoegd. Daarbij wordt wel nadrukkelijk gekeken naar het vullen van hiaten in de collectie of dat de tekeningen in een meer gespecialiseerd museum beter tot hun recht zouden kunnen komen of daar reeds aanwezig zijn.

Een andere schenking bracht opzichten en doorzichten van H.W. de Voogt (1892-1963) van de Haarlemsche Jachtwerf (1913-1920) en Technisch Bureau voor Scheepsbouw H.W. de Voogt (1920-1958) naar het museum. Na het overlijden van Frits de Voogt (1927-december 2023), de zoon van H.W. (Henri) de Voogt, verkocht de familie in 2024 de villa aan de Zonnelaan in Haarlem, waar ook de tekenstudio van De Voogt (Naval Architects) was gevestigd. De schenking betreft fotomateriaal uit 'het archief' dat daarnaast ook opnamen van de eerste door De Voogt gebouwde jachten in 1908 en materiaal gerelateerd aan de visserij betreft. De Voogt staat vooral bekend om het ontwerpen van luxe motorjachten, maar ontwierp ook in serie gebouwde (zeil)jachten, vissersvaartuigen, redding- en politieboden, vaartuigen voor de marine en woonboten. De Voogt was bekend in binnen- en buitenland. Tot zijn bekendste ontwerpen worden het luxe jacht *Chahsevar* (voor de Sjah van Perzië) en het koninklijk jacht *Piet Hein* gerekend (in 1937 als nationaal geschenk aan kroonprinses Juliana en prins Bernhard). In 1950 stond Henri de Voogt, samen met de werven Nicolaas Witsen, E.G. van de Stadt, G. de Vries Lentsch jr, 't Fort, Akerboom & Van Lent en De Vliet, aan de basis van het samenwerkingsverband Feadship (First Export Association of Dutch Shipbuilders). Henri de Voogt wordt beschouwd als een van de meest invloedrijke Nederlandse scheepsarchitecten van de twintigste eeuw. Met zijn innovatieve ontwerpen drukte hij een aanzienlijk stempel op de ontwikkeling van de internationale scheepsarchitectuur. In 1978 verwierf het museum al zijn tekeningenarchief (Collectie De Voogt, 928 stuks). Een deel van die op papier getekende schepen, is nu ook op de aangeboden foto's in hun natuurlijke element te zien. Tegelijkertijd bieden de tekeningen een verdiepend inzicht op het geschonken fotomateriaal. Hiermee heeft het museum de collectie De Voogt enorm in betekenis kunnen versterken.

SAIL Amsterdam is een van de grootste maritieme evenementen ter wereld en om die reden wordt hier door het museum bijzondere aandacht aan besteed. In de collectie zijn van de vorige edities meerdere memorabilia zoals vaantjes, penningen en affiches opgenomen. Een affiche voor de editie SAIL 1980 ontbrak nog, wat deze schenking tot een aanvulling op de collectie maakt. In overleg met de organisatie van SAIL wordt overigens gekeken om van enkele terugkerende objecten een exemplaar van de huidige of vorige edities aan de collectie toe te voegen. Van de jubileumeditie in 2025 werden diverse objecten, die als officiële merchandise door SAIL zijn uitgebracht, in de collectie opgenomen zoals twee shirts, een pet, een poster, een herdenkingsmunt en een programmaboek. Deze objecten werden door de SAIL-organisatie aan het museum geschonken.

Geïnspireerd door SAIL speelde SC Telstar in het seizoen 25/26, in het speciale *Make a Wave* shirt. De shirts werden gedragen tijdens de wedstrijd tegen PEC Zwolle op 15 augustus. De shirts staan in het teken van SAIL en het maritieme verleden van IJmuiden en Velsen. Volgens het persbericht tijdens de lancering is het shirt een eerbetoon aan het maritieme verleden en de toekomst van IJmuiden en Velsen. Op het shirt zijn maritieme tatoeagesymbolen en verwijzingen naar de maritieme sector aangebracht.

Op 8 januari 1953 liep ms *Klipfontein* van de Verenigde Nederlandsche Scheepvaartmaatschappij, op twee zeemijl van Ponta Zavora, op een rif. Alle opvarenden van de *Klipfontein* werden gered door het Britse schip *Bloemfontein Castle*. De redding was in Nederland groot nieuws. Een reddingvest herinnert aan dit moment en werd waarschijnlijk gedragen door de schoonvader van de schenker, die destijds als steward werkte op de *Bloemfontein Castle*. Meerdere overlevenden hebben op het reddingvest hun handtekening achtergelaten.

Oud-machinist Erik Kreune, die werkte bij Shell Tankers van 1964 tot 1985, heeft zijn twee uniforms en een pet geschonken aan het museum. De uniformen en pet zijn herkenbaar aan het bedrijfslogo op de knopen.

Persoonlijke documenten en foto's van opvarenden hebben altijd een speciale aandacht in het verzamelbeleid. Een generaties lang in de familie bewaard scheepsjournaal uit 1862 dat werd bijgehouden door A.M.S. Hogerwaard, "aspirant Ingenieur van den waterstaat", aan boord van de *Henriette Maria* van de Amsterdamse rederij Bienfait & Zoon uit 1862 werd aan het museum geschonken. Het handschrift van 58 pagina's is levendig geschreven en geeft een goed inkijkje in het leven van een passagier aan boord van een zeilschip naar Nederlands-Indië. De tekst is ook van meerdere illustraties voorzien, zoals het schieten op bruinvissen, de eettafel voor de passagiers tijdens een zware storm en het vieren van het Neptunusfeest. Het handschrift werd in 2023 integraal heruitgegeven door Sidestone Press als *Van Amsterdam naar Batavia: het scheepsjournaal van Arnold Hoogerwaard, ingenieur van de waterstaat als passagier van het zeilschip Henriette Maria op haar reis van Amsterdam naar Batavia in 1862*. Deze publicatie is ook online beschikbaar via <https://www.sidestone.com/books/van-amsterdam-naar-batavia>.

Dankzij een schenking van maar liefst zes multomappen met foto's en bescheiden van de heer Dirk Herman Blaauboer (1914-1989), die als scheepskok in dienst was bij verschillende rederijen tussen 1939 en 1966, is vooral het beeld van de koopvaardij in de oorlogsjaren verder versterkt. Met deze bronnen wordt een inzichtelijke presentatie mogelijk waarbinnen persoonlijke getuigenissen een uniek licht werpen op de koopvaardij tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Het museum kreeg meerdere objecten geschonken met betrekking tot de walvisvaarder *Willem Barendsz II*. De objecten zijn afkomstig van de erven van de heer G. Kant. Meest in het oog springt een door hem aan boord gemaakte kleurenfilm waar hij als inspecteur werkte tijdens het vangstseizoen 1959-60. Verder bevat de schenking meerdere persoonlijke documenten zoals een monsterboekje, een diploma scheepswerkbouwkunde en correspondentie met zijn eerdere werkgever Vinke & Co, en een stuk balein met daarop een getekende voorstelling van een jager op zee in de Zuidpool.

Tot slot voegde het museum een groot aantal dia's, films en fotoalbums van Reynold Christopher Schenk toe. Schenk was tweede en later eerste stuurman bij de Stoomvaartmaatschappij 'Nederland' (SMN) van 1957 tot 1968. De jaren waarin hij als stuurman werkzaam was voor de SMN, waren het laatste hoofdstuk als zelfstandige scheepvaartmaatschappij. Grote omwentelingen op het wereldtoneel noopten tot het vinden van nieuwe vaargebieden en routes. Daarnaast biedt het materiaal een blik op de bouw van Nederlandse schepen op een Japanse werf in de haven van Shimizu. Persoonlijke getuigenissen van zeevarenden uit deze relatief recente periode in de maritieme geschiedenis, zijn (vooralsnog) mondesmaat vertegenwoordigd in de fotografielcollectie. Het verzamelen van persoonlijke geschiedenissen van opvarenden is een speerpunt in het collectiebeleid. Bijzonder in deze collectie zijn opnamen gemaakt in Shimizu, waar werfarbeiders collectief gymnastiekoefeningen doen tijdens het werk, de overtocht van circusedieren en de beelden die het leven aan boord laten zien.

Bruikleenbeleid

In het kader van de zichtbaarheid van de collectie hanteert het museum een genereus bruikleenbeleid. In het afgelopen jaar waren 172 objecten in bruikleen bij negentien instellingen, waarvan er gedurende het jaar 21 objecten werden geretourneerd aan het museum. In 2025 werden negen objecten uit de collectie door nieuwe bruikleenovereenkomsten tijdelijk aan vijf verschillende musea uitgeleend.

Restitutie

Het museum ontving een restitutieverzoek van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed voor het schilderij *Imaginaire haven aan de Middellandse Zee* door Abraham Storck (B.0207(05) / NK2365). Het museum beheert namens de Staat tien maritieme schilderijen die onderdeel uitmaken van de zogenaamde NK-collectie. Deze collectie bestaat uit cultuurgooierden die na de Tweede Wereldoorlog door de geallieerden zijn teruggehaald uit Duitsland en nadien onder beheer zijn gekomen van de Nederlandse Staat en aanvankelijk ondergebracht bij de stichting Nederlands Kunstbezit (NK). De collectie bevat objecten die mogelijk tussen 1933 en 1945 zijn geroofd, geconfisqueerd of onder dwang verkocht. Het schilderij is inmiddels via de RCE aan de rechtmatige eigenaren overhandigd.

Afstoting

In 2025 heeft het museum 239 objecten uit de collectie afgestoten die niet binnen de huidige verzamelcriteria vallen. Daarvan waren 176 langdurige vermissingen die volgens de nieuwe regels van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed na vijf jaar uit het actieve objectbestand dienen te worden uitgeschreven. De overige 63 objecten zijn uitgeschreven geheel conform de *Leidraad Afstoting Museale Objecten* (LAMO) van de Museumvereniging en in nauw overleg met de VNHSM als eigenaar. Hiervan vonden 22 objecten een nieuwe bestemming bij een collega-erfgoedinstelling: een Romeinse ankerstok en tien munten gingen naar het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden en enkele memorabilia met betrekking tot de Kroningsfeesten van 1898 in Batavia werden overgedragen aan het Nationaal Archief. 37 objecten konden niet worden herplaatst in een ander museum en werden vervolgens ter verkoop aangeboden via MuseumDepotShop en vonden op die manier een particuliere bestemming. Het ging daarbij onder andere om twee boomstamkano's, negen scheepsmodellen, acht prenten, zeven technische tekeningen en zeven schilderijlijsten. Vier objecten zijn vanwege hun slechte toestand vernietigd.

Tentoonstellingen, programma's en projecten in 2025

Gezonken Meesters

Het Scheepvaartmuseum vormde het decor voor de televisieserie *Gezonken Meesters*, waarin zes Nederlandse schilderijen centraal staan die verloren zijn gegaan met het zinken van het schip *Vrouw Maria* in 1771. De serie is een vervolg op de succesvolle serie *De Nieuwe Vermeer* en werd van zondag 19 januari tot en met zondag 22 februari uitgezonden op de NPO. Na afloop van de televisieserie waren de winnende kunstwerken, 12 in totaal, gedurende een maand te zien in Het Scheepvaartmuseum. In de afleveringen is naar deze presentatie verwezen.

Atlantisch Venster III: De stilte van de zee – Sarojini Lewis

Op 31 maart opende het derde Atlantisch Venster. In *De stilte van de Zee* is te zien hoe kunstenaar en onderzoeker Sarojini Lewis in de huid van Soerdie kruipt. Soerdie was de eerste vrouwelijke "contractarbeider", die vanuit India naar Suriname werd verscheept. Aan de hand van boeken, brieven en reisverslagen stelt Lewis zich voor hoe het leven van Soerdie eruitgezien zou kunnen hebben. Dit venster diept het onderwerp "contractarbeid" verder uit dat in *Schaduw op de Atlantische Oceaan* wordt aangestipt.

De zee in kaart

In juni 2025 werd de tentoonstelling *Cartografie & Curiosa* vervangen door een nieuwe cartografische tentoonstelling: *De zee in kaart*. Zeekaarten vormen een belangrijk onderdeel van onze toonaangevende en rijke cartografische collectie. Centraal in de tentoonstelling staan de vragen:

waarom breng je de zee in kaart en hoe breng je de zee in kaart? De tentoonstelling neemt de bezoeker mee in de productie en de ontwikkeling van zeekaarten: van zestiende-eeuwse kustprofielen, VOC-perkamentkaarten en zeeatlassen van Blaeu tot moderne hydrografische kaarten. Ook laat de tentoonstelling instrumenten zien die nodig zijn voor de productie van zeekaarten, in samenwerking met de Hydrografische Dienst. We behouden bestaande vitrines en bouw van de huidige Cartografie-tentoonstelling; zo realiseren we een duurzame tentoonstelling met een zo klein mogelijke CO2 voetafdruk.

Oceanista

In het najaar van 2025 opende de tijdelijke tentoonstelling *Oceanista*. Deze tentoonstelling laat de brede invloed van de maritieme wereld op de mode zien. De zee en de scheepvaart zijn namelijk al eeuwenlang een inspiratiebron voor modeontwerpers; van Bretonse strepen tot het matrozenpak, en van tatoeages tot weerbestendige kleding. *Oceanista* laat zien hoe de maritieme cultuur in ieders kledingkast is terug te vinden, aan de hand van internationale en nationale topstukken. In de tentoonstelling zijn onder andere Jean Paul Gaultier, Iris van Herpen, Balmain, Tom Browne, Duran Lantink, Botter, Versace, Maison Margiela en Camiel Fortgens opgenomen. Bezoekers kunnen zelf aan de slag in het atelier - gerealiseerd in samenwerking met het ROC Amsterdam - waar duurzaamheid met focus op slow fashion en handwerken centraal staat. De tentoonstelling is een samenwerking met tentoonstellingsnetwerk Expona, en was eerder te zien in Kotka, Finland. Het concept van Expona is aangevuld met Nederlandse ontwerpers.

De tentoonstelling werd goed ontvangen in de pers, met o.a. 4 sterren in de NRC en vermeldingen in Parool, op NOS online en verschillende tijdschriften (Tableau, Vogue, Jan).

Waterschip

In december opende een kleine presentatie over onderwaterarcheologie: *Waterschip*. De tentoonstelling focust zich op het onderzoek van de RCE Field School van een waterschip. Wat is een waterschip eigenlijk? Waar werden ze voor gebruikt? En hoe gaat archeologisch onderzoek eigenlijk in zijn werk?

Het thema maritieme archeologie is de afgelopen jaren onderbelicht geweest in Het Scheepvaartmuseum. De tentoonstelling opent tijdens het 17^e Glavimans Symposion (de dag van de maritieme archeologie in Nederland) dat op vrijdag 12 december 2025 in Het Scheepvaartmuseum werd georganiseerd.

Vooruitblik tentoonstellingen 2026

EKo Ekō – Japan in twee beeldverhalen

Vanaf 5 maart 2026 opent de tentoonstelling *Ekō – Japan in twee beeldverhalen*

In deze parallelvertelling resoneren vroege foto's van Japan uit de eigen collectie, onder anderen van Felice Beato, in het eigentijdse werk van fotograaf en beeldend kunstenaar Anaïs López.

<https://anaislopez.nl/the-turtle-and-the-monk/> Het is een verhaal over hebzucht, leven en dood en de magie van verbeelding. Het project bestaat uit een film, tekeningen, foto's en live vertellingen, die in beeldtaal corresponderen met de bijzondere collectie vroege Japanfotografie van Het Scheepvaartmuseum, in het bijzonder de albums van Dirk de Graeff van Polsbroek (1857-1869). In de tentoonstelling geven we ruimte aan de dialoog tussen het werk van Anaïs Lopez en de foto's uit eigen collectie. De tentoonstelling was eerder te zien in Het Sieboldhuis in Leiden. De insteek van de tentoonstelling in Het Scheepvaartmuseum heeft een andere insteek door de toevoeging van de fotografie van Dirk de Graeff van Polsbroek.

Crimson Gilt

Beeldend kunstenaar Vincent Ruijters maakte een kunstinstallatie gebaseerd op het VOC-schip de *Amsterdam*.

De bezoeker kan door de illusie van het schip lopen, opgebouwd uit meer dan duizend gebreide stroken in goud en karmozijnrood. Het goud staat voor welvaart en handel, het rood staat voor

kolonialisme en uitbuiting. Samen tonen deze kleuren de spanning en complexiteit van een gezamenlijke, maar ongelijke geschiedenis. Met deze installatie bevraagt Vincent Ruijters verschillende perspectieven op het verleden. Het werk is momenteel te zien in Museum Bahari in Indonesië en was daarvoor te zien in Hirado Dutch Trading Post, Japan. Het schip volgt zo de route die veel VOC-schepen aflegden, in tegengestelde richting. Met een soundscape en een video worden de drie locaties met elkaar verbonden.

De kunstinstallatie *Crimson Gilt* is te zien in een ruimte met uitzicht op de replica naast het museum.

Atlantisch Venster IV met Sedrig Verwoert In oktober opent een nieuw Atlantisch Venster met danser en choreograaf Sedrig Verwoert. In het venster staat Strange Fruit 2.0 centraal, een hedendaags dansstuk geïnspireerd op het Surinaamse kinderlied Faya Siton. Dit lied verwijst naar slavernij en het koloniale verleden in Suriname. Verwoert gebruikt het in de multimediale video-installatie als een poëtische lens om terug te kijken op dat verleden.

De Solebay wandtapijten in context

In oktober 2026 opent de (semi)permanente tentoonstelling *De Solebay wandtapijten in context* (werktitel). Deze tentoonstelling is een uitbreiding van de huidige tentoonstelling over de wandtapijten. Door het betrekken van een extra zaal geven we de wandtapijten meer ruimte en kunnen we de tapijten in een bredere context presenteren. Bezoekers krijgen niet alleen inzicht in het werk van de Van de Velde's, maar ook in de maritieme oorlogvoering van de 17e eeuw, met bijzondere aandacht voor de rivaliteit tussen Nederland en Engeland, en in de zeeschilderkunst als genre. Met deze tentoonstelling geven we de wandtapijten de aandacht en de context die ze in de huidige opstelling missen.

Voorbereidingen tentoonstellingen 2027

Van zeil naar stoom (werktitel)

In 2028 opent het museum de (semi) permanente tentoonstelling *Van zeil naar stoom*. Deze presentatie focust zich op een belangrijke periode die nog nauwelijks in het museum aan bod komt. Met de ontdekking van het gebruik van stoom in de scheepvaart ontstaat een wereldwijde transportrevolutie. Eeuwenlang zijn vracht- en passagiersschepen afhankelijk van wind en stromingen. Door het gebruik van stoom vervallen deze beperkingen. De vervoerssnelheid stijgt, de transportkosten dalen, de reistijd verkort en de hoeveelheid goederen en passagiers groeit. De stoomvaart zorgt voor een toename en verdichting van maritieme netwerken. Goederen en mensen verspreiden zich op ongekennde schaal. Het staat aan de basis van globalisering. Het brengt groeiende welvaart, maar ook groeiende ongelijkheid. Met de realisatie van *Van zeil naar Stoom* wordt een jarenlange wens van het museum vervuld om aandacht te besteden aan deze belangrijke periode in de scheepvaart

Van wie is de oceaan?

De voorbereiding voor de nieuwe tentoonstelling *Van wie is de Oceaan?* (werktitel) die opent in 2027, is begonnen. Deze tentoonstelling voor families met kinderen (8+ jaar) draagt bij aan de ambitie om in 2030 een eco-positief museum te zijn. Een belangrijk onderdeel van deze ambitie is het creëren van bewustzijn en het realiseren van positieve gedragsverandering bij ons publiek. Door het realiseren van deze tentoonstelling is duurzaamheid als thema altijd geborgd in ons vaste aanbod en niet langer afhankelijk van tijdelijke tentoonstellingen of programmering. De tentoonstelling staat gepland in West, waar de huidige tentoonstelling *Verhaal van de Walvis* te zien is. Deze tentoonstelling is na flink wat aanpassingen en updates aan vervanging toe.

3. Publiek

Het Scheepvaartmuseum is een plek voor een breed en divers publiek

We willen nog meer laten zien hoe maritieme geschiedenis en cultuur verweven is met het dagelijks leven, via werk, familiegeschiedenis, taal, migratie en andere ervaringen. Voor velen werkt het maritieme en koloniale verleden nog altijd door in het heden. Daarom creëren we ook ruimte voor

gemeenschappen met wortels in de voormalige koloniën, waaronder de Caribische, Surinaamse, Molukse en Indonesische gemeenschappen, naast onze bestaande achterban van scheepvaart- en botenliefhebbers. Ieders uiteenlopende perspectieven, kennis en ervaringen vormen samen de basis voor een breder en meer inclusief begrip van maritieme cultuur. We doen dit vanuit het principe van positieve representatie: we tonen verhalen van de mensen in hun eigen kracht, veerkracht en creativiteit, zodat mensen zich kunnen herkennen in de rijkdom en diversiteit van de maritieme geschiedenis.

Voor de ene bezoeker is dat vakmanschap en historische kennis; voor de andere identiteit, migratie of hedendaagse creativiteit. Zo bouwen we stap voor stap aan een museum dat meebeweegt met de samenleving van morgen.

In de afgelopen periode heeft het cluster Publiek belangrijke stappen gezet in de versterking van onze publieksbenadering, met een focus op zichtbaarheid, meerstemmigheid en publieksbetrokkenheid. Tegelijkertijd werd binnen het cluster gewerkt aan personele stabiliteit: de werving voor nieuwe afdelingshoofden Marketing & Communicatie (gestart in september) en Educatie (gestart in januari 2026) is afgerond, en sinds 1 november is er een nieuwe junior projectleider.

De periode juni–november werd gekenmerkt door grote publieksmomenten zoals een intensieve zomerprogrammering, SAIL en de opening van *Oceanista*. De lijn die we hebben ingezet rondom actueel, inclusief en publiek gedreven programmeren is verder verstevigd.

Bezoekersonderzoek

In 2025 ontvingen we in totaal 333.696 bezoekers inclusief events, waarvan 297.629 het museum bezochten. Dankzij een uitzonderlijk succesvolle SAIL-maand in augustus (49.176 bezoekers) bleef het totale jaarresultaat nagenoeg op het niveau van 2024, met een verschil van 854 bezoekers (zie figuur 1).

Daarnaast was in maart en oktober een kleine piek zichtbaar (27.722 en 28.383 bezoekers), niet toevallig ook momenten dat er een tijdelijke tentoonstelling opende: eind februari en maart was dat *Gezonken Meesters* en in oktober *Oceanista*. Beide tentoonstellingen hadden ook grote pr-aandacht.

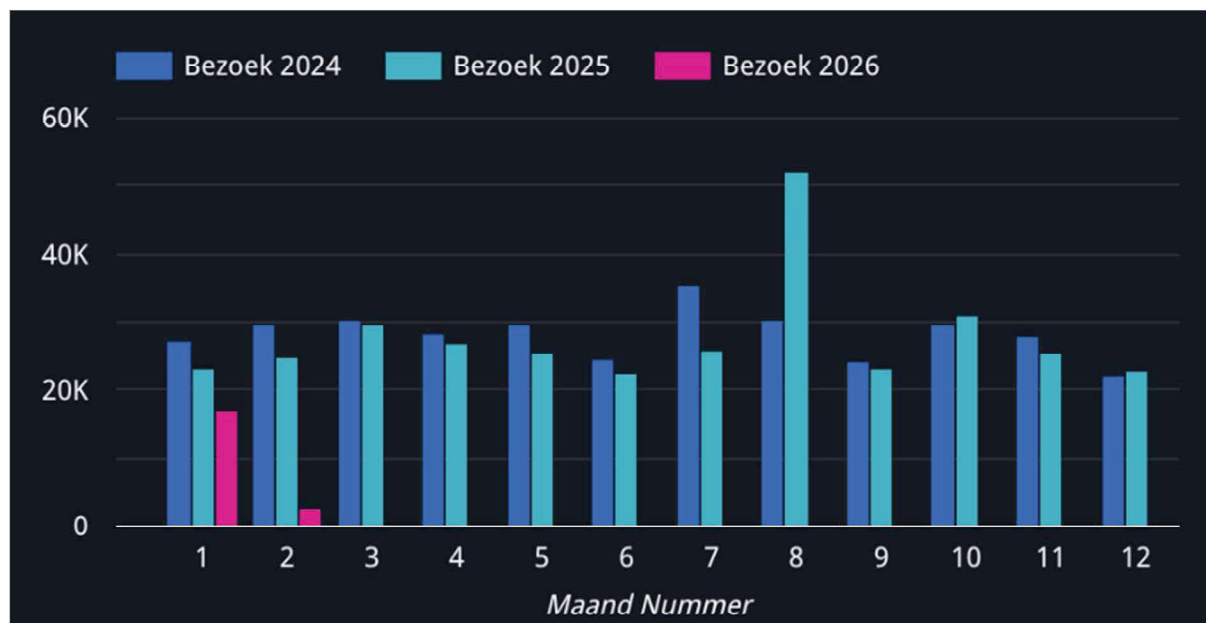

Fig 1: Maandcijfers museumbezoek 2025

Uit onderzoek over 2025 komt naar voren dat:

- Tussen de 20% en 30% van ons museumbezoek komt van museumkaarthouders

- Dit aantal ligt hoger rondom opening of sluiting van tijdelijke tentoonstellingen. We zien bijvoorbeeld een stijging in februari en maart en vanaf oktober toen respectievelijk *Gezonken Meesters* en *Oceanista* te zien waren;
- 1,2% van de museumkaarthouders bezoekt ons museum meer dan 1x per jaar.
- Van de museumkaarthouders is 19,1% jonger dan 13 en 40,5% tussen de 26 en 45 jaar;
- Ruim 85,9% van ons bezoek komt uit Nederland, daarna volgen Duitsland (2,5%) en de V.S. (2,1%). Van de omliggende landen komen de minste bezoekers uit België (1%) en Frankrijk (1,6%);
- Pieken zijn duidelijk zichtbaar gedurende de schoolvakanties. De daling zien we in juni, september en november vlak voor of na deze vakanties.

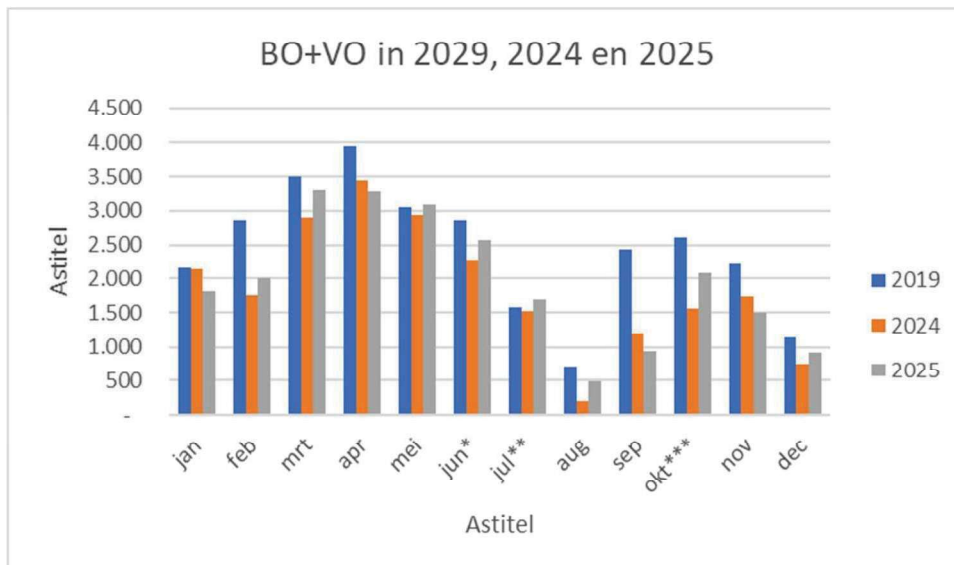
De conclusie die we hieruit trekken:

- Tijdelijke tentoonstellingen en grote events zijn cruciaal voor bezoekgroei. Maanden met *Gezonken Meesters*, *SAIL* en *Oceanista* laten zien dat het museum in staat is om sterker te presteren dan het Amsterdamse museumgemiddelde;
- Museumkaarthouders vormen een belangrijk, maar kwetsbaar segment; 20 tot 30% van het bezoek komt van museumkaarthouders, 1,2% bezoekt het museum vaker dan één keer per jaar. Deze groep reageert sterk op tijdelijke tentoonstellingen. Het museum fungeert momenteel grotendeels als een single-visit bestemming;
- Het museum profiteert minder van toeristische groei in Amsterdam dan verwacht; Ons bezoekersprofiel is sterk nationaal georiënteerd. Dit roept strategische vragen op over internationale positionering versus verdere verdieping van het nationale profiel.

De acties die zijn gestart:

- Structureel programmeringsritme ontwikkelen om herhaalbezoek te stimuleren;
- Loyaliteitsstrategie voor museumkaarthouders en lokale bezoekers;
- Verdiepte doelgroepenanalyse buiten museumkaarthouders met het in kaart brengen van:
 - Samenstelling van de overige 70-80% van ons publiek
 - Verschillen in seizoen gevoeligheid
 - Herhaalgedrag per doelgroep
 - Aandeel Amsterdammers versus (inter-)nationale dagjesmensen;
- Internationale groeiemarkten testen met gerichte pilots voor
 - Groei aantal bezoekers uit Duitsland, Frankrijk en de VS.
 - Verkenning van Belgisch potentieel
 - Partnerships met hotels, culturele routes en city marketing;
- Blockbusters strategisch inzetten als hefboom; succesvolle tijdelijke tentoonstellingen en events in de stad worden nadrukkelijk gebruikt voor data-opbouw, retentiecampagnes, cross-selling naar toekomstige programma's en opbouw van e-mail/community bestanden.
- Dal maanden inzetten als experimenteerruimte voor nieuwe doelgroepen: januari, juni, september en november worden benut om gericht te testen met doelgroepen die minder vakantie-gedreven zijn, zoals stedelijke professionals, studenten, actieve senioren en lokale bewoners. Deze pilots worden gekoppeld aan duidelijke KPI's op het gebied van bereik, herhaalbezoek en publiekswaardering.

Educatie en publieksactiviteiten

We zien afgelopen jaren een stijging van onderwijsbezoek. Met de komst van een nieuw hoofd educatie zal 2026 in het kader staan van het ontwikkelen van een visie op verbreding van het onderwijsaanbod. We willen educatie bieden dat ook online beschikbaar is om bijvoorbeeld drempels voor museumbezoek te verlagen, kennis breder te kunnen delen en meer leerlingen en studenten de gelegenheid te bieden om bekend te worden met Het Scheepvaartmuseum en de thema's die wij behandelen. Het ontwikkelen van een online toolkit voor educatie wordt in 2026 verder opgepakt als onderdeel van onze digitale transformatie strategie.

School-educatie

- Workshop programma *Schaduwen op de Atlantische Oceaan*

In samenwerking met Britt-Marie van der Drift (ex-NiNsee/ Reinwardt Academie) werd aan het begin van het jaar een workshopprogramma ontwikkeld bij de tentoonstelling *Schaduwen op de Atlantische Oceaan*. Het programma focust op het thema 'verzet', dat een belangrijke rol speelt in de tentoonstelling. Na een rondleiding gaan de leerlingen zelf aan de slag met de symbolen die bij het verzet van toen en nu een rol spelen. Het programma is geschikt voor leerlingen van de bovenbouw van het PO, het voorgezet onderwijs en kan in de toekomst ook passend worden gemaakt voor studenten van het MBO.

- Kennissessie met mbo

Met oog op de wens om het onderwijsaanbod van het museum toegankelijker te maken voor het mbo, werd op 8 april een kennissessie georganiseerd waarin onze museumdocenten met docenten en studenten van ROC van Amsterdam kennis, ervaring en behoeften hebben uitgewisseld. Naar aanleiding daarvan is een document samengesteld met informatie voor onze museumdocenten, om bezoek van mbo studenten zo impactvol mogelijk te begeleiden.

- Samenwerking *Oceanista* met mbo

Voor de tentoonstelling *Oceanista* is met studenten van de modeopleiding van ROC van Amsterdam in de periode van 21 januari tot 10 april een intensief participatieproject gestart en afgerond. Als onderdeel van hun projectweken duurzaamheid, hebben 15 studenten gewerkt aan drie outfits voor het *Oceanista Atelier*. De outfits zijn door de studenten zelf ontworpen en vervaardigd uit materialen die een vorig leven hebben gehad, zoals de oude kostuums die vroeger door acteurs op het schip gedragen zijn, promotievlagen en BHV-hesjes van het museum. Samen met deze studenten maakten we ook tutorials (AV) van verstel- en hersteltechnieken voor gebruik in de tentoonstelling en online.

- Met Coderclass-leerlingen van het Metis Montessori Lyceum werden digitale producten ontwikkelden over het VOC-schip

- Daarnaast namen we deel aan het Ambacht in Beeld Festival met upcycling-workshops en organiseerden we online-live rondleidingen voor bewoners van Cordaan die het museum niet fysiek kunnen bezoeken.

Publieksactiviteiten

De publieksprogrammering vormt de ruggengraat van onze maatschappelijke rol: een toegankelijke en veilige plek voor ontmoeting, reflectie en herkenning.

Publieksprogrammering Families

Voorjaarsvakantie en meivakantie in Het Scheepvaartmuseum

- In de voorjaarsvakantie en meivakantie stond de programmering met een divers programma in het teken van *Schaduwen op de Atlantische Oceaan*. Tijdens de familierondleiding leerden families meer over de tentoonstelling en het VOC-schip *Amsterdam*. Op het Open Plein tekenden families op een parel uit zee hun eigen verhaal. De kleinste museumbezoeker leerde samen met familieleden meer over sterren en het vinden van de weg. En natuurlijk konden families weer zelfstandig op pad met de Kijktocht.
- Bij de tentoonstelling *Schaduwen op de Atlantische Oceaan* ontwikkelden we een familielijn met pedagoog Jillian Emanuels. Met korte vragen nodigen ouders om in gesprek te gaan met hun kind over kolonialisme en de doorwerking vandaag de dag.

Publieksprogrammering Volwassenen

- Op vrijdagmiddag 7 februari vond de presentatie plaats van het boek *The Dutch Transatlantic Slave Trade: New Methods, Perspectives, and Sources*. Onder redactie van Ramona Negrón, Jessica den Oudsten, Camilla de Koning en Karwan Fatah-Black, brengt dit boek een nieuwe generatie onderzoekers samen die frisse inzichten biedt in de geschiedenis van de Nederlandse slavenhandel. Na een inleiding van conservator Suze Zijlstra over de tentoonstelling *Schaduwen op de Atlantische Oceaan* vertelden auteurs over hun onderzoek.
- Openingsprogramma *Stilte van de Zee: Een spoor van Soerdie*
Op zondag 30 maart opende in Het Scheepvaartmuseum *Stilte van de Zee: Een spoor van Soerdie van Sarojini Lewis*. In haar werk verbeeldt Sarojini Lewis het leven van Soerdie, de eerste 'contractarbeidster' die vanuit India via Barbados naar Suriname werd verscheept. Het programma werd geopend met een performance van Sarojini Lewis en Poernima Gobardhan. Vervolgens was er een panelgesprek waarin kunstenaars Sabine Groenewegen en Sarojini Lewis en Sanchali Sarkar in gesprek gingen over contractarbeid vanuit verschillende perspectieven en het meedragen van persoonlijke geschiedenissen.
- **Meeuwenhof Bookclub in Het Scheepvaartmuseum**
Op vrijdag 30 mei organiseerden we met Bijlmer Believers 3.0 een boekbespreking rondom de tentoonstelling *Schaduwen Op de Atlantische Oceaan*. In deze sessie bespraken we het boek *Dubbelspel* (1973) van Frank Martinus Arion onder leiding van onderzoeker Wouter Pocornie.
- **Changing Currents**
Tijdens SAIL was Changing Currents een goed bezocht avondvullend programma met kunst, muzikale optredens en verhalen die raken aan ons verleden en de wereld van morgen. Alle tentoonstellingen in het museum waren te bezoeken op eigen gelegenheid of tijdens speedtours met museumdocenten, en er waren pop-up performances met *spoken word* en livemuziek door o.a. Willem de Bruin
Changing Currents was onderdeel van SAIL 2025 en georganiseerd door Het Scheepvaartmuseum, Melkweg en SAIL, met steun van de Provincie Noord-Holland

- **Roots on Deck: Ombak Anak Maluku**

De pilot in 2025 van *Roots on Deck* liet zien dat door samen te werken met Molukse makers en gemeenschappen een programmering ontstond waarin positieve representatie centraal staat. Het publiek, waaronder veel jongeren, families, buurtbewoners én toeristen die spontaan aanschoven, reageerde enthousiast. Media als Omroep Zwart, NOS Radio 1 journaal en NPO Blend gaven er aandacht aan. Deze editie kwam tot stand met Museum Maluku in Den Haag.

- **Opening *Oceanista***

Stijlvolle openingsavond voor publiek. Met o.a. een tableau vivant samengesteld met Martan, DJ en Bretonse fotostudio.

- **Museumnacht 2025**

Volledig in het teken van *Oceanista*, met performance, speedtours en tattoo-studio van Henk Schiffmacher.

Jongerenbereik

In 2025 is een traject gestart met een creatief-strategische organisatie met expertise in jongerencultuur, community building en storytelling. Zij hebben in de afgelopen periode onderzoek gedaan onder jongeren en binnen het museum een advies uitgebracht in de vorm van een blauwdruk hoe een breder publiek bereikt kan worden, specifiek m.b.t. jongeren.

Digitale transformatie en publieksstrategie

In 2025 hebben we vier strategische sessies georganiseerd over de ontwikkeling van een digitale publieksstrategie. Hierin is gewerkt aan een verbinding van onze huidige digitaliseringsactiviteiten met de vier programmalijnen en de digitale wensen vanuit het publiek, met als doel om zo tot een gezamenlijke aanpak te komen.

In 2026 gaan we verder met het ontwikkelen van een nieuw digitaal platform dat fungeert als centrale plek waar bezoekers en leden op eigen wijze en in eigen tempo kennis kunnen maken met maritieme geschiedenis en cultuur

4. Partners en Fondsenwerving

Het Scheepvaartmuseum staat midden in de samenleving en verbindt zich met diverse partners in de buurt, de stad, het land en wereldwijd.

SAIL was voor het museum een goed moment om relaties te versterken en te enthousiasmeren voor de maritieme cultuur en (varend) erfgoed. Onze activiteiten vonden plaats in het museum, in het NACO-huisje en op het ss. *Christiaan Brunings*. We hebben hierin samengewerkt met verschillende partners waaronder Greenpeace, Sailors for Sustainability, MARTAN en Simwave.

Het zeiljacht van Greenpeace, de Witness, lag tijdens SAIL aan de museumsteiger. Het is een icoon van maritieme innovatie en duurzaamheid en draagt bij aan het gesprek over de rol van de scheepvaart in urgente en mondiale vraagstukken.

Een ander gastschip aan de steiger was van Sailors for Sustainability; zij zeilen met dit schip de wereld rond om duurzame oplossingen te documenteren en onder de aandacht te brengen. Ook de Gipsy Moth IV, een iconisch Brits zeilschip speciaal ontworpen voor soloraces, waarmee Sir Francis Chichester in 1966 solo rond de wereld is gezeild, trok de aandacht als derde gastschip aan de steiger. Met onze structurele en langjarige partners op het Marineterrein organiseerden we het festival Binnenboord; een vijfdaags programma met muziek, radio, verhalen, eten en ontmoetingen.

Studenten van het ROC van Amsterdam en Flevoland en Hogeschool Inholland maakten dit festival samen met buurtbewoners, makers en het museum.

Met Amsterdams modemerkt Martan zijn we een samenwerking aangegaan, ook ter ere van de tentoonstelling *Oceanista*. Voor een speciaal voor het museum ontworpen collectie doken ontwerpers van Martan in onze archieven en lieten zich inspireren door historische tekeningen, verhalen en objecten.

Bedrijfssponsors/ Partnerships

Waterschap Amstel Gooi en Vecht: Recent evalueerden we het partnership van de afgelopen vijf jaar.

Partnerschappen vormen een essentieel onderdeel van de vernieuwende programmering. Om de koers in 2026 te realiseren, zet het museum in op duurzame, gelijkwaardige relaties met culturele instellingen, makers, media en gemeenschappen. Deze programmering kan alleen slagen wanneer het museum zich ook verbindt aan partners die nieuwe perspectieven inbrengen, toegang bieden tot publieksgroepen die het museum nu minder bereikt, en inhoudelijk bijdragen aan verhalen die vanuit gemeenschappen zelf worden vormgegeven.

Naast ons thuishaven-programma voor de buurt bouwen we verder aan langdurige samenwerkingen en aan (inter-)nationale netwerken met collega-instellingen, mediapartners, bedrijven en gemeenschappen.

Verdieping Thuishaven van de Buurt

Thuishaven van de Buurt is het co-creatieprogramma waarmee Het Scheepvaartmuseum een duurzame relatie opbouwt met de bewoners van Kattenburg, Wittenburg en Oostenburg. Samen met de buurt onderzoeken we welke verhalen, activiteiten en ontmoetingen aansluiten bij hun dagelijkse leefwereld en hoe het museum daarin een betekenisvolle rol kan spelen. Dit heeft geleid tot een breed en groeiend netwerk dat bijdraagt aan publieksverbreding, inhoudelijke vernieuwing en een stevig in de samenleving gewortelde programmering. Zo ontstonden onder meer maandelijkse buurtontbijten met gemiddeld honderd deelnemers, activiteiten voor kinderen zoals voorleesochtenden en voorschoolbezoeken, en themaprogramma's rond liefde, duurzaamheid en vrouwen in de scheepvaart. Daarnaast organiseerden buurtbewoners en museummedewerkers gezamenlijk grotere bijeenkomsten, zoals een iftar voor 250 burens, en kleinschalige initiatieven zoals debatten en ondersteuningsgroepen. Om het gevoel van eigenaarschap verder te versterken stelt het museumruimtes kosteloos beschikbaar voor buurtinitiatieven en fungeert het als ontmoetingsplek voor lokale organisaties, waarmee het museum steeds meer wordt ervaren als een plek van en voor de buurt.

Nationale en internationale netwerken

Nationaal

De tegenvallende bezoekersaantallen bij de Amsterdamse dag attracties is onderwerp van gesprek binnen onze eigen organisatie en in diverse overlegorganen zoals OAM (overleg Amsterdamse Musea) en Club van Elf. Er wordt bijvoorbeeld gekeken of we door middel van strategische samenwerking gezamenlijke persreizen voor de buitenlandse pers naar Amsterdam kunnen organiseren om zo Amsterdam als bestemming internationaal te promoten.

De Metropool Amsterdam Club (MAC) is de netwerkorganisatie van amsterdam&partners met als doel het wereldwijd uitdragen en versterken van de Metropoolregio Amsterdam. Het Scheepvaartmuseum is een van de ambassadeurs die een zichtbare bijdrage leveren aan de stad. Naast een jaarlijkse reis naar een stad (in 2025 naar Berlijn) zijn we aanwezig bij de bijeenkomsten over een inhoudelijke thema/relevant vraagstuk. Daarnaast zijn we aangesloten bij het programma *Iconen van de Stad*; een talentontwikkelingsprogramma voor mbo studenten in Amsterdam.

De Stichting Cultuur Ferry wordt einde van dit jaar ontbonden maar de exploitatie van het NACO-huisje blijft bestaan. Dit als onderdeel en voorloper van een nieuw op te richten samenwerkingsverband ter bevordering van zichtbaarheid van de haven en maritieme cultuur in

Amsterdam. Het Scheepvaartmuseum heeft hier, samen met Koninklijke Marine, ORAM, Havenbedrijf, SAIL Amsterdam en Damen Shiprepair een rol in. Deze stichting is de uitwerking van het cadeau dat aan de stad is geschonken ter gelegenheid van het 750-jarig bestaan van Amsterdam.

Expeditie Oosterdok, een samenwerking tussen verschillende culturele instellingen en bedrijven aan het water van het Oosterdok, lanceerde in 2025 een nieuwe interactieve wandelroute door deze historische en innovatieve buurt. Via diverse games en verhalen is het mogelijk meer te weten te komen over de transformatie van het Oosterdok tot een bruisende plek voor cultuur, architectuur en innovatie.

Internationaal

De ICMM-executive board meeting van het International Congress of Maritime Museums (ICMM) vond van 17-22 maart plaats in Genua, Italië.

De onderwerpen die besproken zijn: groei van het aantal leden en verbreding van lidmaatschappen. ICMM is sterk uitgebreid de laatste twee jaar; van 120 musea naar inmiddels 204 musea wereldwijd en is nog steeds sterk groeiende. Door middel van het opzetten van een aantal regionale hubs en verantwoordelijken is het netwerk steeds verder geïntensiveerd door meer kleinere regionale bijeenkomsten.

De algemeen directeur van het museum is ook vertegenwoordigd in het internationaal bestuur van ICMM als Honorary Treasurer en vanuit die rol betrokken bij de bestedingen van het Lloyd's Register Foundation (€1 mln. per jaar) voor onderzoeksprojecten binnen het wereldwijde meerjarenproject *Maritime Histories* dat focust op twee aandachtsgebieden:

1. Historisch of hedendaags onderzoek ondersteunen over maritieme veiligheid, kustgemeenschap-bestendigheid tegen klimaatverandering, energietransities en potentieel vervuilende wrakken.
2. Netwerkopbouwende inspanningen ondersteunen die kennisdeling en activiteiten op het gebied van maritiem erfgoed faciliteren.

In 2026 vindt het International Congress of Maritime Museums plaats in Sydney, Australië. Daar zal Het Scheepvaartmuseum een aantal lezingen verzorgen en zijn internationale positie, zichtbaarheid en netwerk kunnen vergroten. Tijdens dit bezoek wordt ook de samenwerking met het Western Australian Museum onderzocht om een tentoonstelling in 2028 te realiseren over het VOC-schip *Batavia*.

Fondsenwerving en sponsoring

De werving van nalatenschappen krijgt de komende jaren meer aandacht. Om die reden is in 2025 een relatiemanager en nalatenschappenwerver aangenomen. In april berichtte een notariskantoor uit Zeist over een nalatenschap aan Stichting Het Scheepvaartmuseum. De nalater had altijd een bijzondere interesse in koopvaardij schepen en daarover een compleet archief opgebouwd. Inmiddels is deze nalatenschap inclusief een aanzienlijk geldbedrag en archief met informatie over koopvaardij schepen aanvaard.

In aanloop naar de nationale campagneweek Nalaten aan Cultuur in november zijn we begonnen met het ontwikkelen van een nalatenschappen programma. We hebben o.a. een nieuwe brochure over nalaten opgesteld met persoonlijke verhalen van leden die het museum een warm hart toedragen en is er in ons magazine *Zeemagazijn* een hele pagina opgenomen over nalatenschappen.

Begin 2026 organiseren we samen met het Muziekgebouw aan het IJ een bijeenkomst over nalaten.

VriendenLoterij - Partnerevaluatie

In april vond de partnerevaluatieplaats over de afgelopen 5 jaar. We keken samen terug op een succesvolle periode met naast de reguliere jaarlijkse bijdrage, twee aanzienlijke toekenningen voor bijzonder culturele projecten (de *Cultuur Ferry* €575.000 en *Redders op Zee* met de KNRM €850.000) én een geïntensiverde samenwerking met de loterij. Dat laatste onder andere door de winst van de Museumprijs en het herintroduceren van lotenwervers op de museumvloer.

Eind september kregen we het heugelijke nieuws van de VriendenLoterij dat onze samenwerking wordt verlengd met 4 jaar met ingang van 1 januari 2026. Dit betekent dat we jaarlijks kunnen rekenen op €450.000 reguliere bijdrage die wordt aangevuld met de bijdrage aan geoormerkte loten van ongeveer €150.000 per jaar.

Op het gebied van fondsenwerving zijn we gestart met gesprekken met de besturen van de Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum (VNHSM) en Het Compagnie Fonds om te komen tot een meer efficiënte en simpele fondsenstructuur. Dit naar voorbeeld van de diverse fondsen van Rijksmusea. Doel is om het voor de gever eenvoudiger en overzichtelijker te maken.

Fondsen

In 2025 hebben we meerdere aanvragen kunnen indienen, waarvan een groot deel is toegekend. Het betreft bijdragen aan verschillende projecten, zowel tijdelijke tentoonstellingen als publieksprogrammering. Dankzij deze steun kunnen we meerdere doelstellingen van het museum realiseren.

De twee tijdelijke tentoonstellingen *Oceanista* en *Waterschip* zijn gesteund door Samenwerkende Maritieme Fondsen die ook ons fellowshipprogramma co-financieren samen met de Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum (VNHSM).

Voor *Oceanista* ontvingen we daarnaast bijdragen van het Blockbusterfonds, Fonds 21, Het Cultuurfonds en het Mondriaan Fonds.

Bij het Mondriaan Fonds zijn bovendien twee aanvragen voor een voucher co-creatie gehonoreerd. De eerste voucher is ingezet voor een langdurig co-creatietraject dat voortkomt uit het maandelijkse buurtontbijt *Thuishaven*. De programmamanager van *Thuishaven* onderzoekt samen met buurtbewoners en lokale organisaties wat zij zouden willen ontwikkelen. Het eindresultaat hoeft niet per se een tentoonstelling te zijn: afhankelijk van de behoefte van de buurt kan het een workshop of presentatie zijn, of een andere vorm krijgen.

De tweede voucher co-creatie werd toegekend aan *Ombak Anak Maluku*: tijdens SAIL in samenwerking met Museum Maluku en L3B.Agency onder meer talks, performances en muziek.

Gelieerde instellingen

Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum (VNHSM)

De Vereeniging (VNHSM) heeft als doelstelling het bijeenbrengen, in stand houden en uitbreiden van haar verzameling maritiem-historische (kunst-)objecten, met het oogmerk deze in Het Scheepvaartmuseum te exposeren. Het bestuur van de Vereeniging richt zich daarbij op het volgende:

- Het werven van fondsen om de doelstellingen en kennisverbreiding te financieren;
- Het behouden en uitbreiden van het aantal leden om daarmee maatschappelijk draagvlak te creëren voor Het Scheepvaartmuseum en de Vereeniging.

VNHSM heeft in 2025 bijgedragen aan de juniorconservator, fellowshipsprogramma, en restauratieprojecten.

Het Compagnie Fonds (HCF)

Het Compagnie Fonds (HCF) is het particuliere steunfonds van Het Scheepvaartmuseum. Het fonds is in 2008 opgericht om begunstigers actief en duurzaam bij het museum te betrekken. De participanten van HCF hebben een groot hart voor de maritieme geschiedenis, het water en de watersport. Het fonds biedt de mogelijkheid kapitaal te vormen om zo bijzondere museale projecten mogelijk te maken, en de vernieuwing van het museum te ondersteunen.

In 2025 werd door HCF bijgedragen aan de tentoonstelling *De Zee in Kaart*. In 2026 zullen we gericht inzetten op de verdere ontwikkeling van (bedrijfs-)sponsoring, met als doel om vanaf 2027 meer vrij besteedbare externe middelen te genereren, onder andere door het aantrekken van een hoofdsponsor en/of meerdere sponsors. Deze ambitie vraagt om een gezamenlijke inspanning van directie en organisatie en kan aanleiding geven tot een herijking van prioriteiten en werkwijzen binnen

de afdeling Filantropie & Partnerships, evenals tot een intensievere samenwerking met de evenementenorganisatie.

5. Organisatie en bedrijfsvoering

We ondernemen duurzaam, sociaal en veilig

Duurzaamheid

Het Scheepvaartmuseum is toonaangevend op het gebied van duurzaamheid in de museumwereld. Die koppositie willen we graag behouden door o.a. ook het depotgebouw van het gas af te krijgen. Het ontwikkelen van een plan voor een gasloos depotgebouw is één van onze gerealiseerde doelstellingen voor 2025; met de uitvoering van het plan wordt in 2026 gestart.

Doelstellingen voor 2025:

- Voortzetting van het groen IT-beleid met als concreet doel 25% CO2 reductie in 2028. Oude servers zijn uitgezet en vervangen door duurzame Cloud oplossingen met minder stroomverbruik.
- Verdere ontwikkeling van de experimenten met groene brandstof aan boord van de *Christiaan Brunings*
Tijdens SAIL werden er door onze vrijwilligers diverse vaartochten door het festivalgebied gemaakt, waarbij er werd gestookt met een groen alternatief voor steenkool. De onderzoeken naar alternatieven voor steenkool worden met veel interesse gevolgd door medewerkers van de omgevingsdienst en het ministerie van OCW.

Onze duurzaamheidscoördinator was ook in 2025, samen met de werkgroep Duurzaamheid verantwoordelijk voor de strategie en de uitvoering van maatregelen. Deze maatregelen liggen vast in een routekaart en zijn gericht op gedrags- en bewustzijnsverandering en praktische zaken als promotiemateriaal, afvalscheiding, inkoop en IT. Aan de hand van impactrapportages houden we de CO2-uitstoot bij per bedrijfsactiviteit om goed inzicht te hebben in de belangrijkste vervuilende activiteiten

Doordat we al veel maatregelen hebben getroffen en grote vooruitgang hebben geboekt, zullen nieuwe verbeteringen meer complex en mogelijk meer ingrijpend zijn.

Aan het begin van 2025 heeft het managementteam goedkeuring gegeven aan 16 nieuwe organisatie brede maatregelen richting een eco-positief museum in 2030:

#	Duurzame maatregelen 2025	Impact gebied
1	Milieu en Impact: Programmalijn voor tentoonstellingen en publieksprogrammering waarin duurzaamheid geagendeerd wordt. Zichtbaar maken van duurzame activiteiten.	Spullen. Energie, Mobiliteit
2	Marketing- & promotiemateriaal verduurzamen	Spullen
3	Verbeteren bronscheiding afval	Spullen
4	Groene projecten opnemen in fondsenwerving aanbod	
5	Ontwikkelen duurzaam inkoopbeleid	Spullen
6	Onderzoeken invoering CO2 budget/begroting, nadat de impact meting over is afgerond.	Allen
7	Onderzoeken duurzame default voor een event. Het doordenken van het duurzaamste event dat we kunnen bedenken als interne leeroefening.	Horeca en Spullen
8	Opstellen groen IT-beleid (plan van aanpak verder uitvoeren in 2025)	IT
9	Reizen met OV/ fiets stimuleren (partners, personeel, publiek - evenementen & musea)	Mobiliteit
10	Anders organiseren van leveranciersmobiliteit (door eigen aanbod & opslag)	Mobiliteit

11	Opstellen beleid groen mobiliteitsbeleid (personeel, programma & publiek)	Mobiliteit
12	Oprichting Groenfonds voor het financieren van duurzame projecten	
13	Verduurzaming van onze eigen bedrijfskleding	Spullen
14	Biodiversiteit en het Scheepvaartmuseum. Ontwikkelen van een vissenhotel.	Spullen
15	Duurzaam gedrag en keuzes stimuleren onder personeel en partners.	Spullen, Mobiliteit, Horeca, IT, Energie
16	Onderzoek naar duurzamere opties voor bloemen/decoratie tijdens events.	Spullen

Onze duurzaamheidscoördinator geeft via het Intranet regelmatige updates over de uitvoering van deze 16 maatregelen.

Een groot project in 2025 waarbij duurzaamheid een belangrijk rol speelde was de verbouwing van de kantoorruimtes op de derde verdieping van het museumgebouw.

Deze is uitgevoerd met zichtbare en minder zichtbare duurzame maatregelen; de deuren van de oude vergaderzalen zijn hergebruikt voor de vergaderhokjes en de stof van de oude kasten is hergebruikt op nieuwe kasten. De interieur bouwer gebruikt het meeste hout opnieuw in de bouw of past het ontwerp aan, aan het beschikbare materiaal.

De aanbesteding voor de tentoonstelling *Oceanista* heeft duurzaamheidscriteria meegenomen in de beoordeling. *Oceanista* is gebouwd met gehuurde vitrines, stoffen worden opnieuw gebruikt etc. Net als bij de tentoonstelling *Food for Thought* komt er een impactrapport. Daarnaast wordt er bij de programmering rondom deze tentoonstelling ingezet op bewustwording voor duurzame keuzes en de impact van fast fashion.

Om op een duurzame manier het klimaat in het museum te beheersen, maken we gebruik van software van Dyseco. De monitoring door Dyseco voor de klimaatinstallatie zal toegepast worden in alle zalen van het museum en het depot. Dit zorgt voor een grote optimalisatie van de systemen. Deze dynamische klimaatbeheersing leidt tot een verlaging van het energieverbruik.

In het kader van verduurzaming van het depot Behouden Huis vonden gesprekken plaats met leveranciers Kuijpers en Dyseco. De energiebesparende wensen zijn onder andere een ander ventilatieregime dat moet leiden tot minder energieverbruik voor bevochtiging, verwarming, koeling en ontvochtiging gedurende het jaar; het nachtelijk uitschakelen van luchtbehandelingsapparatuur in de depotruimten en het loskoppelen van klimaatbehandeling van de depotruimten en de kantoorruimten. Ook werkt het museum naar het gasvrij maken van het depotgebouw Behouden Huis.

De laatste fixatie voor de inkoop van elektriciteit voor 2026 is succesvol uitgevoerd, waarmee de inkoop voor dat jaar volledig is afgerond. Na een zorgvuldige analyse door Energie Cirkel van de marktontwikkelingen en prijstrends is geconcludeerd dat uitstel van de fixatie geen significante voordelen meer zou opleveren. Door deze fixatie heeft het museum nu zekerheid over de elektriciteitskosten voor 2026, wat bijdraagt aan een betere financiële planning en risicobeheersing. De ingekochte energie sluit bovendien aan bij onze duurzaamheidsdoelstellingen, aangezien waar mogelijk groene stroom wordt betrokken.

Op het gebied van afvalwerking zijn we met een nieuwe partij in zee gegaan die het mogelijk maakt om beter ons afval te kunnen scheiden. Beter scheiden is niet alleen beter voor het milieu, maar zorgt ook voor een lager percentage restafval en daardoor tot lagere kosten.

Nieuwe projecten zijn inmiddels weer opgestart, waaronder de renovatie van de toiletgroepen in de gewelven. Ook hier maken we een verduurzamingslag die met name gericht is op een forse waterbesparing.

We proberen niet alleen intern duurzaamheid breed te delen, maar delen onze kennis ook actief met andere musea en zijn actief samenwerkingen aangegaan met andere musea om kennis en ervaringen te delen. Doel is dat we in de toekomst succesvolle aanpakken kunnen delen. Dit doen we onder andere met de Hortus, het Stedelijk Museum, het Rijksmuseum, Naturalis en het Muiderslot.

Ook nemen we actief deel aan werkgroepen van de museumvereniging en *ATLAS, the future of exhibitions*. Het museum lanceerde deze online toolkit tijdens een bijeenkomst in 2022. Op de website van Atlas worden tools, informatie en ander gereedschap verzameld waarmee we het werkveld vooruit willen duwen naar een duurzamere museumsector. In 2025 vond de 6e Meet-up plaats in Het Scheepvaartmuseum, met als thema financieren, meten, bouwen.

Tijdens deze bijeenkomst werd een inspirerende key note verzorgd door Copper8 en Kuijpers over de manier waarop zij bijdragen aan de duurzaamheidstransitie in Het Scheepvaartmuseum. Ook waren er flitspresentaties van o.a. Triodos Bank en Groene Grachten over verschillende vormen van financieren. En tot slot vonden er speeddates plaats met alle sprekers.

We betrekken onze medewerkers en partners bij onze duurzaamheidsambities. In 2025 organiseerden we o.a.:

- Samen met het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de bootjes van Plastic Whale afval opruimen tijdens World Cleanup Day
- Bewustwording en het delen van tips tijdens de Week tegen Voedselverspilling
- Rondleidingen rondom duurzaamheid tijdens het Open Monumentenweekend.
- Extra opruimacties tijdens SAIL. Gelukkig bleek er op het land weinig afval te liggen. Dit was mede te danken aan de inzet van de SAIL-organisatie en de gemeente Amsterdam door te kiezen voor minder single-use plastic, statiegeldsystemen en actief afvalbeheer.
- Eind november vond de derde editie plaats van de Green Sunday weggeefmarkt als tegenhanger van Black Friday. De verschillende kraampjes werden gevuld en bemand door vrijwilligers uit de buurt en medewerkers van het museum. Met deze Green Sunday actie willen we bewustwording creëren rondom koopgedrag in de aanloop naar de feestdagen en burens ondersteunen voor wie het kopen van cadeautjes financieel lastig is.

Service en veiligheid

Bij het onderwerp Veiligheid hanteren we de volgende verdeling: fysiek, digitaal en sociaal

Drie doelstellingen namen we op in ons Jaarplan 2025;

- Het integreren van veiligheid en service in één afdeling
Dit is niet gerealiseerd in 2025, met name als gevolg van organisatorische en personele wisselingen. We onderzoeken of we dit voor 2026 kunnen oppakken en kijken waar we veiligheidsrichtlijnen en gastvrijheid beter kunnen verdelen.
- Een nieuw veiligheidsplan

In 2025 hebben we in meerdere bijeenkomsten met de raad van toezicht uitgebreid stil gestaan bij dit onderwerp. Bij de 2daagse met de raad zijn een drietal strategische clusterrisico's benoemd;

- Energievoorziening; onbetrouwbaar of langdurige uitval
- Digitale voorzieningen; diefstal bedrijfsdata, hack, Cloud niet toegankelijk
- Maatschappelijke onrust en sociale instabiliteit

De jaarlijkse risico-update die wordt opgesteld is door het bestuur wordt aangepast naar minder detailniveau en minder operationele risico's. We willen naar een aanpak waarin wordt gefocust op belangrijke integrale risico's met meer uitgewerkte beheersmaatregelen die input geven voor het integrale nieuwe veiligheidsplan.

Het calamiteiten team is inmiddels een vast team en komt regelmatig bij elkaar, voorafgaand aan grote en/of risicovolle events.

Verdere uitwerking vindt plaats bij de te plannen strategiesessie in 2026.

In april is er een PEN test uitgevoerd, hierbij is er uitgebreid onderzocht hoe veilig onze IT-systemen zijn. Hieruit zijn praktische aanbevelingen gekomen die worden aangepakt

Rondom IT-security ligt in ook in 2026 de aandacht bij het formuleren van en besluitvorming rondom veiligheidsbeleid. De stappen die al zijn gezet en die we gaan zetten, moeten goed worden gedocumenteerd, zodat duidelijk is welke maatregelen waarom zijn genomen en zichtbaar onderdeel zijn van een gekozen beleid. Het integraal veiligheidsplan vormt de paraplu waaronder dit gebeurt. In 2026 wordt het informatiebeveiligingsbeleid en het back-up en recoveryplan geactualiseerd en gedocumenteerd. Ook worden koppelingen en afhankelijkheden van IT-systemen gedocumenteerd.

- Vernieuwen van veiligheidssystemen
Onze veiligheidssystemen krijgen integraal een update.

Digitale strategie

We trainen onze medewerkers op het gebied van informatieveiligheid en ontwikkelen beleid over het werken met kunstmatige intelligentie. We realiseren ons dat de razendsnelle ontwikkelingen op dit gebied grote gevolgen hebben voor museale instellingen wereldwijd. In 2026 gaan we de uitdagingen en kansen die daar liggen in kaart brengen en kansen benutten.

Gebouwzaken en meerjaren onderhouds- en investeringsplan (MOIP)

Eind 2024 is het vernieuwde MOIP opgestuurd naar OCW, waarin ook de verduurzamingsmaatregelen voor de komende vijftien jaar zijn opgenomen. In 2025 is uitvoering gegeven aan het tweede jaar van het meerjaren-onderhoudsplan.

Als onderdeel van het groot onderhoud – en in lijn met de onttrekking aan de voorziening groot onderhoud – zijn de schilderwerkzaamheden uitgevoerd, zijn de platte daken en goten schoongemaakt en is een deel van de kozijnen op de zolderetage aangepakt. Hierdoor is het onderhoudsniveau van deze bouwlaag weer in overeenstemming gebracht met de geplande technische staat. De dotatie aan de voorziening groot onderhoud is hoger dan vorig jaar; dit komt doordat in 2025 niet alle werkzaamheden uit het MOIP konden worden uitgevoerd en deels zijn doorgeschoven naar volgend jaar.

In 2025 is de grootschalige verbouwing van de kantoorruimte afgerond en in gebruik genomen. De verbouwing heeft ervoor gezorgd dat de kantoorruimtes op de derde verdieping een eigentijdse uitstraling hebben gekregen, met veel open werkplekken en nieuwe vergaderruimtes.

Als onderdeel van de kantoorverbouwing zijn de klimaatsystemen op de zolderverdieping vervangen, waardoor er aanzienlijk duurzamer kan worden omgegaan met temperatuurregulatie. Dit is onder andere gerealiseerd door het klimaatbeheersingssysteem opnieuw in te regelen met automatische en dynamische sturing van temperatuur en luchtvochtigheid. Hiermee is nog niet het volledige bedrag van de duurzaamheidssubsidie besteed. Komend jaar zal verdere invulling worden gegeven aan de duurzaamheidsplannen, waaronder het vernieuwen van het sanitair in de kelder en het verbeteren van de toegankelijkheid.

Tot slot is in 2025 gewerkt aan de koeling van het depotgebouw op het Marineterrein. Hiermee is toegewerkt naar een toekomstbestendige installatie die beter aansluit bij de klimaatspecificaties die noodzakelijk zijn voor het behoud van de collectie.

Energieverbruik museumgebouw in 2025:

Energiesoort	2023	2024	2025
Gas	6.174 m3	5.409 m3	22,00 m3
Elektriciteit	2.696.382 kW/h	2.675.787 kW/h	2.253.159 kW/h

Commerciële exploitatie (verhuur, horeca, catering en winkel) - HSME

Ons vegetarisch (banqueting) aanbod is lokaal en duurzaam ingekocht. De catering en het café-restaurant zijn aangesloten bij Dutch Cuisine, een samenwerkingsverband dat duurzaamheid, dierenwelzijn en gezondheid propageert. We zijn gestart met het herzien van de zaalhuurprijzen, met extra aandacht voor de te verhuren Kamers. Daarbij onderzoeken we een nieuwe avondtariefstructuur, omdat het Open Plein dan niet meer verhuurd kan worden en het wel betekent dat het museum in zijn geheel open moet blijven. Ook kijken we naar de prijsvoering en de routing in het café-restaurant. Doel is om de opbrengsten te verbeteren én de gastbeleving verder te verhogen. 2025 werd gekenmerkt door het wegvallen van een groot aantal ingeplande grote evenementen. Dit raakte de winstgevendheid van HSME stevig.

We werken aan meer inzicht in omzet en kosten bij met name de Eventsafdeling en de juiste tools om marges te verbeteren en onverwachte prijsstijgingen te monitoren en door te rekenen. We starten met een evaluatie van ons businessmodel. Hieruit volgt in 2026 een plan van aanpak dat moet zorgen voor een stabiel en gezond model dat stevig verankerd is in het museum.

Personeelsbeleid

De afdeling HR is verantwoordelijk voor de personele bezetting (vast en flexibel) van het gehele museum en heeft als 'hoger doel' dat medewerkers zich welkom voelen en zich blijvend kunnen ontwikkelen. Hoewel de organisatiecultuur van ons allemaal is, stimuleert en faciliteert HR sociale veiligheid en goed leiderschap/voorbeeldgedrag.

Sociale Veiligheid

Een onderwerp dat hoog op de agenda staat van de afdeling HR is het thema sociale veiligheid. Als museum willen we een veilige thuishaven zijn voor iedereen die hier werkt. Een inclusieve werkomgeving, waar ruimte is voor verschillen, waar medewerkers zich veilig voelen en waar zij zichzelf kunnen zijn. Toch kan er zich een situatie voordoen waardoor een medewerker zich niet of minder veilig voelt op het werk, bijvoorbeeld wanneer iemand te maken krijgt met ongewenste omgangsvormen. In dat geval willen we dat medewerkers weten waar ze terecht kunnen. In 2025 hebben we in nauwe samenwerking met de ondernemingsraad een aantal wijzigingen doorgevoerd in ons beleid over sociale veiligheid om het voor medewerkers nog laagdrempeliger te maken zich te melden als zij geconfronteerd worden met ongewenste omgangsvormen op de werkvloer. Op 2 mei 2025 heeft de ondernemingsraad instemming verleend met het aangepaste beleid "Ongewenste omgangsvormen op de werkvloer". De belangrijkste wijzigingen zijn:

- **Toevoeging interne vertrouwenspersoon**
Vanaf nu hebben medewerkers de mogelijkheid om te kiezen uit twee vertrouwenspersonen: zij kunnen terecht bij onze externe vertrouwenspersoon van ArboNed of bij onze interne vertrouwenspersoon. Beiden zijn onafhankelijk en hebben geheimhoudingsplicht.
- **Externe klachtencommissie en nieuwe klachtenregeling**
Wanneer in het geval van ongewenste omgangsvormen op de werkvloer een oplossing in de informele sfeer niet mogelijk is, heeft een medewerker de mogelijkheid om een formele klacht in te dienen bij de externe klachtencommissie van Bezemer&Schubad. Dit is een onafhankelijke commissie die onderzoekt of een klacht gegrond is en een advies uitbrengt over de klacht aan de directie. Met de aanstelling van Bezemer&Schubad als klachtencommissie is ook de klachtenregeling aangepast. Indien gewenst, kan de vertrouwenspersoon ondersteunen bij het doorlopen van de klachtenprocedure.

Tijdens een medewerkersbijeenkomst hebben we uitgebreid stilgestaan bij het thema sociale veiligheid en zijn bovenstaande wijzigingen aan de medewerkers gepresenteerd. Ook heeft de externe vertrouwenspersoon zich voorgesteld en uitgebreid toelicht wat haar rol als vertrouwenspersoon inhoudt en waarvoor medewerkers bij haar terecht kunnen.

In maart is de 0-meting medewerkersbetrokkenheid uitgevoerd. Tijdens de medewerkersbijeenkomst in mei zijn de resultaten hiervan gedeeld met de organisatie. Ook zijn de uitkomsten uitgebreid besproken in het MT en met de OR. Omdat de resultaten per team verschillen zijn leidinggevend en opgeroepen om de resultaten met hun team te bespreken en gezamenlijk gerichte verbeteracties vast te stellen.

Op organisatieniveau kwam het onderwerp sociale veiligheid naar voren als een belangrijk aandachtspunt. Om hier meer inzicht in te krijgen, heeft HR een verdiepende enquête uitgezet onder alle medewerkers die op regelmatige basis werkzaam zijn voor het museum, waaronder medewerkers in vaste dienst, vrijwilligers, inhuurkrachten, stagiaires, fellows en ZZP'ers. Juist omdat een deel van deze groep (operations, keuken, events en beveiliging) regelmatig werkt in de avonduren en tijdens evenementen zijn zij extra kwetsbaar voor onveilige situaties. Hun ervaringen zijn daarom een belangrijk onderdeel van het totale beeld.

Opzet, uitvoering en vervolg:

- De enquête is ontwikkeld in samenwerking met de OR om een breed gedragen en zorgvuldig afgestemde aanpak te waarborgen;
- De vragenlijst bestond uit 24 stellingen over het thema sociale veiligheid;
- De enquête is uitgestuurd via onze online HR/management tool Dialog naar in totaal 170 medewerkers uit alle genoemde doelgroepen;
- Het onderzoek liep van 30 oktober tot en met 20 november 2025.
- Na afloop van de reactietermijn heeft de afdeling HR de resultaten geanalyseerd en besproken met het MT en de OR. Het bestuur heeft de resultaten besproken met de raad van toezicht.
- Op basis van de uitkomsten worden concrete acties geformuleerd om de sociale veiligheid binnen het museum verder te versterken en te borgen;
- De resultaten en vervolgacties worden met de gehele organisatie en de raad van toezicht gedeeld.
- De uitkomsten zullen dienen als basis voor gerichte acties om een veilige en prettige werkomgeving voor alle medewerkers te waarborgen.

HR-cyclus en betrokkenheid

Het in 2025 geïmplementeerde systeem Dialog wordt verder ingericht als middel voor het 'goede gesprek' over performance, talent en betrokkenheid. Hiermee worden leidinggevend en medewerkers gestimuleerd om een persoonlijk plan te maken, regelmatig te reflecteren en feedback te vragen. In 2026 vindt nog een verdiepingsslag plaats onder andere via feedbacktrainingen en gesprekstechnieken.

Ook de afgelopen periode is actief geïnvesteerd in de ontwikkeling van medewerkers. Binnen de organisatie is verdere training aangeboden rondom het beheer van Dialog, zodat teams optimaal met het systeem kunnen werken. De focus ligt momenteel op het ondersteunen van leidinggevend in dit proces; deze begeleiding wordt op dit moment vooral door de HR-afdeling opgepakt. Afhankelijk van de behoefte kan hiervoor later nog een aanvullende training worden georganiseerd.

Daarnaast gaan we verder met het ontwikkelen van dashboards om beter te kunnen sturen op duurzame inzetbaarheid met monitoring van ziekteverzuim, werkgeluk en in- en uitstroom van medewerkers

Museum-cao/ handboek functie-indeling

In de afgelopen periode zijn alle functies binnen onze organisatie opnieuw ingedeeld volgens het nieuwe functiehandboek van de Museumvereniging. In dit proces zijn met alle medewerkers individuele gesprekken gevoerd om de nieuwe indeling toe te lichten en eventuele vragen te beantwoorden. Momenteel bevinden we ons in de afrondende fase: alle bevestigingsbrieven met de definitieve functiebeschrijvingen zijn verstuurd. Daarnaast is er in samenwerking met de OR gewerkt aan de inrichting van een onafhankelijke geschillencommissie. Deze commissie zal medewerkers de

mogelijkheid bieden bezwaar te maken tegen hun functie-indeling en zorgt daarmee voor een zorgvuldige en transparante afhandeling van eventuele bezwaren. In 2026 starten we kennisborging en doorstroom binnen de organisatie door een helder traject van junior ≥ medior ≥ senior, inclusief buddieschap.

Arbeidsvoorwaarden cao | Update over cao-gelijktrekking

Er is inmiddels akkoord bereikt op het invoeren van een jaarlijkse vergoeding van €100 bruto voor medewerkers die binnen een straal van 10 kilometer van het werk wonen. Deze aanpassing komt voort uit een eerdere wens van de OR om de reiskostenregeling te herzien voor deze groep medewerkers, die momenteel geen vergoeding of OV-businesscard ontvangen (waarmee buiten werktijd met 40% korting gereisd kan worden).

Daarnaast is er gewerkt aan een overzichtelijke factsheet van de arbeidsvoorwaarden, voorzien van visuele elementen. Deze kan worden ingezet tijdens het wervings- en introductieproces om nieuwe medewerkers helder en aantrekkelijk te informeren over de belangrijkste voorwaarden.

Ziekteverzuim

Het verzuimpercentage in 2025 is gedaald ten opzichte van 2024. Tegelijkertijd zien we dat de meldingsfrequentie licht is gestegen. Het langdurig verzuim is afgenomen terwijl het kortdurend verzuim juist is toegenomen.

Het netto verzuimpercentage voor HSM is **4%**. Voor HSME ligt het verzuim in 2025 op **5,2%**.

De afgelopen periode hebben we bij zowel HSM als HSME enkele langdurige verzuimdossiers kunnen afsluiten. Dit heeft bijgedragen aan een verdere daling van de totale verzuimpercentages. We blijven ons actief inzetten op verzuimbegeleiding en preventie, met als doel het verder terugdringen van (langdurig) verzuim en het bevorderen van duurzame inzetbaarheid. Dit doen we onder andere door leidinggevenden actief te ondersteunen bij het voeren van frequente verzuimgesprekken met medewerkers, en door de verzuimprocedure continu onder de aandacht te brengen via ons IntraNet en tijdens de introductiedagen voor nieuwe collega's. Bij het terugdringen van verzuim hebben we daarnaast aandacht voor werkdruk en stabiliteit in teams

Vanuit onze Arbodienst krijgen we het signaal dat medewerkers positief zijn over Het Scheepvaartmuseum als werkgever en trots om hier te werken, maar dat organisatorische veranderingen en wisselingen binnen de managementlagen soms invloed hebben op het gevoel van stabiliteit en voorspelbaarheid.

Nieuwe pensioenstelsel

Per 1 januari 2026 stappen de pensioenfondsen waarbij Het Scheepvaartmuseum is aangesloten over op het nieuwe pensioenstelsel (Wet toekomst pensioenen). Het betreft:

- Pensioenfonds Zorg & Welzijn (PFZW) – voor medewerkers die onder de Museum-CAO vallen
- Pensioenfonds Horeca & Catering (PH&C) – voor medewerkers die onder de Horeca-CAO vallen

Via het intranet hebben we onze medewerkers geïnformeerd over de belangrijkste wijzigingen per pensioenfondsen en over aandachtspunten die mogelijk relevant voor hen zijn.

MBO Stagepact

Het Stagepact heeft zich dit jaar verder ontwikkeld, waarbij we stap voor stap werken aan een structurele samenwerking met het ROC. Gedurende het jaar hebben we regelmatig deelgenomen aan overleggen en bijeenkomsten vanuit het ROC, waarin we samen verkenden hoe studenten een plek binnen onze organisatie kunnen vinden maar ook hoe we de samenwerking met het ROC kunnen vergroten. Intern onderzoeken we nog verder welke afdelingen geschikte mogelijkheden bieden voor stageplekken. De samenwerking met het ROC loopt via de connectors (eerste aanspreekpunten vanuit het ROC), met wie we nauw contact onderhouden om de match tussen onderwijs en praktijk verder te versterken. Hiermee creëren we een stevige basis voor vervolgstappen in het komende jaar.

Overzicht werkzame personen:

Werkzame personen						
	Aantal pers	2025 Aantal FTE/uren	Bedrag	Aantal pers	2024 Aantal FTE/uren	Bedrag
Uren werkweek FTE		36 uur			36 uur	
Werknemers in vaste dienst (onbepaalde tijd)	62	52.89	2.862.159	63	53,19	2.752.761
Werknemers in tijdelijke dienst (bepaalde tijd)	21	11.52	671.180	21	8,67	379.915
Ingehuurde zelfstandigen/ freelancers	41	4,74	562.143	45	6,82	860.070
Overige werkzame personen	112	16,03	1.082.171	124	18,71	1.224.171
Stagiaires	1	0.44	2.933	14	3,58	16.359
Vrijwilligers	24	3,10		28	3,37	

In 2025 kwamen er 25 nieuwe medewerkers in dienst en verlieten 23 medewerkers het museum. Ter vergelijking in 2024 kwamen 16 nieuwe medewerkers in dienst en verlieten 15 medewerkers het museum.

Ten aanzien van de noodzakelijke beheersing van de personeelslasten geldt als standaard dat verlenging van jaarcontracten, uitbreiding van aanstellingen en het uitzetten van vacatures alleen kan na uitdrukkelijke goedkeuring van het bestuur.

Aantrekkelijk werkgeverschap blijft ook in 2026 centraal staan, zowel op cultureel vlak als op het gebied van arbeidsvoorwaarden. Daarom blijven we onderzoeken wat we onze medewerkers aanbieden en of onze voorwaarden aansluiten bij de wensen van medewerkers en de ontwikkelingen in de sector.

Fair Practice Code

Het Scheepvaartmuseum levert een actieve bijdrage aan de kernwaarden van de Fair Practice Code: transparantie, eerlijke vergoeding, inclusiviteit en vertrouwen. Op alle gebieden worden activiteiten ondernomen. Zo passen de werkgevers-kernwaarden naadloos op die van de Fair Practice Code en vindt HSM een solidaire uitvoering van de arbeidsvoorwaarden essentieel. Dat maakt ook dat de medewerkers van HSME een uitgebreider voorwaardenpakket krijgen dan in de Horeca-CAO is opgenomen, beter passend bij de voorwaarden vanuit de Museum-CAO. Ook krijgen alle stagiaires eenzelfde vergoeding en wordt niet gekeken naar het niveau van opleiding.

De vergoeding voor kunstenaars stellen we altijd vast in overleg met de makers zelf. We volgen de Richtlijn Kunstenaarshonoraria van het Mondriaan Fonds.

Code Diversiteit en Inclusie (D&I)

In maart heeft het managementteam (MT) een strategiesessie gehad over diversiteit & inclusie waarin we hebben teruggeblikt en vooruitgeblikt op dit onderwerp. We hebben gesproken over wat we tot op heden bereikt hebben (en wat niet), wat we uitdagend vinden aan D&I en van welke inzichten we kunnen leren. Het valt op dat er snel in containerbegrippen gesproken wordt en dat er behoefte is nadere definities en handvatten naar 'de hoe'. Ook is onduidelijk wanneer we succesvol in D&I zijn (wanneer is de missie geslaagd) en wat nodig is om daar te komen.

Belangrijk genomen besluit is dat het MT collectief verantwoordelijk is voor D&I en dat de Stuurgroep 4P's in stand blijft om de regie hierop te voeren. Niet vanuit een controlerend 'orgaan' maar als

inspirator en initiatiefnemer van activiteiten die op organisatorisch/centraal niveau plaatsvinden ('top down'). Dit is aanvullend (of beter: gelijkwaardig aan) op activiteiten die vanuit de clusters/teams geïnitieerd worden ('bottom up'). We hebben afgesproken niet te veel te willen praten over D&I, maar om het met elkaar te gaan doen, ervaren, beleven, evalueren en vooral te leren. D&I is gaat over ons allemaal en is van ons allemaal en zou geen topic moeten zijn, maar onderdeel van kernwaarden, cultuur en dus gedrag en gewoontes.

D&I is een breed onderwerp en voor de eigen medewerkers gaan we het meer 'haken' aan sociale veiligheid; een onderwerp dat hoog op de agenda staat en iedereen raakt (gemene deler). Het gaat hier om 'hoe laat je mensen zich thuis voelen' en zorg je ervoor dat ze zichzelf kunnen zijn. Hier worden ook al zichtbare acties op ondernomen vanuit medewerkersbetrokkenheid (MTO) en vanuit vernieuwd beleid over ongewenste omgangsvormen. In de tweede helft van het jaar werden een aantal concrete activiteiten georganiseerd zoals tijdens Ketikoti op 1 juli. Daar werd ook een documentaire getoond voor medewerkers zodat niet alleen de verbinding gezocht wordt door gezamenlijk te eten, maar ook de inhoudelijke diepgang te realiseren.

D&I is verweven in onze publieksactiviteiten, programmering, samenwerking met partners en in ons HR-beleid.

We verbinden ons met tal van maatschappelijke organisaties en zetten ons in voor toegankelijkheid en inclusie. Zo verstevigen we onze samenwerking met o.a.:

- Ervaren Jaren, het uitzendbureau voor 50-plussers
- Social Capital, dat bemiddelt voor werknemers met een arbeidsbeperking.
- Future works,
- Studiezalen.

Met de Zonnebloem organiseerden we in 2025 trainingen op het gebied van toegankelijkheid van ons museumgebouw voor bezoekers in een rolstoel. Aanbevelingen uit deze trainingen worden door collega's vanuit o.a. de afdeling gebouwbeheer omgezet in concrete verbeteringen en aanpassingen in het gebouw en de routing.

Verder ontving Het Scheepvaartmuseum een toekenning voor het realiseren van een verschoningsruimte voor zwaar gehandicapte kinderen en volwassenen onder de titel 'Changing places' van Stichting het Gehandicapte Kind. De realisatie vindt plaats in 2026.

Governance code cultuur

De Governance Code Cultuur geeft richtlijnen voor goed, verantwoord en transparant bestuur en ook richtlijnen voor toezicht daarop. Alle principes en aanbevelingen worden door Het Scheepvaartmuseum toegepast en opgevolgd. In 2025 was er met name aandacht voor rolvastheid en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen de nieuwe bestuursstructuur en binnen de (nieuwe samenstelling van de) raad van toezicht en auditcommissie.

Organisatie en bestuur

Het Scheepvaartmuseum is een Stichting. Het bestuur bestaat uit algemeen directeur Michael Huijser (alleen/zelfstandig bevoegd) en zakelijk directeur Patrick van Gerwen (gezamenlijk bevoegd). Het museum werkt volgens het raad-van-toezicht-model.

Het Scheepvaartmuseum Enterprise B.V. is een besloten Vennootschap met als enig aandeelhouder en bestuurder de Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum.

Het bestuur is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het lange termijnbeleid voor de gehele organisatie, het positioneren van het museum en het goed aansturen van de organisatie. Bij het besturen van de organisatie hanteert het bestuur, de staf en het managementteam naast de Governance Code Cultuur, de Code Diversiteit & Inclusie en de Fair Practice Code om zich in te zetten voor een eerlijke, duurzame en transparante bedrijfsvoering.

De taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in een bestuursreglement dat in 2025 is herschreven, besproken met de ondernemingsraad en de raad van toezicht en goedgekeurd:

1. Alle voor de organisatie belangrijke beslissingen en strategische documenten worden door het bestuur vastgesteld. Het bestuur is verantwoordelijk voor de vaststelling van de organisatiestructuur en formatie, beleidsplannen, begrotingen, jaarverslagen en ook de uitvoering van het beleid en de (financiële) resultaten;
2. Het bestuur is er ook verantwoordelijk voor dat de organisatie alle relevante wet- en regelgeving nastreeft;
3. In overleg met de Raad van Toezicht en de auditcommissie wordt er jaarlijks een planning- en control cyclus vastgelegd in het vergaderschema van de Raad van Toezicht;
4. Het bestuur is verantwoordelijk voor het onderkennen en beheersen van risico's. Jaarlijks wordt een interne risicobeoordeling cyclus vastgelegd waar in verschillende sessies de volgende onderwerpen worden besproken, inclusief een beschrijving van de risico's, eventuele bedreigingen, maatregelen en belegde verantwoordelijkheid: Publiek, Financieel/Fiscaal, Personeel & Organisatie, Huisvesting, ICT/Veiligheid en Collectie & Presentatie;
5. Het bestuur aanvaardt zonder voorafgaande goedkeuring van de raad van toezicht geen nevenfuncties die gezien de aard of het tijdsbeslag raken aan hun functioneren. Het onderwerp ongewenste belangenverstrengeling/tegenstrijdig belang staat elke RvT vergadering op de agenda.
6. Het bestuur is verantwoordelijk voor een goede omgang met het medezeggenschapsorgaan en de stakeholders.
Het bestuur heeft minimaal 5 keer per jaar een reguliere overlegvergadering met de ondernemingsraad (OR). De bestuurssecretaris stemt de agenda voor deze vergaderingen af met de secretaris van de OR, mede op basis van de jaarplanning van de Raad van Toezicht. Onderwerpen die jaarlijks worden besproken met bestuur en OR zijn o.a. jaarrekeningen en -verslagen (maart), risicoanalyse (september) begrotingen en jaarplannen (november), evaluatie samenwerking met bestuur (december) en overleg met (de vertegenwoordiger van) de Raad van Toezicht (april en oktober). Het hoofd HR is aanwezig bij de overleggen met bestuur en OR als er belangrijke HR-onderwerpen op de agenda staan.
7. Het bestuur heeft één keer per jaar een strategisch overleg met het bestuur van de Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum (VNHSM), één keer per jaar met het bestuur van Het Compagnie Fonds en één keer per jaar met beide besturen.
8. De organisatie maakt het mogelijk dat medewerkers die onregelmatigheden menen waar te nemen deze zonder risico voor hun positie kunnen melden. Hiertoe is na instemming van de Ondernemingsraad het beleid ongewenste omgangsvormen vastgesteld met daarin opgenomen de aanstelling van een interne en een externe vertrouwenspersoon en een klachtenregeling. Daarnaast is een Klokkenluidersregeling in werking getreden. De klokkenluidersregeling is openbaar en ook te vinden op de website van het museum.
9. Melding maken van ongewenst gedrag wanneer het een van de bestuurders betreft, kan eveneens bij HR, bij een van de twee vertrouwenspersonen of bij de voorzitter van de Raad van Toezicht. Voor het indienen van een klacht kunnen medewerkers terecht bij de externe klachtencommissie. In de klachtenregeling is opgenomen dat indien een klacht zich richt tegen een directeur-bestuurder van het museum, dan brengt de klachtencommissie haar advies uit aan het 'bovenliggende hoogste bevoegd gezag, zijnde de Raad van Toezicht van het museum'.

2025 heeft voornamelijk in het teken gestaan van het versterken van de organisatie, meer zicht krijgen op processen, besluitvorming en overlegstructuren. Tegelijkertijd was dit een periode waarin een aantal MT-posities niet ingevuld waren. Er is met de aanbevelingen van de visitatiecommissie in

gedachten, veel tijd en aandacht gestoken in het opnieuw vormgeven van de (overleg-)structuur met MT en stafhoofden. Het ondernemerschap van met name de algemeen-directeur kan met een zakelijk directeur ernaast beter worden gemanaged richting de gehele organisatie, vooral op het gebied van communicatie. Het bestuur is nadrukkelijk op zoek naar meer draagvlak en begrip voor beslissingen om zo gezamenlijk en met enthousiasme met elkaar te werken.

Al met al waren er veel processen die verbetering nodig hebben, niet alleen vanuit de positie van het bestuur, maar ook vanuit diverse teams. Door de noodgedwongen grotere aandacht voor meer operationele zaken in de achterliggende periode krijgen we wel meer zicht op organisatorische knelpunten en noodzakelijke verbeteringen rondom bijvoorbeeld de planning & control cyclus en de werkwijze rondom de projectbegroting.

De bestuurders hebben de portefeuilles onderling verdeeld en zijn primair verantwoordelijk voor het effectief aansturen van de MT- en Staf leden binnen hun eigen portefeuille, de dagelijkse leiding en de uitvoering van het beleid. Het bestuur geeft invulling aan zijn professionele ontwikkeling door de inzet van een externe coach om samen te reflecteren op het gezamenlijk functioneren: Hoe is de onderlinge samenwerking, hoe wordt de organisatie aangestuurd, welke verantwoordelijkheden worden gedelegeerd.

Aandachtsgebieden bestuur op hoofdlijnen

Algemeen directeur:

- HR Mens & Organisatie
- Filantropie & Partnerships
- Relatie met Vereniging Nederlands Historisch Scheepvaartmuseum
- Relatie met Het Compagnie Fonds
- Marketing & Communicatie
- Persvoorlichting
- Projectbureau/Tentoonstellingen
- Publieksactiviteiten
- Educatie
- Collectie (beheer, vorming)
- Onderzoek
- Stakeholdersmanagement/ representatie
- Digitale transformatie
- D&I

Zakelijk directeur

- Financiën, verzekeringen
- Exploitatie
- Evenementen
- Museumwinkel
- Bedrijfsbureau
- Gebouwen/ gebouwbeheer
- ICT
- Veiligheidszaken
- Duurzaamheid

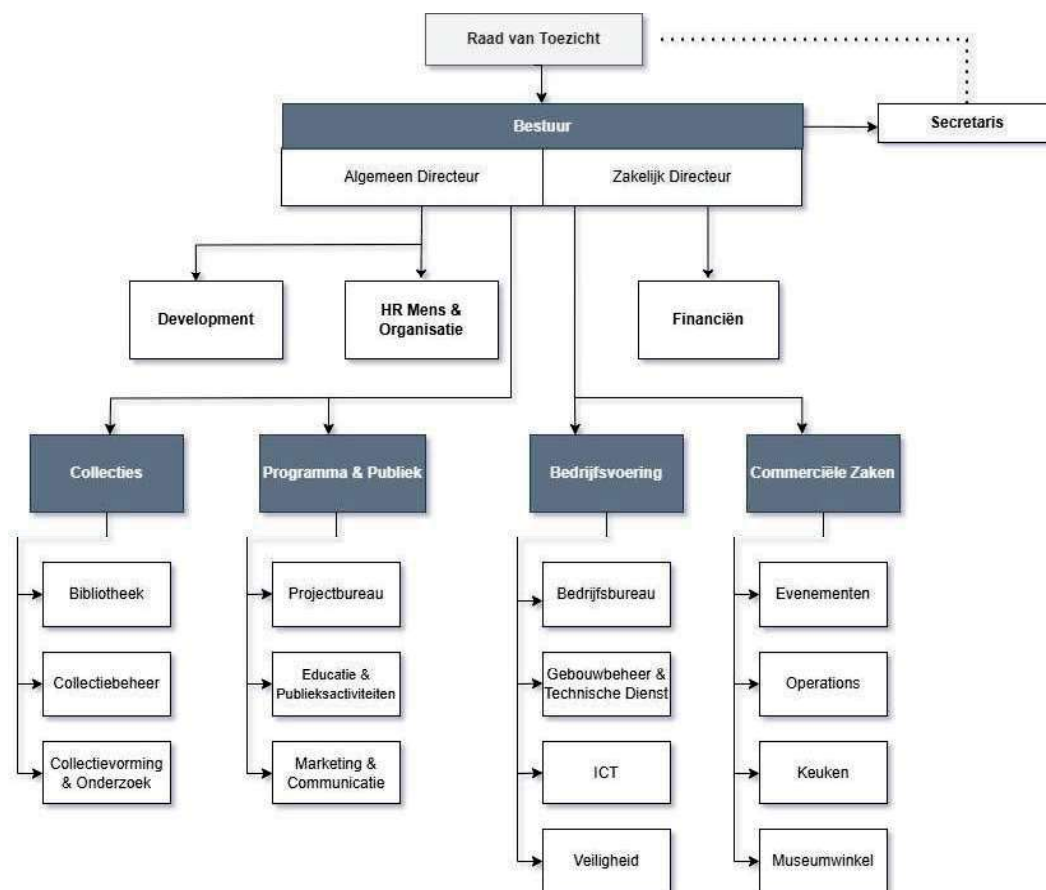
De aandachtsgebieden zijn verdeeld over de twee bestuurders. Elke bestuurder is verantwoordelijk voor zijn aandachtsgebieden en geeft leiding aan de bijbehorende stafafdelingen en clusterhoofden. Als op gelijk organisatieniveau geen overeenstemming wordt bereikt dan wordt er altijd geëscaleerd via de lijn naar de eigen leidinggevende.

De algemeen directeur stuurt onderstaande afdelingen en clusters aan:

- Development/Filantropie & partnerships (staf)
- HR (staf)
- Collecties (cluster)
- Programma & Publiek (cluster)

De zakelijk directeur stuurt onderstaande afdelingen en clusters aan:

- Financiën (staf)
- Bedrijfsvoering (cluster)
- Commerciële zaken(cluster)

Het managementteam (MT) bestaat uit de Algemeen Directeur, de Zakelijk Directeur, Hoofd Collecties, Hoofd Programma & Publiek, Hoofd Bedrijfsvoering en Hoofd Commerciële Zaken. Met elkaar hebben zij de verantwoordelijkheid de strategische koers van het museum uit te zetten en te bewaken. Belangrijke beleidsdocumenten en projectvoorstellen waar het bestuur een beslissing over moet nemen worden met het MT besproken.

De taken en verantwoordelijkheden van beide bestuursleden worden zo duidelijk mogelijk gedefinieerd en verdeeld om soepele besluitvormingen te bewerkstelligen.

In die gevallen waarbij het bestuur geen overeenstemming bereikt bij het nemen van een besluit, doet het bestuur een beroep op de Raad van Toezicht.

Het bestuur neemt na overleg met de staf en/of het MT besluiten. In uitzonderingsgevallen of zeer voor de hand liggende gevallen neemt het bestuur zonder raadpleging een besluit. Bestuurlijke besluiten worden vastgelegd in de notulen van het formele bestuursoverleg, MT-overleg en/of stafoverleg.

Ondernemingsraad.

Samenstelling ondernemingsraad

In 2025 zijn twee OR-leden vertrokken en deze posities zijn ook beide weer ingevuld. Omdat op beide momenten van oproep er twee kandidaten waren voor twee vacatures, hebben er geen verkiezingen plaatsgevonden.

Kennisopbouw

- Op 16 januari heeft de ondernemingsraad een brainstormmiddag gehouden om met elkaar de belangrijkste onderwerpen en aanpak ervan door te spreken.
- Twee OR-leden bezochten de netwerk- en kennisbijeenkomsten voor Ondernemingsraden van musea (maart in het Rijksmuseum en december in Het Scheepvaartmuseum).
- Twee OR-leden hebben de introductie cursus WOR (Wet omtrent Ondernemingsraden) gevolgd in november.

Overlegstructuur

De Ondernemingsraad vergadert eens per twee weken als team. Eens in de 6 weken vindt de overlegvergadering met bestuur (directeur(-en)) en hoofd HR plaats, enige tijd vooraf vindt een kort agendaoverleg tussen bestuur en OR-voorzitter en OR-secretaris plaats.

In februari vond de informele evaluatie tussen OR en Michael Huijser plaats.

Normaal gesproken voert de OR twee keer per jaar een AGVZ (algemene gang van zaken) overleg met de vertegenwoordiger van de Raad van Toezicht, Alvin Williams. Indien nodig is er extra contact tussen OR en Raad van Toezicht. In april vond er een kennismakingsgesprek plaats met de twee nieuwe leden van de Raad van Toezicht.

Werkzaamheden 2025

We kijken terug op een intensief jaar, waarbij veel HR-zaken ter instemming of advies door de OR besproken en behandeld werden. Op bestuurlijk gebied kunnen we spreken van een roerig jaar, waarbij het besluit is genomen om naast de algemeen directeur een zakelijk directeur te gaan werven. Bij het sollicitatieproces werd de OR vertegenwoordigd door de voorzitter. De OR heeft veel onrust in de organisatie gesignaleerd, en met een aantal vertrekkende medewerkers zijn door de OR zogenaamde 'exitgesprekken' gevoerd om zicht te krijgen op de problematiek.

Er zijn met de bestuurders en de vertegenwoordiger van de Raad van Toezicht extra gesprekken gevoerd over de communicatie en het functioneren van het bestuur, zowel voor als na het aanstellen van de nieuwe zakelijk directeur. Hierbij hebben we uiteindelijk het vertrouwen dat onze zorgen goed gehoord zijn en dat er stappen worden genomen om de communicatie, samenwerking met MT en stafleden én de besluitvormingsprocedures te verbeteren.

Instemmings- en adviesaanvragen in 2025

- Proces werving en selectie zakelijk directeur (OR-lid in adviescommissie, klikgesprek met beoogde kandidaat)
- Werving en selectie hoofd HR (OR-lid in sollicitatiecommissie)
- Nulmeting medewerkers-betrokkenheidsonderzoek en vervolgonderzoek onder alle medewerkers (ook flexibele schil) over sociale veiligheid: inspraak in vragen en inhoud.
- Instellen externe klachtencommissie, opheffen interne klachtencommissie en (functieprofiel en procedure voor) aanstellen interne vertrouwenspersoon (naast al bestaande externe vertrouwenspersoon). Dit betreft aanpassing van het 'beleid ongewenste omgangsvormen (sociale veiligheid)'.
- Invulling catering medewerkersrestaurant
- Harmonisering aanvullende arbeidsvoorwaarden HSM en HSME en implementering arbeidsvoorwaarden nieuwe Museum CAO, waaronder aanpassing reiskostenregeling,

verlofdagen, diversiteitsdagen, ontwikkelbeleid, declareren vakbondscontributie, gelijktrekken stagevergoeding.

- Op het onderwerp reiskostenvergoeding zijn extra gesprekken gevoerd om te bewerkstelligen dat deze regeling met name ook voor medewerkers binnen een straal van 10 kilometer positiever zou uitpakken. Dit is maar ten dele gelukt, en we ondervinden daarbij problemen door de onduidelijke formulering in de Museum CAO (fiets- en wandelvergoeding van minimaal 0,21 per kilometer, maar de grens vanaf hoeveel kilometers dit geldt moet binnen het bedrijf met de OR vastgesteld worden). Ook zijn bij het instellen van de huidige reiskostenregeling niet alle (fiscale) gevolgen goed in beeld geweest. Dat maakt dat dit onderwerp niet van de agenda is verdwenen.
- Implementatie nieuwe Functiehuis Museumvereniging (het proces van implementering van de nieuwe functie-indeling, communicatie naar medewerkers, het instellen van de geschillencommissie en een klikgesprek met de voorzitter van de geschillencommissie).
- Adviesaanvraag bestuursmodel deel 2: handhaven organisatiestructuur en aanstelling hoofd financiën en (interim) hoofd commerciële zaken.

Zichtbaarheid in de organisatie

In februari werd het OR-jaaroverzicht en het werk van de OR gepresenteerd in de medewerkersbijeenkomst. Bij de introductiedagen voor nieuwe medewerkers geven twee OR-leden standaard een presentatie over het werk en de positie van de OR binnen de organisatie. De OR heeft een aantal keren inloopspreekuur voor medewerkers georganiseerd (in februari en mei). De agenda van de overlegvergadering wordt een week voor het overleg gepubliceerd op MariNet (intranet) zodat medewerkers eventueel input kunnen geven aan de OR-leden. Na goedkeuring worden de notulen van de overlegvergaderingen ook op intranet gepubliceerd.

Met de huidige samenstelling van de ondernemingsraad hebben we een mooie spreiding over verschillende clusters, afdelingen en werkplekken. Dit maakt dat we toegankelijk zijn voor vragen en opmerkingen en weten wat er speelt binnen het bedrijf.

Verslag raad van toezicht

De raad van toezicht bestond in 2025 uit zeven leden.

Twee leden kwamen in maart 2025 aan het einde van hun termijn, te weten Emily Ansenk en Isaïc Kalisvaart. Voor hun opvolging zijn twee nieuwe leden geworven en benoemd, te weten Marjan Scharloo en Arne Grimme.

Marjan Scharloo was tot 2021 directeur-bestuurder van het Teylers Museum in Haarlem en besteedt haar tijd nu aan verschillende adviesrollen en deelname aan visitatiecommissies. Zij brengt veel waarde door haar ruime ervaring in de culturele sector, gecombineerd met haar sterke netwerk (ook met OCW) en diepgaande kennis. Ze zal een waardevolle sparringpartner zijn en brengt een meerwaarde als vrouw binnen de raad. Ze heeft veel ervaring op het gebied van collectie, programmering en publiek en begrijpt de complexiteit van de inhoudelijke keuzes binnen de museale instellingen.

Voor de portefeuille Financiën & Risicobeheersing, Exploitatie en Gebiedsontwikkeling heeft de raad de keuze gemaakt voor Arne Grimme, partner bij het kantoor van De Brauw Blackstone Westbroek. Arne heeft een duidelijk toegevoegde waarde op basis van zijn werk- en toezichthoudende ervaring op het gebied van financiële en governance vraagstukken, vastgoed en gebouwbeheer.

Samenstelling en rooster van aftreden raad van toezicht in 2025 (vanaf maart)			
	Benoeming	Herbenoeming	Aftreden
Mw. Drs. S. van Veldhoven, voorzitter	Dec. 2021	2026	2030
Mw. Ir. T. Menssen MBA, voorzitter auditcommissie	2018	2022	2026
Dhr. A. Williams, vicevoorzitter	2020	2024	2028
Dr.ir. A.J. de Waard	2021	2025	2029
Dhr. Mr. G.L.H. van Rosmalen	2024	2028	
Mw. Drs. M. Scharloo	2025		
Dhr. Mr. A. Grimme, lid auditcommissie	2025		

Voorzitter Stientje van Veldhoven zou na afstemming met OCW, in 2026 herbenoemd worden voor een 2^e termijn van vier jaar. maar heeft haarwerkzaamheden voor het museum moeten beëindigen omdat dit niet te verenigen was met haar nieuwe maatschappelijke rol.

De voorzitter van de auditcommissie komt in 2026 aan einde van haar wettelijke termijn. Voor haar opvolging wordt de (openbare) werving- en selectieprocedure begin 2026 gestart.

De leden van de raad ontvangen geen beloning maar mogen jaarlijks €500,- én reis- en verblijfkosten declareren.

De raad heeft in 2025 vijf keer vergaderd en een keer online i.v.m. de goedkeuring van de OCW-begroting. Bij twee vergadering was een RvT-lid afwezig.

Naast de onderwerpen vanuit de control-cyclus (jaarrekening, accountantsverslag, begroting, risicobeheersing en managementletter) stond 2025 voor de raad in het teken van het werven, selecteren en benoemen van een tweede directeur-bestuurder:

In januari 2025 is in samenwerking met een extern bureau gestart met deze werving. Uit 75 sollicitaties zijn uiteindelijk 10 kandidaten gepresenteerd aan een selectiecommissie die bestond uit de voorzitter van de raad, de voorzitter van de auditcommissie, de algemeen directeur, de manager Sales & Evenementen en hoofd HR. In de weging van de selectiecommissie is, naast aansluiting op het functieprofiel, ook gekeken naar andere achtergronden van kandidaten waar het bijvoorbeeld gaat om leeftijd, man/vrouw en ervaring in een andere dan de museumbranche. Na deze eerste ronde is zijn uiteindelijk drie kandidaten geselecteerd die een gesprek hebben gehad met een interne adviescommissie bestaande uit de directiesecretaris, hoofd financiën & bedrijfsvoering, hoofd Collecties en de voorzitter van de ondernemingsraad. Uiteindelijk heeft de selectiecommissie unaniem

gekozen voor 1 kandidaat. De ondernemingsraad heeft als onderdeel van het adviestraject een klikgesprek met deze kandidaat gevoerd.

Na afronding van deze zorgvuldige procedure en positieve adviezen vanuit de OR en de algemeen directeur, heeft de raad in de vergadering van 28 maart jl. besloten om Patrick van Gerwen voor te dragen en aan te stellen per 1 mei 2025. OCW is gehoord over deze benoeming en heeft een positief advies afgegeven.

De jaarlijkse 2daagse van de raad in de nieuwe samenstelling stond in het teken van teamvorming van de raad, vorming bestuurs-team, onderlinge kennismaking en vertaalslag van strategische vraagstukken binnen deze teams en commissies. Er werd gesproken over veiligheid, digitale publieksstrategie en onder begeleiding van een externe adviseur over governance vraagstukken. Rolvastheid van de raad en een gezamenlijke visie op toezicht staat hoog op de agenda en zal een belangrijk onderdeel worden van de zelfevaluatie die in 2026 weer wordt gepland; welke keuzes worden gemaakt bij het invullen van de verschillende rollen (toezichthouder, adviseur, werkgever)

De portefeuilles en commissies binnen de raad zijn nog altijd als volgt verdeeld:

Commissie	Portefeuilles	2025
Remuneratie	Beoordeling en beloning bestuurders	Voorzitter Stientje van Veldhoven Vicevoorzitter Alvin Williams AC voorzitter Thessa Menssen
Remuneratie	Mens en Organisatie Codes (Governance, D&I, Fair Practice) Stakeholders-management Filantropie & Partnerships	Voorzitter Stientje van Veldhoven Vicevoorzitter Alvin Williams
Commissie C&P (Collectie en Publiek)	Collectie Programma en Publiek Jongeren Educatie	Marjan Scharloo Alvin Williams Gabriël van Rosmalen
Auditcommissie (Financiën en Exploitatie)	Financiën & Risicobeheer Operationele zaken Gebouwbeheer IT en veiligheid, Innovatie, Duurzaamheid Gebiedsontwikkeling	Thessa Menssen Arne Grimme Arie Jan de Waard

De overleggen met de remuneratiecommissie (beoordeling en beloning bestuurders) en de auditcommissie worden standaard opgenomen in de jaarplanning.

De voorzitter van de raad heeft daarnaast maandelijks een overleg met de algemeen directeur, de voorzitter van de auditcommissie met de zakelijk directeur.

Om op andere specifieke terreinen oordeels- en besluitvorming van de raad voor te bereiden overlegt het bestuur met de verantwoordelijke portefeuillehouders en/of commissie binnen de raad. Verdere indeling en het werken met commissies en het vastleggen van data gebeurt in overleg. Met uitzondering van de audit- en remuneratiecommissie, worden gesprekken met portefeuillehouders en/of commissies op andere onderwerpen, niet standaard in de jaarplanning opgenomen.

Jaarrekening 2025

Balans per 31 december 2025

	31 dec 2025	31 dec 2024
ACTIVA		
Vaste Activa		
Materiële vaste activa		
Gebouwen	4.910.735	3.740.609
Bedrijfsinstallaties	0	12.295
Andere bedrijfsmiddelen	627.056	702.114
Voc schip	1	1
	5.537.792	4.455.019
Financiële vaste activa		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	649.970	715.754
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0	60.000
	649.970	775.754
Vlottende activa		
Voorraden		
Voorraad	26.829	34.251
	26.829	34.251
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	382.737	574.401
Vorderingen op groepsmaatschappijen	68.205	414.111
Omzetbelasting	227.146	293.592
Overige vorderingen	1.082.082	821.183
Vooruitbetaalde kosten	141.263	105.863
	1.901.434	2.209.149
Liquide middelen		
Rekening courant bank	7.180.126	6.642.054
Spaarrekeningen	1.836.685	1.813.560
Kas	475	275
Kruisposten	18.419	10.632
	9.035.706	8.466.520
	17.151.731	15.940.694

Balans per 31 december 2025

	31 dec 2025	31 dec 2024
PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	3.434.798	3.926.509
Bestemmingsfonds VriendenLoterij	845.851	845.851
	4.280.649	4.772.360
Voorzieningen		
Voorziening grootonderhoud	2.050.560	1.559.849
Voorziening grootonderhoud VOC-schip	1.150.980	990.320
Overige voorzieningen	27.797	19.176
	3.229.337	2.569.345
Langlopende schulden		
Investeringssubsidie	4.919.835	3.814.509
	4.919.835	3.814.509
Kortlopende schulden		
Vooruitontvangen bedragen	213.932	312.808
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	409.265	584.350
Loonbelasting	174.842	164.303
Pensioenpremie	114.745	107.000
Overige schulden	3.068.099	2.626.892
Overlopende passiva	741.026	989.127
	4.721.910	4.784.480
	17.151.731	15.940.694

Resultatenrekening over 2025

	2025	Begroting 2025	2024
Eigen Inkomsten			
Publieksinkomsten binnenland			
Kaartverkoop	2.529.652	2.901.800	2.555.296
Overige publieksinkomsten	168.140	135.000	165.478
Totaal publieksinkomsten (1)	2.697.792	3.036.800	2.720.774
Sponsorinkomsten	15.000	85.000	156.431
Overige directe inkomsten	79.203	-	159.052
Totaal overige directe inkomsten (2)	94.203	85.000	315.483
Totaal directe inkomsten (1+2)	2.791.995	3.121.800	3.036.257
Indirecte inkomsten	869.206	933.646	817.572
Private middelen - particulieren	416.029	153.000	374.449
Private middelen - bedrijven	10.569	-	15.000
Private middelen - private fondsen	152.340	534.500	191.153
Private middelen - goede doelenloterijen	662.523	628.697	2.000.414
Totaal bijdrage uit private middelen	1.241.462	1.316.197	2.581.016
Totaal eigen inkomsten	4.902.663	5.371.643	6.434.844
Subsidies			
Totaal structureel OCW	9.426.213	11.051.390	8.852.113
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ. act.)	2.687.769	2.672.169	2.579.314
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	4.788.196	6.440.292	4.401.246
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1.950.248	1.938.929	1.871.553
Totaal structureel Provincie	-	-	-
Totaal structureel Gemeente	-	-	-
Totaal structureel publieke subsidie overig	-	-	-
Totaal structurele subsidies	9.426.213	11.051.390	8.852.113
Incidentele publieke subsidies	344.665	-	202.532
Totaal subsidies	9.770.878	11.051.390	9.054.645
Totale baten	14.673.541	16.423.033	15.489.490
Lasten			
Personeelskosten	6.278.202	6.136.464	6.073.085
Huisvestingslasten	4.522.573	6.716.621	4.427.123
Afschrijvingen	811.122	208.565	602.297
Aankopen	0	10.000	126.724
Overige lasten	3.718.125	3.223.500	5.812.135
Totaal lasten	15.330.022	16.295.150	17.041.363

Resultatenrekening over 2025

	2025	Begroting 2025	2024
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-656.481	127.883	-1.551.874
Saldo rentebaten / -lasten	230.554	200.000	360.891
Resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	-65.784	-	-90.098
EXPLOITATIERESULTAAT	-491.711	327.883	-1.281.080
Bestemmingsresultaat			
Mutatie bestemmingsfonds VriendenLoterij	0	0	-160.000
Mutatie algemene reserve	-491.711	0	-1.121.080

Functionele resultatenrekening over 2025

	2025	Publieks activiteiten	Collectie beheer	Algemeen Beheer
Eigen inkomsten				
Publieksinkomsten binnenland	2.697.792	2.693.670	4.122	-
Kaartverkoop	2.529.652	2.529.652	-	-
Overige publieksinkomsten	168.140	164.018	4.122	-
Totaal publieksinkomsten (1)	2.697.792	2.693.670	4.122	-
Sponsorinkomsten	15.000	15.000	-	-
Overige directe inkomsten	79.203	66.237	12.966	-
Totaal overige directe inkomsten (2)	94.203	81.237	12.966	-
Totaal directe inkomsten (1+2)	2.791.995	2.774.907	17.088	-
Indirecte inkomsten	869.206	136	3.349	865.721
Private middelen - particulieren	416.029	416.029		
Private middelen - bedrijven	10.569	10.569		
Private middelen - private fondsen	152.340	139.188	13.152	
Private middelen - goede doelenloterijen	662.523	662.523		
Totaal bijdrage uit private middelen	1.241.462	1.228.310	13.152	-
Totaal eigen inkomsten	4.902.663	4.003.353	33.589	865.721
Totaal structureel OCW	9.426.213	6.761.289	2.268.807	396.118
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ. act.)	2.687.769	2.687.769	-	-
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	4.788.196	4.073.520	318.559	396.118
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1.950.248	-	1.950.248	-
Totaal structureel Provincie	-	-	-	-
Totaal structureel Gemeente	-	-	-	-
Totaal structureel publieke subsidie overig	-	-	-	-
Totale structurele subsidies	9.426.213	6.761.289	2.268.807	396.118
Incidentele publieke subsidies	344.665	140.466	204.199	-
Totale baten	14.673.541	10.905.107	2.506.595	1.261.839

Functionele resultatenrekening over 2025

	2025	Publieks activiteiten	Collectie beheer	Algemeen Beheer
Lasten				
Personeelskosten	6.278.202	2.691.171	2.204.236	1.382.794
Huisvestingslasten	4.522.573	3.070.276	269.780	1.182.517
Afschrijvingen	811.122	487.513	23.703	299.906
Overige lasten	3.718.125	1.785.204	604.487	1.328.434
Totaal lasten	15.330.022	8.034.164	3.102.207	4.193.651
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-656.481	2.870.944	-595.613	-2.931.813
Saldo rentebaten / -lasten	230.554	-	-	230.554
Resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	(65.784)	-	-	(65.784)
Exploitatieresultaat	-491.711	2.870.944	-595.613	-2.767.043
Verdeling baten en lasten algemeen beheer	0	-2.171.481	-595.561	2.767.043
Exploitatieresultaat na verdeling algemeen beheer	-491.711	699.462	-1.191.174	0

Kasstroom over 2025

	2025 EUR	2024 EUR
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-656.481	-1.551.874
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	811.122	602.297
- Mutatie voorzieningen	659.992	192.030
- Mutatie in werkkapitaal	249.730	-378.789
- Vrijval langlopende schulden (investeringsubsidies)	1.105.326	718.599
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	2.169.689	-417.737
Ontvangen interest	233.392	294.145
Betaalde interest	0	0
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.403.081	-123.592
Investerings in:		
- Materiële vaste activa	-1.893.896	-1.920.368
- Mutatie activa in uitvoering	0	0
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investerings-activiteiten	-1.893.896	-1.920.368
Verstrekke lening	0	0
Mutatie kort- naar langlopend	0	0
Ontvangen uit aflossingen	60.000	60.000
Kasstroom uit financierings-activiteiten	60.000	60.000
Netto-kasstroom	569.185	-1.983.960
Koers- en omrekenverschillen op geldmiddelen	0	0
Mutatie geldmiddelen	569.185	-1.983.960

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

Doelstelling en voornaamste activiteiten

De Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam ('Het Scheepvaartmuseum'), statutair gevestigd te Amsterdam is opgericht d.d. 16 december 1994. Het Scheepvaartmuseum heeft ten doel: bij een zo breed mogelijk publiek de belangstelling voor, en het inzicht in, alle aspecten van de Nederlandse maritieme cultuur, geschiedenis en kunst, mede in internationaal verband, te bevorderen.

Toegepaste standaarden handboek

De jaarrekening van de stichting is opgesteld in overeenstemming met de verslaggevingseisen zoals vastgesteld in het Handboek Verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2025-2028 van het ministerie van OCW, waaronder de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en RJ 640 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Tevens is de verantwoording opgesteld met inachtneming van de beleidsregels die van toepassing zijn op de Wet normering topinkomens (WNT).

Consolidatie en gelieerde partijen

Het Scheepvaartmuseum is 100% aandeelhouder van HSME B.V. waardoor op basis van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving de gegevens van HSME B.V. zouden moeten worden geconsolideerd. Voor de verantwoording aan het Ministerie van OCW is consolidatie niet vereist. De eenvoudige jaarrekening van de instelling is bepalend voor de digitale invoer, de resultaten van de gelieerde instellingen moeten wel worden ingestuurd naar het Ministerie van OCW.

Verbonden partijen

In november 2023 is de stichting Cultuurferry opgericht met als doel het duurzaam vervoer over water naar culturele instellingen. Michael Huijser is voorzitter van de Stichting. Michael Huijser heeft geen overheersend zeggenschap in deze stichting. In 2025 is besloten om de stichting op te heffen, dat wordt in 2026 afgerond.

Transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties worden de aard en de omvang en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2025, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2025.

Begroting 2025

De begroting 2025, goedgekeurd door de Raad van Toezicht, is ontleend aan de door OCW goedgekeurde meerjaren begroting 2025-2028.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Dit betekent dat bij de waardering van activa en passiva wordt uitgegaan van de veronderstelling dat het museum zijn activiteiten in continuïteit zal voortzetten.

Collectie

De collectie is niet gewaardeerd op de balans. De collectie is grotendeels eigendom van de Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum en is in bruikleen gegeven aan de Staat der Nederlanden. Het museum draagt zorg voor het beheer van en onderzoek aan de collectie.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen historische kostprijs.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle, of nagenoeg alle, toekomstige economische voordelen en alle, of nagenoeg alle, risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De bezoldiging van onze topfunctionarissen is in lijn met het normenkader van de Beleidsregels Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Baten worden in de exploitatierekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen en/of toelichting in de jaarrekening bij de jaarrekeningpost. De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast aan de huidige berekenwijze.

Grondslagen voor de categoriale en functionele jaarrekening

De functionele jaarrekening is opgesteld door allocatie van baten en lasten naar de verschillende functies conform het handboek van OCW. De functies zijn onderverdeeld naar publieks- en overige activiteiten, collectiebeheer en algemeen beheer. Het museum volgt voor de allocatie van de baten en lasten naar deze functies de instructies uit het handboek OCW. Op bladzijde 81 onder de toelichting op de functionele jaarrekening is een nadere toelichting opgenomen over toewijzing van de baten en lasten.

Na bepaling van het exploitatieresultaat wordt het saldo van de kolom algemeen beheer gealloceerd aan de functies publieksactiviteiten en overige activiteiten en collectiebeheer. Hiermee sluit het museum aan op de bekostigingssystematiek die is opgezet door de Museumvereniging in samenwerking met OCW. De toerekening van algemeen beheer vindt plaats op basis van het relatieve aandeel per functie in de som van de direct toegerekende baten plus lasten, gecorrigeerd voor aankopen en de structurele subsidies OCW. Het exploitatieresultaat na verdeling algemeen beheer geeft het resultaat weer nadat deze verdeling is gemaakt.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van de onderneming (HSME B.V.) waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel in het resultaat van deze deelneming, bepaald op basis van de grondslagen van de stichting. Het resultaat van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de stichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van de directie het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- Onderhoudsvoorziening
- Levensduur activa inzake het gebouwinvesteringen en installaties

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages zijn vastgesteld op basis van de verwachte economische gebruiksduur rekening houdend met een restwaarde.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd

Bedrijfsgebouwen	: 10 %
Machines en installaties	: 10 - 20 %
Andere vaste bedrijfsmiddelen	: 5 - 20 %

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening: voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Deelnemingen met een negatief eigen vermogen worden op nihil gewaardeerd

De onder de financiële vaste activa opgenomen leningen die niet behoren tot een handelsportefeuille en die worden aangehouden tot het einde van de looptijd, worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en direct toerekenbare transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Het Scheepvaartmuseum heeft geen afgeleide financiële instrumenten.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Voorraden

Handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder de paragraaf Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan dan wordt dit nader toegelicht.

Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve is het eigen vermogen waarover zonder belemmering door wettelijke of statutaire beperkingen kan worden beschikt voor het doel waarvoor Het Scheepvaartmuseum is opgericht. Deze reserve wordt aangehouden om de continuïteit van de onderneming op lange termijn te waarborgen.

Bestemmingsreserves

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door de directie bepaald, en betreft geen verplichting, het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen betreffen middelen die zijn verkregen met een door derden aangegeven specifieke bestemming.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van; een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is. Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Voorziening onderhoud

De voorziening gebouwen is getroffen voor het meerjarig onderhoud aan de panden van het museum. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjaren onderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Voorziening onderhoud VOC schip

Voor verwachte kosten inzake onderhoud van het VOC schip wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjaren onderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Overige voorzieningen

Dit betreft een jubileumvoorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen (12,5, 25 en 40 jarig) dienstverband personeel. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De wijziging van marktrente op deze voorziening (conform RJ 2525) heeft geen materieel effect op de jaarrekening, daarom is de methodiek ongewijzigd ten opzichte van het verleden.

Egalisatievoorziening investeringssubsidie

Ontvangen investeringsbijdragen ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden verantwoord onder de langlopende schulden onder de post investeringssubsidie. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening overeenkomstig de afschrijving op de met deze subsidies en bijdragen verkregen materiële vaste activa.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de normale waarde van de schuld. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het kopje Financiële instrumenten.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Kaartverkoop

De opbrengsten uit kaartverkoop worden opgenomen in de totale baten tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen. De stichting verantwoordt de kaartverkoop op het moment van verkoop van het toegangsbewijs. De vergoedingen aan wederpartijen die kaartverkoop namens het museum verrichten worden verwerkt als een vermindering van de transactieprijs en derhalve als een vermindering van de opbrengsten, tenzij de betaling aan de afnemer plaatsvindt in ruil voor een te onderscheiden goed of dienst.

Sponsorinkomsten

Sponsorinkomsten worden opgenomen in de totale baten tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding. Sponsorinkomsten worden in de exploitatierekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten. De verwerking varieert naargelang de voorwaarden van de betreffende sponsorovereenkomst. Sponsorovereenkomsten zonder specifieke doelstellingen worden lineair in de exploitatierekening opgenomen op basis van de duur van de overeenkomst. Sponsorovereenkomsten met specifieke doelstelling en zonder terugbetalingsverplichting worden lineair in de exploitatierekening opgenomen op basis van de duur van de overeenkomsten. Sponsorovereenkomsten met specifieke doelstelling en met terugbetalingsverplichtingen worden opgenomen zodra de kosten van de tegenprestatie betrouwbaar geschat kunnen worden. Voor sponsorinkomsten zonder terugbetalingsverplichting met een specifieke bestemming die gedurende de periode niet volledig zijn besteed, wordt een bestemmingsfonds gevormd via de resultaatbestemming.

Bijdrage uit private middelen

Particulieren

Baten van particulieren worden opgenomen in de totale baten tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding. Baten van particulieren worden in de exploitatierekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Baten uit nalatenschappen worden verwerkt op het moment dat de akte van verdeling, of als er geen akte van verdeling is de rekening en verantwoording, in het verslagjaar is ontvangen. Alleen indien de akte van verdeling (of de rekening en verantwoording) vóór balansdatum is ontvangen, wordt de bate uit de nalatenschap in het verslagjaar verwerkt. Bij ontvangst van de akte van verdeling of de rekening en verantwoording na balansdatum, vindt vermelding plaats in de toelichting als niet uit de balans blijken rechten onder het hoofd 'Baten uit nalatenschappen'. Een voorschot dat wordt ontvangen voordat de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld (dan wel de akte van verdeling of de rekening en verantwoording is ontvangen), wordt verwerkt als een bate uit nalatenschap in het verslagjaar waarin het voorschot wordt ontvangen.

Bedrijven, Private fondsen en Goede doelenloterijen

Naar aard van de overeenkomst of de overeengekomen afspraken worden de baten verantwoord in de exploitatierekening. Private middelen zonder specifieke doelstelling worden verantwoord op basis van het moment of over de duur van de overeenkomst. Voor private middelen zonder terugbetalingsverplichting met een specifieke bestemming die gedurende de periode niet volledig zijn besteed, wordt een bestemmingsfonds gevormd via de resultaatbestemming. Private middelen met een specifieke doelstelling en een terugbetalingsverplichting worden verantwoord in de opbrengsten, zodra de kosten van de dienstverlening zich voordoen die volgens overeenkomst worden gedekt door deze private middelen.

Subsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de exploitatierekening van het jaar gebracht ten laste waarvan de gesubsidieerde bestedingen komen of waarin de opbrengsten zijn gederfd of het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De vooruit ontvangen bedragen worden indien als langlopend beschouwd onder de langlopende schulden opgenomen en indien als kortlopend beschouwd onder de overlopende passiva opgenomen.

Investeringssubsidies worden als investeringsbijdragen (zowel kort- als langlopend) onder de langlopende schulden opgenomen en worden systematisch gelijklopend met de afschrijvingstermijn van de investering in de exploitatierekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Projectsubsidies zijn gerelateerd aan activiteiten. Deze subsidies worden toegerekend in het jaar van de gerealiseerde (activiteits)kosten. Uitgangspunt is dat subsidies pas verwerkt worden indien er redelijke mate zekerheid is dat voldaan kan worden aan de subsidievoorwaarden van de subsidie, en dat de subsidies ontvangen worden.

Kunstaankopen en bijdragen ten behoeve van kunstaankopen

Kunstaankopen worden verantwoord op het moment dat de risico's inzake de aankoop zijn overgedragen aan de stichting. De onderdelen van de subsidie, de schenkingen en overige bijdragen die bestemd zijn voor het doen van kunstaankopen worden, evenals de kunstaankopen zelf, in de exploitatierekening verantwoord. De bedragen verkregen van derden ten behoeve van kunstaankopen die ultimo boekjaar nog niet zijn besteed aan de verwerving van kunstaankopen, worden ultimo boekjaar toegevoegd aan een bestemmingsfonds via de resultaatbestemming of als verplichting opgenomen als sprake is van een terugbetalingsverplichting.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de exploitatierekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Voor de beloningen met opbouw van rechten worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding wordt verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de exploitatierekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd.

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

Pensioenen

De pensioenen zijn ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld. De door het fonds verzorgde pensioenregeling is een toegezegde pensioenregeling. Het Scheepvaartmuseum heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het fonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies. De dekkingsgraad van het fonds bedraagt per 31 december 2025 125,7%.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waarop zij betrekking hebben, rekening houdend met de rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waarop zij betrekking hebben.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen.

Dienstverlening gelieerde entiteiten

De baten en lasten als gevolg van de onderlinge dienstverlening aan gelieerde entiteiten wordt doorbelast op basis van kostprijs plus opslag.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gewogen gemiddelde koers van de verslagperiode/de koers op de datum dat de transacties hebben plaatsgevonden. Koersverschillen van geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht weergegeven. Eventuele ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiële vaste activa over 2025 is onderstaand opgenomen:

	Gebouwen	Bedrijfs installaties	Andere vaste bedrijfs middelen	VOC schip "Amsterda m"	Totaal
Stand per 1 januari					
Aanschaffingen	5.477.128	130.248	1.863.925	1	7.471.302
Cum. afschrijving	-1.736.519	-117.953	-1.161.812	-	-3.016.284
Boekwaarde begin	3.740.609	12.295	702.113	1	4.455.019
Investeringsen	1.728.749	-	165.146	-	1.893.895
Desinvesteringen		-		-	-
Afschrijving desinvesteringen		-		-	-
Afschrijvingen	558.623	12.295	240.204	-	811.122
Mutaties	1.170.126	-12.295	-75.058	-	1.082.773
Stand per 31 december					
Aanschaffingen	7.205.877	130.248	2.029.071	1	9.365.197
Cum. afschrijving	-2.295.142	-130.248	-1.402.016	-	-3.827.406
Boekwaarde einde	4.910.735	-	627.055	1	5.537.792
Afschrijvings %	10%	10% - 20%	5% - 20%	-	10% - 20%

In 2025 zijn er verschillende grote investeringen gedaan in het gebouw. De verbouwing van de kantoorverdieping met een geheel nieuwe klimaatinstallatie is in 2025 afgerond. Investering Gebouwen is regulier € 1.328.631 en € 400.118 zijn investeringen in duurzaamheid.

De verzekerde waarde van het VOC schip is 2,5 miljoen euro.

Financiële vaste activa

De deelneming betreft een 100% deelneming in Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV (HSME). De lening betreft een lening aan HSME. De rente bedraagt 3% over de in die periode nog uitstaande hoofdsom. De aflossing is € 60.000 per jaar.

	31 dec 2025	31 dec 2024
Deelnemingen in groepsmaatschappijen		
Deelneming in groepsmaatschappijen	649.970	715.754
	649.970	715.754
Deelneming in HSME B.V.		
Saldo per 1 januari	715.754	805.852
Resultaat deelneming	-65.784	-90.098
Mutaties	-	-
Saldo per 31 december	649.970	715.754

Toelichting op de balans per 31 december 2025

	<u>31 dec 2025</u>	<u>31 dec 2024</u>
Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Saldo per 1 januari	60.000	120.000
Verstrekte lening	-	-
Mutatie kortlopend deel	-	-
Aflossing	60.000	60.000
Vordering op HSME B.V. *	<u>-</u>	<u>60.000</u>

Het kortlopende deel van deze vordering is €60.000, deze is opgenomen bij de overige vorderingen.

	<u>31 dec 2025</u>	<u>31 dec 2024</u>
Voorraad		
Museumkaarten	26.829	34.251
	<u>26.829</u>	<u>34.251</u>

Vorderingen en overlopende activa

	<u>31 dec 2025</u>	<u>31 dec 2024</u>
Debiteuren		
Debiteuren	160.043	303.309
Intercompany debiteuren (HSME BV) *	222.694	271.092
	<u>382.737</u>	<u>574.401</u>

Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Lening aan HSME BV kortlopend deel *	60.000	60.000
Rek. courant Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV	8.205	354.111
	<u>68.205</u>	<u>414.111</u>

Omzetbelasting		
Omzetbelasting	227.146	293.592
	<u>227.146</u>	<u>293.592</u>

Overige vorderingen		
VriendenLoterij	450.000	450.000
Vordering Museumkaart	85.501	77.982
Overige vorderingen	489.913	277.037
Vereeniging	52.724	12.220
Het Compagnie Fonds	3.944	3.944
	<u>1.082.082</u>	<u>821.183</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Vooruitbetaalde kosten

Vooruitbetaalde kosten	141.263	28.483
Projecten	0	77.380
	141.263	105.863

Vorderingen en overlopende activa

1.901.434

2.209.149

Liquide middelen

31 dec 2025

31 dec 2024

Rekening courant bank

Rekening-courant ABN Amro	1.877	2.028
Rekening-courant Rabobank	29.809	32.804
Rekening-courant Schatkistbankieren	7.123.342	6.579.703
Rekening-courant Adyen	246	0
Rekening-courant Moss	24.853	27.519
	7.180.126	6.642.054

Vanaf mei 2021 maakt het Scheepvaartmuseum gebruik van de mogelijkheid om deel te nemen aan het Schatkistbankieren. Wij kunnen niet ons volledig liquiditeitssaldo via het Schatkistbankieren laten lopen. Een deel van de gelden, circa 2 miljoen euro moeten wij bij private banken houden. Dagelijks wordt het saldo van onze ING rekening courant afgeroomd of aangevuld tot een nul saldo.

31 dec 2025

31 dec 2024

Spaarrekeningen

Rabobank	976.683	962.131
ABN Amro Bank	1.408	1.408
ABN Amro Bank deposito	858.594	850.021
	1.836.685	1.813.560

31 dec 2025

31 dec 2024

Kas

Kas	475	275
	475	275

Kruisposten

Kruisposten	18.419	10.632
	18.419	10.632

Liquide middelen

9.035.706

8.466.520

*Bevat saldo van verbonden partij Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV te Amsterdam.

Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV

31 dec 2025

31 dec 2024

Lening kortdurend deel	60.000	60.000
Lening langdurend deel	0	60.000
Debiteur	222.694	271.092
Crediteur	-107.656	-118.738
Saldo overige vorderingen en schulden	8.205	354.111
Totaal te vorderen van HSME BV	183.243	626.465

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Eigen Vermogen

Opgave Eigen Vermogen over 2025:

	Algemene reserve	Bestem. fonds Vrienden loterij	Totaal
Stand per 1 januari	3.926.509	845.851	4.772.360
Toevoeging	0	662.523	662.523
Onttrekking	-491.711	-662.523	-1.154.234
Stand per 31 december	<u>3.434.798</u>	<u>845.851</u>	<u>4.280.649</u>

<u>Algemene reserve</u>	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Stand per 1 januari	3.926.509	5.047.589
Resultaat boekjaar	-491.711	-1.121.080
Stand per 31 december	<u>3.434.798</u>	<u>3.926.509</u>

De stichting houdt een continuïteitsreserve (als onderdeel van het Algemene reserve) aan om de financiële positie van de organisatie te beschermen tegen tijdelijke tegenvallers en om de continuïteit van het museum te waarborgen. Deze reserve is bedoeld om vaste lasten zoals personeelskosten, administratie en overige organisatiekosten gedurende een beperkte periode te kunnen blijven dragen, ook wanneer inkomsten tijdelijk achterblijven. In algemene zin ziet de stichting deze reserve als buffer om nog anderhalf jaar operationeel te kunnen doordraaien als alle publieke inkomsten en (sponsor)bijdragen volledig wegvallen (en alleen nog sprake is van subsidie inkomsten).

In lijn met het ANBI-besluit hanteert het bestuur als richtlijn dat de continuïteitsreserve maximaal anderhalf maal het gemiddelde kostenniveau van de werkorganisatie over de afgelopen drie jaar bedraagt. De stichting beschouwt deze omvang als een streefbedrag. Het bestuur benadrukt dat het niet behalen van deze maximale richtomvang niet direct leidt tot continuïteitsrisico's.

Het bestuur beoordeelt jaarlijks of de bestaande reserve toereikend is in verhouding tot de actuele risico's en verplichtingen van de organisatie. Per balansdatum bedraagt de totale algemene reserve € 3.434.798.

Toelichting op de balans per 31 december 2025

<u>Bestemmingsfonds VriendenLoterij</u>	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Stand per 1 januari	845.851	1.005.851
Mutaties:		
Resultaat boekjaar	0	-160.000
Stand per 31 december	845.851	845.851
<u>Bestemming resultaat VriendenLoterij</u>	<u>2025</u>	
<u>Baten</u>		
Jaarlijkse uitkering VriendenLoterij	450.000	
Vrijval investeringssubsidies	64.800	
Opbrengst geormerkt werven	147.723	
Totaal ontvangen	662.523	
<u>Besteding</u>		
Tentoonstelling Oceanista	308.898	
Wisseltentoonstellingen	54.854	
Atlas, de toekomst van tentoonstellingen	11.029	
Onderzoek jongerenbereik	32.000	
Tentoonstelling de Gezonken Meesters	13.068	
Tentoonstelling Roots on Deck	30.151	
Audiotour	30.000	
Christiaan Brunings	30.000	
Zeemagazijn	35.000	
Digitaliseren	52.723	
Afschrijving investeringen VriendenLoterij projecten	64.800	
Totaal besteed	662.523	
Saldo ten laste van bestemmingsfonds VriendenLoterij	0	

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Voorzieningen

<u>Voorziening grootonderhoud</u>	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Stand per 1 januari	1.559.849	1.522.570
Dotatie	528.432	101.906
Onttrekking	-37.721	-64.627
Mutaties	490.711	37.279
Stand per 31 december	<u>2.050.560</u>	<u>1.559.849</u>

Dotatie aan de voorziening groot onderhoud vindt plaats op basis van het geplande groot onderhoud, zoals aangegeven in het MOIP. Het MOIP wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van een inschatting van de prijsontwikkeling. Uitgaven worden ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening grootonderhoud VOC-schip

	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Boekwaarde begin	990.320	836.760
Dotatie	286.569	413.020
Onttrekking	-125.909	-259.460
Mutaties	160.660	153.560
Stand per 31 december	<u>1.150.980</u>	<u>990.320</u>

Voor verwachte kosten inzake onderhoud van het VOC schip, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd, gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan. De huidige verwachting is dat voor een volgende dokbeurt in 2027 ca €1.45m gespaard moet worden.

Toelichting op de balans per 31 december 2025

<u>Overige voorzieningen</u>	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Stand per 1 januari	19.176	17.985
Dotatie	8.621	3.214
Onttrekking	0	-2.023
Mutaties	8.621	1.191
Stand per 31 december	<u>27.797</u>	<u>19.176</u>

Dit is een voorziening voor de jubileumuitkering medewerkers bij een dienstverband van 12,5, 25 of 40 jaar.

Totaal voorzieningen	<u>3.229.337</u>	<u>2.569.345</u>
< 1 jaar	642.931	
1 - 5 jaar	2.580.339	
> 5 jaar	6.067	
	<u>3.229.337</u>	

Langlopende schulden

<u>Gebouwen</u>	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Stand per 1 januari	3.740.609	2.410.503
Toevoeging	1.728.749	1.709.052
Vrijval	-558.623	-378.946
Mutaties	1.170.126	1.330.106
Stand per 31 december	<u>4.910.735</u>	<u>3.740.609</u>

De ontvangen investeringssubsidie OCW ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden verantwoord onder de langlopende schulden onder de post investeringssubsidie. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening overeenkomstig de afschrijving op de met deze subsidies en bijdragen verkregen materiële vaste activa. De toevoeging in 2025 is opgebouwd uit een deel dat direct gerelateerd is aan het huidige MOIP (€905.045) en het deel dat wordt toegevoegd aan het MOIP (€423.586) plus de investeringen voor duurzaamheid (€ 400.118) voor verbetering van de infrastructuur.

Toelichting op de balans per 31 december 2025

<u>Schiphuis</u>	<u>2025</u>	<u>2024</u>
Stand per 1 januari	73.900	142.597
Vrijval	-64.800	-68.697
Mutaties	-64.800	-68.697
Stand per 31 december	<u>9.100</u>	<u>73.900</u>
Totaal investeringssubsidies	<u>4.919.835</u>	<u>3.814.509</u>

Onder de investeringssubsidies zijn subsidies en/of bijdragen opgenomen ter dekking van de investeringen in materiële vaste activa. Deze bijdragen vallen vrij naar gelang de afschrijving op de desbetreffende investeringen.

Overige langlopende schulden	<u>2025</u>	<u>2024</u>
<u>Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW lang</u>		
Stand per 1 januari	0	542.810
Mutatie	0	542.810
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2025

De verantwoording van het niet bestede deel van de subsidie huisvesting OCW wordt opgesteld conform de richtlijn in het handboek OCW. Wij volgen deze richtlijn met uitzondering van de schoonmaakkosten en de energielasten, deze verantwoorden wij niet onder de subsidie OCW huisvesting. Het saldo van de subsidie huisvesting OCW wordt conform het handboek als langlopende schuld opgenomen. Van dit saldo zullen vervangingsinvesteringen aan het pand onttrokken worden.

		rubriek	
Saldo beginbalans			2.250.630
Subs. OCW huisvesting (conf.beschik.kenm. 1221350)	OCW - erfgoedwet	6.376.527	
Onttrekking wegens investeringen	OCW - erfgoedwet	-1.728.749	
		4.647.778	
Onttrekkingen (lasten)			
Toeslagen aan RVB:rente, aflossing, heff.en opslagen	Huisvestingslasten	2.162.453	
Loonkosten eigen organisatie beheer en onderhoud	Personeelskosten	590.957	
Verzekeringen	Huisvestingslasten	53.613	
Afschr. op invest.(bekostigd uit huisvestingssubs. OCW)	Afschrijvingen	558.623	
Kosten dagelijks onderhoud	Huisvestingslasten	845.772	
Kosten groot onderhoud	Huisvestingslasten	528.432	
Ov. huisvestingskosten (eigenaarszaken: advieskosten, inspecties e.d.)	Huisvestingslasten	48.346	
Totaal onttrekkingen		4.788.196	
Toevoegingen (baten)			
Vrijval Invest.subsidie OCW (bekostigd uit huisvestingssubs OCW - erfgoedwet)		558.623	
Overige baten		0	
Totaal toevoegingen		558.623	
Saldo huisvestingssubsidie (subsidie OCW - onttrekkingen + toevoegingen)			418.205
Besteed aan publieksactiviteiten of andere activiteiten			0
Saldo eindbalans			2.668.835
Verdeling:nog te besteden huisvestingssubsidie:			
Nog te besteden huisvestingssubsidie lang			0
Nog te besteden huisvestingssubsidie kort			2.668.835
Totaal			2.668.835

De onttrekking investeringen is opgebouwd uit een deel dat direct gerelateerd is aan het huidige MOIP (€ 905.045) een deel dat toegevoegd wordt aan het MOIP (€423.586) en een deel dat besteed is aan duurzame investeringen (€400.118) voor de verbetering van de infrastructuur. Het MOIP wordt jaarlijks herijkt in samenwerking met een externe deskundige.

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Kortlopende schulden

	<u>31 dec 2025</u>	<u>31 dec 2024</u>
Vooruitontv. voor projecten VriendenLoterij KNRM	91.876	91.876
Metamorfoze project KB	0	140.078
Stichting Het Meyjes Fonds	33.160	38.806
Project Junior Conservator VNHSM	0	10.417
Overige vooruitontvangen bedragen	88.896	8.000
NWO project Met Vrouwen in Zee	0	23.631
	<u>213.932</u>	<u>312.808</u>

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Crediteuren	301.609	584.350
Crediteur intercompany HSME BV *	107.656	0
	<u>409.265</u>	<u>584.350</u>

Loonbelasting

Af te dragen loonheffing	174.842	164.303
	<u>174.842</u>	<u>164.303</u>

Pensioenpremie

Pensioenen	114.745	107.000
	<u>114.745</u>	<u>107.000</u>

Overige schulden

Vakantiegeld	185.489	168.040
Vakantiedagen	202.101	182.082
Overige schulden	11.674	26.141
Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW kortlopend	2.668.835	2.250.630
	<u>3.068.099</u>	<u>2.626.892</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Overlopende passiva

Nog te betalen kosten	720.502	979.888
Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum A'dam	20.524	9.239
	<u>741.026</u>	<u>989.127</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Subsidies

In het kader van de afspraken voor de periode 2025-2028 is door het Ministerie van OCW de volgende subsidie toegezegd voor 2026.

	Structureel	Incidenteel	Totaal
Culturele basisinfrastructuur 2026 - 2028	2.687.769	-	2.687.769
Erfgoedwet, huisvesting 2026	6.376.527	-	6.376.527
Erfgoedwet, collectiebeheer 2026	1.950.248	-	1.950.248
Totaal	<u>11.014.544</u>	<u>-</u>	<u>11.014.544</u>

VriendenLoterij

Het Scheepvaartmuseum is begunstigde van de VriendenLoterij, voor een periode van vier jaar (2026 - 2029) ontvangt het museum jaarlijks een uitkering van €450.000.

Huurovereenkomst

Er is een overeenkomst afgesloten in 2023, ingaande 1 januari 2024, voor onbepaalde tijd.

Huur gebouwen

Uit hoofde van een huurcontract is de Stichting verplichtingen aangegaan met de Rijksgebouwendienst. Er is een contract voor de drie locaties samen opgesteld.

Adressen:

Kattenburgerplein 1, Amsterdam
Kattenburgerstraat 7, Amsterdam
Westerboekelweg 34,36,44, Hoogwoud

Kosten:

Huurbedrag	1.088.576
Rente	93.421
Opslag Rijksvastgoedbedrijf	15.231
Totale vergoeding 2026	<u>1.197.228</u>

De opslag Rijksvastgoedbedrijf zal jaarlijks op 1 januari, voor het eerst op 1 januari 2025 worden aangepast overeenkomstig de wijziging van het Consumentenprijsindexcijfer, reeks CPI Alle Huishoudens door het Centraal Bureau voor de Statistiek op de meest recente tijdbasis vastgesteld.

Toelichting op de resultatenrekening over 2025

Algemeen

Voor de begroting is de begroting voor het jaar 2025 toegepast.

Hieronder worden de opvallende afwijkingen ten opzichte van de begroting 2025 en voorgaand jaar 2024 cijfermatig toegelicht.

	Begroting		
	2025	2025	2024
Indirecte opbrengsten			
Management fee Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV	782.028	857.646	753.778
Management fee VNHS	79.000	76.000	44.000
Overige indirecte inkomsten	8.178	0	19.794
Totaal indirecte inkomsten	869.206	933.646	817.572

Private middelen

	Begroting		
	2025	2025	2024
Particulieren			
Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum	106.417	0	70.653
Het Compagnie Fonds	65.000	153.000	300.000
Particulieren	244.612	0	3.796
Totaal bijdrage uit private middelen particulieren	416.029	153.000	374.449

	Begroting		
	2025	2025	2024
Bedrijven			
Fries Landbouw Museum	10.569	0	15.000
Totaal bedrijven	10.569	0	15.000

	Begroting		
	2025	2025	2024
Private fondsen			
St. Vaderlandsch Fonds	20.000	0	27.500
Vereeniging Pr Hendrik St sedert 1874	0	0	5.000
Directie der Oostersche Handel en Reederijen	5.000	0	10.000
Lloyds Register Foundation	10.526	0	0
Admiraal van Kinsbergen Fonds	0	0	2.500
Meyjes Fonds	30.647	25.000	29.000
NISS	0	0	5.000
Stichting Fonds 1999	9.167	0	12.500
FONDS 21	50.000	0	0
Het Cultuurfonds	25.000	0	99.653
Overige fondsen	2.000	509.500	0
Totaal private fondsen	152.340	534.500	191.153

	Begroting		
	2025	2025	2024
Goede doelen loterijen			
VriendenLoterij	662.523	628.697	2.000.414
Totaal bijdrage uit private middelen	1.241.462	1.316.197	2.581.016

Toelichting op de resultatenrekening over 2025

Structurele subsidie OCW	Begroting		2024
	2025	2025	
Culturele basisinfrastructuur			
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid	2.687.769	2.672.169	2.579.314
OCW - (Erfgoed) onderdeel huisvesting	6.376.527	6.440.292	6.376.527
Toevoegingen langlopende schuld:			
Wegens investeringen	-1.728.749	0	-1.709.052
Nog te besteden huisvestingssubsidie op lange termijn	0	0	542.810
Nog te besteden huisvestingssubsidie op korte termijn	-418.205	0	-1.187.985
Onttrekkingen langlopende schuld:			
Vrijval investeringssubsidie OCW	558.623	0	378.946
Totaal structurele subsidie erfgoedwet, huisvesting	4.788.196	6.440.292	4.401.246
Erfgoedwet, collectiebeheer			
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1.950.248	1.938.929	1.871.553
Totale subsidie	9.426.213	11.051.390	8.852.113
	Begroting		2024
	2025	2025	
Incidentele subsidie OCW voor visitatie	25.000	0	0
Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek	23.631	0	26.199
Mondriaan Stichting	91.835	0	176.333
Koninklijke Bibliotheek	204.199	0	0
Totaal incidentele publieke subsidies	344.665	0	202.532

Toelichting op de resultatenrekening over 2025

Personeelskosten

Begroting

	2025	2025	2024
Lonen en salarissen			
Salariskosten afdeling	3.435.696	3.393.464	3.095.516
Vergoeding overwerk	5.197	0	0
Reserv. vakantietoelage	276.271	270.000	249.474
Eindejaarsuitkering	116.031	114.000	104.563
Toeslagen	39.152	40.000	37.997
Verrekende verlofdagen	26.038	25.000	13.855
Onkostenvergoedingen	13.546	13.000	8.422
Overige doorbelastingen	-197.579	-193.000	-305.579
Subsidierelatingen overheid	-4.161	0	-4.161
	3.710.191	3.662.464	3.200.087

Sociale lasten

Werkgev.lasten soc.verz.	645.980	631.000	585.190
	645.980	631.000	585.190

Pensioenen

Werkgev.lasten pen.premie	411.660	403.000	369.209
	411.660	403.000	369.209

Overige personeelskosten

Reiskosten WKR	133.141	95.000	98.134
Inhuur van personeel	1.376.486	1.345.000	1.820.465
Uitruil vakbondscontributie	743	0	0
	1.510.370	1.440.000	1.918.599

Personeelskosten

	6.278.202	6.136.464	6.073.085
--	------------------	------------------	------------------

Huisvestingslasten

	2025	2025	2024
Zeemagazijn	2.053.410	2.045.000	2.063.555
Depot	94.467	100.000	94.813
Mibo loodsen	14.576	15.482	14.846
	2.162.453	2.160.482	2.173.214

	2025	2025	2024
Dagelijks onderhoud huisvesting	981.058	1.149.493	1.272.251
Aansluiting met begroting voor OCW	0	1.545.432	0
Inhuur huishoudelijke dienst	338.238	307.000	312.927
Energiekosten	512.392	614.000	566.825
Dotatie voorziening groot onderhoud	528.432	940.214	101.906
	2.360.119	4.556.139	2.253.909

Huisvestingslasten

	4.522.573	6.716.621	4.427.123
--	------------------	------------------	------------------

Als gevolg van de voorgeschreven begrotingssystematiek door OCW is de begroting niet geheel te vergelijken met de gerealiseerde baten en lasten. De onttrekking inzake investeringen, afschrijvingslasten en verzekeringskosten inzake huisvesting zijn in de begroting allemaal verantwoord onder huisvestingslasten, waar deze in de gerealiseerde baten en lasten onderdeel zijn van de baten, afschrijvingen en overige lasten respectievelijk.

Toelichting op de resultatenrekening over 2025

Afschrijvingen

Afschrijvingen materiële vaste activa	2025	2025	2024
Afschrijvingskosten investeringen Gebouwen	558.623	0	378.946
Afschrijvingskosten Bedrijfsinstallaties (na Overstag)	12.295	13.025	13.025
Afschrijvingskosten	163.864	115.302	130.088
Afschrijvingskosten Terraspontons	76.341	80.238	80.238
	811.122	208.565	602.297

De begrote afschrijvingen van gebouwen zijn verantwoord onder de huisvestingslasten.

Aankopen

Aankopen	0	10.000	126.724
	0	10.000	126.724

Overige lasten

	Begroting		
	2025	2025	2024
Overige huisvestingskosten	59.317	105.000	60.533
Organisatiekosten	690.324	599.000	790.615
Overige personeelskosten	197.637	209.000	230.493
Activiteitenlasten	2.746.159	2.300.000	4.703.497
Diverse kosten	24.688	10.500	26.997
Overige lasten	3.718.125	3.223.500	5.812.135

De begrote overige huisvestingskosten zijn verantwoord onder de huisvestingslasten.

Toelichting op de resultatenrekening over 2025

	Begroting		
	2025	2025	2024
Activiteitslasten			
VOC-schip onderhoud	374.112	250.000	456.065
Kostprijs Entree/activiteiten	210.423	222.500	199.715
Collectie & Kennisdeling	323.626	211.500	385.243
Onderhoud tentoonstellingen en activiteiten	60.011	70.000	73.667
Marketing en Communicatie	299.597	238.000	339.137
Filantropie & Partnerships	139.900	66.500	132.871
Educatie & Publieksactiviteiten	217.899	129.000	176.812
Projecten	1.120.591	1.112.500	2.939.987
Totaal activiteitslasten	2.746.159	2.300.000	4.703.497

	Begroting		
	2025	2025	2024
Projecten			
Atlantisch venster	21.962	0	40.469
Atlantische wereld	0	0	868.970
Atlas the future of exhibitions	0	0	45.087
Cultuur Ferry	0	0	552.612
Dare to Discover	0	0	92.377
Familie theater	0	0	6.351
Food For Thought	0	0	94.628
Food For Thought acquisitie	42.182	0	27.440
ICMM congres	0	0	166.133
Inclusie & Diversiteit	0	0	30.054
KNRM eigen tentoonstelling	0	0	76.370
KNRM project instellingen	0	0	705.214
Jongeren Bereik	32.000	0	0
Met Vrouwen in Zee	22.480	0	26.199
Mural	0	0	22.700
Reizende tentoonstellingen	0	0	61.207
Thuishaven	52.462	0	73.605
Verdiepingsprogramma	0	0	2.773
Werkspoor	0	0	641
De gezonken Meesters	13.068	0	0
De zee in Kaart	51.862	0	0
Roots on Deck	53.876	0	0
Metamorfoze	204.199	0	0
Oceanista	570.896	0	0
Oral History	18.272	0	9.289
Overige projecten	37.332	1.112.500	37.868
Totaal projecten	1.120.591	1.112.500	2.939.987

	Begroting		
	2025	2025	2024
Saldo rentebaten/ lasten	230.554	200.000	360.891
	230.554	200.000	360.891

Toelichting op de resultatenrekening over 2025

Fiscale positie

In het verleden heeft Het Scheepvaartmuseum geopteerd voor integrale belastingplicht als bedoeld in artikel 2 lid 9 Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Dit verzoek kwam voort uit het standpunt van de Belastingdienst dat de sponsoractiviteiten van Het Scheepvaartmuseum als separate activiteit moesten worden beoordeeld en derhalve als onderneming kwalificeerden. Het Scheepvaartmuseum zou daarom vennootschapsbelastingplichtig worden voor de positieve resultaten t.a.v. de sponsoractiviteiten. Door te opteren voor integrale belastingplicht kon Het Scheepvaartmuseum de negatieve resultaten uit de exploitatie van het museum verrekenen met de positieve resultaten t.a.v. de sponsoractiviteiten, waardoor de heffing van vennootschapsbelasting kon worden beperkt.

Inmiddels heeft de Belastingdienst Het Scheepvaartmuseum laten weten van mening te zijn dat de museumactiviteiten kunnen worden geclusterd met de sponsoractiviteiten, waardoor geen positief resultaat wordt behaald en niet wordt toegekomen aan vpb-plicht.

Het Scheepvaartmuseum heeft op 7 februari 2019 bevestiging gekregen van de Belastingdienst dat zij niet vpb-plichtig is voor de jaren t/m 2016. De Belastingdienst heeft geconstateerd dat in de periode 2013 t/m 2015 de resultaten van de museumactiviteit (inclusief sponsoractiviteit) negatief waren en dat derhalve geen winststreven aanwezig is. Tevens bevestigt de Belastingdienst dat voor het jaar 2016 een winsttoogmerk ontbreekt. Mocht in de periode 2016 t/m 2019 toch positieve resultaten worden behaald met de museumactiviteit (inclusief sponsoractiviteit), dan kan Het Scheepvaartmuseum alsnog vpb-plichtig worden voor het jaar 2016. Er zijn t/m 2025 fiscaal geen positieve resultaten behaald. jaarlijks toetst het museum het resultaat met een externe fiscaal adviseur.

Toelichting op de resultatenrekening over 2025

WNT verantwoording Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam van toepassing zijnde regelgeving:

Het algemene WNT-maximum

Het bezoldigingsmaximum in 2025 voor Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam is € 246.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2025

bedragen x € 1

Functie(s)

Aanvang en einde functievervulling in 2025

Deeltijdfactor in fte

(Fictieve) dienstbetrekking?

	M. Huijser	P. van Gerwen
	Algemeen Directeur	Zakelijk Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 - 31/12	01/05 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,00	1,00
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

Beloningen betaalbaar op termijn

Subtotaal

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	174.402	87.696
Beloningen betaalbaar op termijn	19.081	12.721
Subtotaal	193.483	100.417

Individueel toepasselijke

bezoldigingsmaximum

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	165.123
--	---------	---------

Totale bezoldiging

Totale bezoldiging	193.483	100.417
---------------------------	----------------	----------------

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag

N.v.t. N.v.t.

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan

N.v.t. N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling

N.v.t. N.v.t.

Toelichting op de resultatenrekening over 2025

Gegevens 2024

bedragen x € 1	M. Huijser
Functie(s)	Algemeen Directeur
Aanvang en einde functieervulling in 2023	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,00
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	168.925
Beloningen betaalbaar op termijn	19.310
Subtotaal	188.235
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
Totale bezoldiging	188.235

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Raad van Toezicht

Naam Topfunctionaris	Functie	Periode	
Mw. drs.S. van Veldhoven	Voorzitter	1-jan	31-dec
Mw. drs. E. Ansenk	Vicevoorzitter	1-jan	31-mrt
Dhr. A.Williams	Vicevoorzitter	1-apr	31-dec
Dhr. A.Williams	Lid	1-jan	31-mrt
Dhr. ir. I.M. Kalisvaart MBA	Lid	1-jan	31-mrt
Mw. ir. T Menssen	Lid	1-jan	31-dec
Dhr. mr. G.L.H. van Rosmalen	Lid	1-jan	31-dec
Dhr. dr.ir. A.J. de Waard Vice-Admiraal	Lid	1-jan	31-dec
Mw. drs. M. Scharloo	Lid	1-apr	31-dec
Dhr. mr. A. Grimme	Lid	1-apr	31-dec

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Toelichting bij de categoriale en functionele jaarrekening 2025

Het voorgeschreven model in het handboek OCW gaat uit van een gecombineerd kostensoorten- en kostenplaatsenoverzicht. De baten en lasten uit de resultatenrekening worden toegerekend aan de kostenplaatsen en de functies. De functies zijn onderverdeeld in:

- publieks- en overige activiteiten
- collectiebeheer
- algemeen beheer

De huisvestingslasten worden op basis van vierkante meters toebedeeld aan de functies. Kosten inzake het depot en de MIBO loodsen (Hoogwoud) zijn direct toegerekend aan de collectiefunctie.

De personeelskosten worden naar de aard van de werkzaamheden toebedeeld aan de publieksfunctie en overige activiteiten, collectiefunctie of algemeen beheer.

De collectiefunctie laat in 2025 een tekort zien van € 1.191.174.

Publieksactiviteiten en overige activiteiten

Alle baten en lasten die rechtstreeks samenhangen met het uitvoeren van publieksactiviteiten, niet behorend tot het beheer van de collectie in de zin van de Erfgoedwet. Hieronder vallen onder andere:

- publieksinkomsten: inkomsten uit kaartverkoop en rondleidingen
- bijdragen uit private middelen: dit zijn bijdragen ten behoeve van tentoonstellingen
- activiteitenkosten: de reguliere kosten voor de functies marketing, presentatie, educatie, sponsorwerving en onderhoud VOC schip.
- personeelskosten: functies marketing, presentatie, educatie en publieksservice. Het Scheepvaartmuseum heeft geen vaste bewaking op zaal.
- Digitalisering collectie, kosten 100% toebedeeld aan de publieksfunctie.

Collectiebeheer

Alle baten en lasten die direct ten behoeve komen van de museale collectie om de collectieonderdelen kwalitatief op niveau te houden (opslag en behoud). Hieronder vallen onder andere:

- activiteitenkosten: collectiebeheer, bibliotheek en conservatoren
- personeelskosten: functies collectiebeheer, bibliotheek, conservatoren en beveiliging
- aankopen collectie

Algemeen beheer

Dit zijn de baten en lasten die niet toe te rekenen zijn aan de publieksfunctie of aan de functie van collectiebeheer. Hieronder vallen onder andere:

- organisatiekosten: HRM, Financiën, ICT, Technische Dienst, Directie
- personeelskosten: HRM, Financiën, ICT, Technische Dienst, Directie, Receptie
- energielasten en schoonmaakkosten
- afschrijvingen op inventaris

Groepsmaatschappij Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV

Overzicht onderlinge vorderingen en schulden

	HSM	HSME BV
Vordering (financiële vaste activa)	60.000	-60.000
Overige vorderingen/ schulden	123.243	-123.243
	183.243	-183.243

Overzicht onderlinge baten en lasten

	HSM	HSME BV
<u>ontvangen door HSM:</u>		
Rente lening/ rekening courant	3.531	-3.531
Management fee	782.028	-782.028
Gift	0	0
Bewakingskosten	142.759	-142.759
<u>betaald door HSM:</u>		
Salariskosten publieksdiensten	-185.121	185.121
Overige kosten	0	0
	743.197	-743.197

Amsterdam, 10 april 2026

De directeur:

Dhr. M. Huijser
Algemeen directeur

Dhr. P.J. van Gerwen
Zakelijk directeur

Namens de Raad van Toezicht:

Dhr. dr.ir. A.J. de Waard

Voorzitter Raad van Toezicht

Dhr. A. Williams
Vicevoorzitter

Mw. ir. T Menssen MBA
Lid

Dhr. mr. G.L.H. van Rosmalen
Lid

Dhr. mr. A. Grimme
Lid

Mw. drs. M. Scharloo
Lid

Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum
Amsterdam.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam op 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2025-2028;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2025 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 1.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028.

Warnberg Offices
Warnberg 37
1083 CW Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam
Telefoon 020 571 23 45

E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2025;
2. de staat van baten en lasten over 2025; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2025-2028 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2025-2028.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2025-2028. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 1.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2025-2028, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 16 april 2026

Dubois & Co. Registeraccountants

Digitaal ondertekend door:

J.J.M. Huijbregts RA
16 april 2026 17:14 +02:00

J.J.M. Huijbregts RA

Bijlage

Overzicht nevenfuncties 2025

Michael Huijser, algemeen directeur, directeur bestuurder

- Bestuurslid (penningmeester) Club van Elf
- Hon.Treasurer., Executive Council van ICMM (International Congress of Maritime Museums)
- Voorzitter Stichting Cultuurferry
- Voorzitter Stichting Werkspoormuseum
- Bestuurssecretaris St. Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam (tot 01-05-2025)
- Algemeen bestuur De Plantage, samenwerkingsverband culturele instellingen, Plantagebuurt Amsterdam
- Bestuurslid Museum N8 Amsterdam
- Voorzitter Expeditie Oosterdok, samenwerkingsverband culturele instellingen en bedrijven rondom Het Oosterdok

Patrick van Gerwen, zakelijk directeur, directeur bestuurder

- College van Regenten, Sint Jacobs Godshuis. Leden vormen ook het bestuur van:
 - Stichting het Hofje van Loo
 - Stichting het Vrouw- en Verwershofje
 - Weldadige Stichting Tijssen
 - Stichting Hofje de Twaalf Apostelen
 - Stichting Huisvesting Alleenstaanden Kennemerland
 - Stichting Paulushof
 - Stichting Hoogtepunt
 - Stichting Fondsen Blommert en Dreeger te Haarlem
- Bestuurslid Stichting Nota 70
 - Bestuurslid (penningmeester) Stichting Muziekfonds Mgr. Martin J. de Groot
- Bestuurslid (penningmeester) Stichting Steunfonds Toneelschuur

Raad van toezicht:

Stientje van Veldhoven, voorzitter (tot 09-02-2026)

- Lid raad van toezicht Klimaatinstituut Nederland (KIN), vanaf september 2024

Emily Ansenk, vicevoorzitter (tot 28-3-2025)

- Lid van ACI (Amsterdamse Culturele Instellingen)
- Lid van de 70-year Anniversary Thinking Group van EFA (European Festivals Association)
- Voorzitter raad van toezicht Brutus
- Lid bestuur Ron Mandos Young Blood Foundation
- Lid van de jury van de Sacha Tanja Penning
- Lid bestuur Job Dura Charity Foundation
- Lid raad van advies Art Rotterdam
- Lid van de jury van EFFEFA (European Festivals Fund for Emerging Artists)
- Directeur Holland Festival

Thessa Menssen, tevens voorzitter auditcommissie

- Lid raad van commissarissen Evides Waterbedrijf
- Lid raad van toezicht MARIN (Maritime Research Institute Netherlands)
- Lid raad van commissaris Alliander
- Lid raad van toezicht Kröller-Müller Museum
- Voorzitter commissie Monitoring Code Pensioenfondsen

Isaïc Kalisvaart, tevens lid auditcommissie (tot 28-3-2025)

- Lid raad van advies Cabin Anne
- Voorzitter raad van toezicht ONSbank
- Voorzitter bestuur Stichtingen Museum Beelden aan Zee, De Onvoltooide en het Sculptuur Instituut
- Visiting Professor en Lid Dean's Council Yale University School of Architecture
- Directeur/eigenaar Kalisvaart & Company (Management BV)

Arie Jan de Waard

- Mentor Top Defensie Vorming (TDV)
- Voorzitter raad van toezicht Security Delta (HSD) Foundation
- Voorzitter bestuur Stichting SAIL Amsterdam
- Voorzitter van de vereniging van Oud-Officieren van de Technische en Elektrotechnische Dienst der Koninklijke Marine
- Eigenaar/directeur AJDW Consult

Alvin Williams

- Programmaleider Nationaal Comité 4 en 5 mei
- Creative Director SAIL Amsterdam

Gabriël van Rosmalen

- Lid raad van toezicht Int. Literatuur Festival Utrecht
- Bestuursvoorzitter Stichting Noordje (tot juli 2025)

Marjan Scharloo (per 01-04-2025)

- Lid commissie Beschermd Cultuurgoederen Ministerie van OCW
- Voorzitter commissie toewijzing onderzoeksbeurzen Vereniging Rembrandt
- Voorzitter Stichting Nederlandse Biografieprijs

Arne Grimme (per 01-04-2025)

- Non-executive Board Nebius Group N.V.
- Lid bestuur VU Law Academy, opleiding Fusies en Overnames
- Bestuurder Stichting 't Blauwe Huisje